کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: اور او مینه

لیکوال: نور گل اندړوال ۰۷۸۳۳۲۴۶۹۹

چاپ زیار: بغلان ادبي بهیر

خپرندوی: شهباز خپرندویه ټولنه- جلال اباد

کمپوز: عبدالمبین صافی

چاپ وار: لومړی

چاپ شمېر: (۱۱۰۰)

چاپ کال: ۲۰۲۱ زېږدیز. ۱۴۰۰ لمریز کال

د لیکوال فیسبوک: نور گل اندړوال

دلیکوال وټساپ: ۰۷۹۲۲۰۹۵۴۵

ددې کتاب چاپ، پر وېب پاڼو او ټولنیزو رسنیو د خپرولو حقوق له خپرندویې ټولنې او لیکوال سره خوندي دی

د عتیق الله نیازي د کتاب او قرطاسي پلورنځی، د لوگر ولایت مرکز. کابل پکتیا عمومي سرک د شاروالۍ مارکیټ

۰۷۷۲۲۳۳۴۹۴/۰۷۸۷۰۰۶۶۰۳۰

جدید مکتبه رشیدیه: جاده میوند سرچوک کابل ، ۰۷۸۲۶۹۰۸۵۰

جدید اسلامي کتاب خانه، خوست ښار افغان پلازه نوی کتاب بازار زېرزمیني

۰۷۶۵۲۲۵۵۳۴رڼا کتابخانه، ژوندون کتابخانه :خوست

پښتو اکېډېمي بک شاپ، پېښور یونیورستی:۰۳۱۲۰۰۹۴۹۴۰

ثاقب پبلشرز، رحمت مارکیټ، عقب قصه خوانی، پېښور:

۰۳۰۰۵۹۵۵۷۶۷

روغانیوال خپرندویه ټولنه؛ اسحاقزے مارکیټ، لاندینے پوړ، جلال اباد ښار، افغانستان.

اړیک شمېرې: ۰۷۸۷۸۳۰۳۰۲

شهباز خپرندویه ټولنه، اسحاقزي مارکیټ، دویم بلاک دویم پوړ لومړی دوکان

۰۷۹۷۹۲۰۰۰۸ / ۰۷۷۶۹۲۰۰۰۸ / ۰۷۸۷۸۸۶۸۱۶

Ketabton.com

او مینه

(ناول)

نور گل اندړوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

هغوی ته چې د هیواد د اوږدې جګړې یې د مینې ارمانونه سوځولي دي.

مننه

د سوېډن په مالمو ښار کې د مېشت هېوادوال ښاغلی استاد احمد خان اندړ څخه نړۍ مننه، چې د کتاب د چاپ لګښت یې په غاړه واخیسته او همداراز د بغلان پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د استاد پوهنیار ګل رحمان رحماني دې کور ودان وي چې د کتاب د کتنې زحمت یې په ځان وګاله.

د ښوونځي زده کوونکي د خپلو ورکړو ازموینو د پایلو اعلان ته په تمه وو، بالاخره دا ورځ هم را ورسېده، د چهارشنبې په سهار له اوږده انتظار وروسته د ټولو پایلې اعلان شوې، د ښوونځي انګړ شور ماشور په سر واخیست، هر زده کوونکي د خپلو نومرو پوښتنه کوله، اول نومره، دویم نومره او درېیم نومره زده کوونکي خو دې پایلو ته تر ټولو زیات وارخطا او تلوسه کې وو، شمشاد هم په همدې ډله کې راته، دی تر لسم ټولګي پورې له درېیمې نومرې نه و مخته شوی، خو په دې کال یې د بخت ببېدی میره شوه او په خپل ټولګي کې یې تر ټولو لوړې نومرې وړې وې.
داسې ورځې به معمولا د ښوونکو لپاره هم ډېرې جالبې وې، غوښتل یې هم زده کوونکي لږ په تلوسه او هیجان کې پرېږدي او هم یې لږ تر لږه د کال په یوه ورځ خندولو او خوښۍ ته کومه نیمه پلمه جوړه کړي، ځکه یې له وړاندې ورباندې د ناکامیو او یا خو مضامینو کې د مشروطۍ ناسم زېري کول.
د ښوونځي سر ښوونکي اړوندو ښوونکو ته د پایلو پارچې ووېشلې او هر یوه خپل زده کوونکي ټولګي ته غوښتل، په دې ورځ معلم عبدالبصیر هم راغلی و، له پارچو سره مخامخ ټولګي ته ننوت او له سلام ورکولو وروسته یې وویل:
خبرې مه کوئ، غلي شئ، د عملنامو د وېش ورځ ده، کوچنی قیامت به ورته وو ایو، په دې ورځ باید سړی غلي او زبون وهلي وي، زموږ په رنګ کې به په داسې ورځو وینه هم وچه وه، خو تاسې دا دی جشن جوړ کړی او غالمغال مو ټول ښوونځی په سر اخیستی.

د ښوونکي بصیر په څېره کې د خوښۍ او رضایت نښو، چې ده نه شوی پټولی، زده کوونکو ته ښکاروله چې نه دا یې د زړه خبره نه ده، د پایلو پارچو کې اصلاً نور څه لیکل شوي دي.
زده کوونکو شور بند کړ، غلي شول او سترګې یې په ښوونکي بصیر وګنډلې، غوښتل یې تر ټولو وړاندې پوه شي چې د ناکامۍ او مشروطۍ خبره یې څنګه شوه؟ هسې نه چې د معلم صاحب خبرې رښتیا وي.
د زده کوونکو په منځ کې نری، دنګ او د ښکلې څېرې تنکی ځوان شمشاد هم سرګردانه و، د خپلو ټولګیوالو په منځ کې یې کله په یوه او کله په بله پښه تکیه کوله، د فزیک مضمون پارچې ته یې زیاته سودا وه، که څه هم پوښتنې یې حل کړې وې؛ خو زیات ورباندې ډاډمن نه و، ځکه د ازموینې په شپه د خپل ټولګیوال ګلاب د ورور واده کې بند و، درس ته یې وخت او موقع ونه مونده، نه یې غوښتل د فزیک په پارچه دا بې باوري چا سره شریکه کړي، یوازې یوه ټولګیوال او سیال بابر شاه ته یې کیسه کړې وه.
ټولو زده کوونکو ښوونکي ته کتل، خو شمشاد په مېز سر اېښی و، د نورو ټولګیو د زده کوونکو شور ماشور هم روان و، د ښوونکي خبرو د شمشاد حوصله هم ختمه کړه، لړزې واخیستې، خو غلی و. ښوونکي یې په منځ کې د انګیزې په موخه د لیک لوست تخته وډبوله او په غوسه ناک انداز یې وویل:
ښاغلو ټنبلانو او نقالانو! په کور کې به هم مور او پلار، یا ورونه درته خوښ وي، چې زامن مو ښوونځي ته تللي، ښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومري به يې اخيستې وي، خو متاسفانه چې د هغوی دا هيله مو نه ده پوره کړې.

يوه شېبه د ټولو په منځ کې چوپتيا خپره شوه، چا ساه هم په زوره نه وېسته، ټول هک پک و، لکه د مرغانو په سېل چې بانېه ور ګډه شوې وي، ټول هک پک پاتې شول، هلکانو يوه او بل ته کتل خو تر داسې روحي فشار لاندې راغلي وو، چې د ښوونځي فضا هم ورباندې د قفس په څېر راټولېده، بابرشاه چې لس کاله اول نومره پاتې شوی و، زړه يې ټوپونه وهل، ټولګيوال يې لالو ورته ګلان راوړي و، خو اوس يې لاندې کتل، له غوسې يې د خپلو راوړو پلاستيکي ګلانو پاڼې پرې کولې، ځان ورته بد ښکارېده، د بابرشاه په استعداد يې هم باور خامېده، د ګلانو په راوړلو په زړه کې پوره پښېمانه و. معلم بصير خان هم وضعيت او د هغوی خپګان درک کړ، ټوکه يې همدومره بس وګڼله، غاړه يې تازه کړه، ويې خندل او بيا يې غږ کړ: زما ښاغلو شاګردانو! وبښئ چې په خپله شوخي مې وځورولئ، حقيقت خبره دا ده چې تاسې د ښوونځي تر ټولو ممتاز زده کوونکي ياست، ستاسې د نګران په حيث په ډېر وياړ وايم چې نه څوک مشروط دی او نه هم ناکام شوی، مخکې له مخکې ټولو ته د ځان او ادارې له خوا مبارکي وايم.

د معلم صاحب د دې خبرې په اورېدو سره د صنف فضا ۳۶۰ درجې بدلون وکړ او خوشالي شوه، ټولو چک چکې وکړې او د ځينو په رنګ کې ايله چې وينه وغوړېده، جنت چې ددې ټولګي تر ټولو شوخ زده کوونکی و استاد ته يې په خندا وويل:

معلم صاحب! باور وکړه موږ دې له اند ښښنې مړه کړو، زړه مې ولوېده که تر راتلونکو شپږو مياشتو مړ شوم، نو خون به مې ستا له غاړې وي.

ټولو وخندل او دې وخت کې د ښوونځي سرښوونکی ارمان ټولګي ته راننوت، درې کتابچې، دوه کتابونه او يو درجن قلمونه يې په لاس کې وو.

په خندا يې ويل:

هلکانو! تاسو ټولو موږ ته وياړ رابښلی، زما سرمو جګ کړي، پلرونه او ميندې که بچي راوړي، نو ستاسې غوندې دې وي، لايق او با استعداده اولادونه، د سږ کال ازموينو تر ټولو لوړه سلنه ستاسې ټولګي جوړه کړې ده.

بيا سرښوونکي ارمان شمشاد ته وکتل چې په فکرونو کې ډوب دی، ورته يې ويل: شمشاده! څنګه خپه يې، خدای مه کړه بار موټر خو به دې د سالنګ په لاره نه وي چپه شوی؟

له مزاجه شوخ جنت بيا غږ کړ

هلکه! څنګه خپه يې، خواښې خو به دې نه وي مړه شوې؟

بل ټولګيوال يې، هېواد وخندل او وې ويل:

ملګرې به يې ترې خپه شوې وي.

د شمشاد تندي چې له ډېرې اند ښښنې، ويرې او په خپل ځان د غوسې ګونځې کړې و او په وچلي يې دولس بجې ښکارېدې سرښوونکي ته يې په تريو تندي وويل:

ښاغليه! نه پوهېږم چې نن مې ولې هسې طبيعت ګډوډ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرښوونکي ویل: ښا نو، زه نو نور ستاسې وخت نه نیسم، نن به تاسې زیات خوښ یاستئ، نومرې به اعلان کړم، خو ګورئ چې ماته به شیریني راوړئ.

د سرښوونکي خبرې لا پای ته نه وې رسېدلې، چې معلم بصیر ورغبرګه کړه:

زده کونکو! څه فکر کوئ چې سږ کال به لومړی مقام چا ګټلی وي؟

لکه د ښوونکي پوښتنه چې خورا سخته وي، هېچا هم څه نه ویل، ټول په خپله خیالي دنیا او ګومانونو کې ورک وو، د ډېرو علمي سویې نږدې سره برابرې وې، ځکه خو مخکې له مخکې ورته دا اټکل ګران و.

ښوونکي بیا وپوښتل:

وو ایئ، اول نومره به څوک وي؟

یو ځل بیا په یوه او بل کې سترګې خښې شوې، خو ډېرې سترګې په شمشاد او بابر شاه راټولې وې، دوی پخوا هم خپلو کې سیالي کوله او په لوړو نومرو به کامیابېدل، خو دا ځل شمشاد خپله هم بابر شاه ته وکتل او په سترګو یې ویل چې دا ښاغلی دی.

شوخو هلکانو په خپلو کې په ټوکو ویل:

د اول نومره ګۍ میراث خور خو معلوم دی، واقعا تکړه دی، د چا پلار یې هم نه شي ورڅخه نیولی، بابر، بابر... بابر شاه او په همدې کې شمشاد هم د هغه نوم واخیست او ویې ویل:

ماته مه ګورئ، بابر شاه ته دې مبارک وي.

بابرشاه ددې خبرو په اورېدو، په ویاړ او غرور سره اوږې وغورځولې، په فاتحانه انداز یې ټولو ته وکتل، خو نظر یې د مننې پر ځای له غروره ډک و:

زه درس وایم، په ځان پیسې لګوم، ستاسو په څېر تنبل نه یم چې میراثي اول نومره شم، بیا یې شمشاد ته وکتل او د پېغور په ډول یې ورته وویل:

د شمشاد په څېر هم نه یم چې د ازموینې په شپه واده ته لاړ شم او بیا مې استاد مشروط کړي.

ددې خبرو په اورېدو سره سرښوونکي ارمان په دېوال ټومبلې توره تخته وډبوله او بابرشاه ته غوسه شو، په لوړ غږ یې وویل:

زده کوونکو! زما په مخ کې تاسې د هېچا د سپکاوي حق نه لرئ، په چا ملنډې مه وهئ، نه شمشاد او نه هم بل څوک ستاسې د ټوکو دي، اوس به رښتیا هم نومرې اعلان شي او څوک چې د لومړي مقام مستحق وي او خواري یې کړې وي؛ نو ټول به مبارکي ورکړو.

بیایې غاړه تازه کړه او شمشاد ته یې وکتل

هلکانو! تاسې ټول زموږ د سر سترګې او اولادونه یاست، شمشاد ستاسې په ټولګي کې هغه تکړه ځوان دی چې له بل تکړه زده کوونکي بابرشاه جان څخه یې یوه لسیزه وروسته اول مقام ګټلی، سږ کال مو همدی اول نومره دی، له زړه نه دې ورته مبارک وي.

شمشاد او ځینو ملګرو یې د لاسونو په شوخې پړکا شور جوړ کړ، ځینې خپه او ځینې خوښ شول، شمشاد په خپل ځای کې ودرېده، د واه چیغه یې کړه، ټولګیوال یې غورځنګ د شمشاد خواته ورغی، خوشحالي وه، شمشاد یوه شېبه په دې فکر کې لاړ چې هسې دی ویده دی او خوب به ویني، په غورځنګ یې سترګې خښې کړې، په ځیر ځیر یې ورته وکتل، د هغه په سترګو کې یې خپله خندانه څېره ولیده چې اننګي یې د خوښۍ ګرمې اوښکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبوي. غورځنګ شمشاد په غېږ کې ټینګ ونیوه هغه یې ښکل کړ، د ولاړو ټولګیوالو د لاسونو شوخې پړکا ښوونځی په سر اخیستی و او سترګې یې په غورځنګ او شمشاد خښې کړې وې، څو شیبې وروسته ټول سره کېناستل.

د شمشاد اول نومرګي چې ټول هک پک کړي وو، ټولګي کې یې یوه او بل ته کتل، ټولګیوالو یې د بابرشاه لپاره راوړي ګلان د شمشاد په غاړه کې وراچول او مبارکیانې یې ورکولې.

چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي
چا ویل چې په دریاب کې ګوهر نشته

د مبارکیو تر څنګ په ټولګي کې ګونګوسې په دې خپرې شوې چې څنګه بابرشاه ندی اول نومره شوی؟

سرښوونکي غږ کړ:

شمشاده! اوس د تختې خواته راشه او خپله ډالۍ ترلاسه کړه.

شمشاد د خوښۍ قدمونه اخیستل، خو د ساعت وړاندې وېرې او اندېښنې اغېز یې لا اندامونه رېږول، په لړزېدلو قدمونو ور روان شو، سرښوونکي شمشاد په تندي ښکل کړ، اطلاعنامه، مبارکي او ډالۍ یې ورته په خپل لاس وسپارله.

شمشاد بېرته خپل ځای ته راغی، غورځنګ هم د شمشاد په غاړه کې لومړی ګلان او بیا خپل لاسونه واچول، دواړو دومره وخندل چې آن له سترګو یې اوښکې روانې شوې، بل ټولګیوال یې اباسین شمشاد ته غېږه ورکړه، په تندي ده هم ښکل کړ، بیا یې تر څو شیبو خندا وروسته ټوکې پیل کړې، ویل یې کېدای شي بله ازموینه کې زه اول نومره شم. ددې خبرې په اورېدو په ټولګي کې خندا زور واخیسته ټولو خندل، غورځنګ لومړی په غوسه او بیا

یې په کړس وخندل، ویل یې د خدای ج بنده ګانو د شمشاد د اول نومره ګۍ فکر د چا په سر کې و؟ دغه دی اوس اول نومره شو.

شوخ مزاجه جنت راودانګل د سترګو په رپ کې یې د شمشاد له مخه د پنځه مچکو ټقونه وویستل، ورغبرګه یې کړه بچو د جنت یاران تل په غرونو کې لارې باسي دا زما خبره ومنئ او سبقونه ووایئ داسې به اول نمره یاست، خپلواک ورغږ کړ.

لنډه یه! لږ دا خواږه نصیحتونه ځانته هم ووایه.

جنت په ځانګړي انداز د خولې ډول ورته شروع کړ او په خندا یې وویل: لالا مو تیار د حاضرۍ کلینر دی، شمشاد مو له پیل او زه مو له پایه اول نمره یم.

بل ټولګیوال یې خپلواک په خندا ویل:

ګلان مو بابر شاه ته راوړل خو د شمشاد په غاړه کې مو واچول، څوک د چا نصیب نه شي خوړی.

شمشاد چې له ډېرې خوشالۍ خبرې نه شوې کولی په ټولګي کې یې قدمونه ووهل بیا یې ویل:

نصیب مې خپل دی رارسیږي
خلکو زما په نصیب مه تړئ شرطونه

شمشاد او ټولګیوال یې د لیسې له دروازې بیرون ووتل، د شمشاد په مخ د خوشالۍ اوښکې راروانې وې. مخامخ د نجونو د لیسې دروازه هم خلاصه شوه او د شمشاد د ګاونډې لور سوله په ژړا له لیسې راووته، هغې د نښتر په څېر دنګ قد، زړه راښکوونکې څېره، د مارانو په څېر تاوتاو توري زلفې، غټې بادامي سترګې، د خنجر په څېر تېره ښو یې د سترګو خمار

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا پیاوړې کاوه، یوه لوېشت غړۍ، سپین کاغذي مخ، نرۍ پوزه او د ململو په شان پستو لاسونو یې د هر نظر تېر خپل ځانته راکاږه، هر پل یې په ناز لکه د زرکې اخیسته او په ټوله کې یوه بې جوړې نجلۍ وه چې سترګې ترې نه اوښتې.

سولې ددې لپاره ژړل چې سږکال په ټولګي کې نه وه اول نومره شوې، د اوښکو لیکې یې په سپینو اننګو کې لارې جوړې کړې وې او د دغې ناخوښې بار یې په اوږو پروت وه، ورو ورو د سړک په خوا رهي شوه، چې نا ببره یې د هلکانو په ښوونځي یې سترګې ولګېدې، پام یې شو چې د شمشاد په غاړه کې ګېډۍ ګلونه پراته او په مخ یې د خوښۍ څپې خورې دي.

لس متره لرې ودرېده، څو دقیقې د شمشاد په ننداره کې ډوبه وه، بېرته یې مخ د خپل ښوونځي خواته واړوه، ویې کتل چې چا نده څارلې او هېڅوک هم له خپل ښوونځي نه ورته ګوري، د خپل ښي لاس د شهادت ګوته یې په غاښ کړه، بیا یې غاښونه په خپلې لاندنۍ شونډه خښ کړل، ټیکرې یې له ځانه تاو کړ، د ځان د سمبالولو هڅه یې وکړه، له لاسي دستکوله یې کاغذي دستمال راووېسته، مخ یې پرې پاک کړ، بیا یې بل کاغذي دستمال راوویسته او له سترګو راغلې اوښکې یې پاکې کړې، خپل ګلکسي ټیلیفون یې راووېست، مخ یې بېرته د نجونو د ښوونځي په لور واړوه، د ګلکسي ټیلیفون په ښېښه یې خپلې نازکې ګوتې تېرې کړې، درې واره یې د ټیلیفون کوډ دننه کړ خو خپل شاتګ او د شمشاد پرمختګ اغېز، بیخي یو ډول کړې وه چې آن د خپل ټیلیفون کوډ یې هم هېر شوی وو، څو دقیقې یې سوچ وکړ او بیا یې په خپل وچلي لاس کېښوده، د مبایل کوډ یې دننه کړ،

سکرین خلاص شو، د ټیلیفون د مخې په کمره کې یې خپلې څېرې ته په ځیر وکتل، په ښي لاس یې چپه غومبورې وسولاوه او د اوښکو راغلې نښې یې ترې پاکې کړې، بیا یې ځانته په ډېر ځیر ځیر وکتل، پښه نیولې روانه شوه، د شمشاد خواته راغله خو بیا یې هم جرات ونکړ چې هغه ته نژدې ورشي.

له ځانه سره ویل:

چې هاغه زما د انا خبره ده څوک له غمه او څوک له خوشالۍ ژاړي.

سولې خپل مخ په پړوني کې راپټ کړ، یو خوا او بله خوا یې وکتل، غوښتل یې شمشاد ته د اول نومره ګۍ مبارکۍ ورکړي ځکه چې د شمشاد څېره، پوهه اوخوی یې خوښېده، خو ورسره د مخامخ کېدو پلمه یې نه موندله، همدا ښه موقع وه چې له شمشاد سره خبرې وکړي او د هغه زړه ته لار پیدا کړي.

پښه نیولې د شمشاد خواته ور روانه شوه، په زړه کې یې څو خبرې تاو راتاو شوې، بیرته ودرېده، لړزېده، اندېښنه یې وه چې څوک یې ونه ویني، د خپل پلار فتح خان او ورور روښان غوسه یې ذهن ته راغله، لومړیو کې یې ویل نه به ځي، که کورنۍ یې خبره شي ژوندۍ به یې پرې نه ږدي، دوه قدمونه یې واخیستل، شمشاد ته یې وکتل،بیا یې ویل ما خو دا وخت په خوب لیده خو الله ج په ویښه رانصیب کړ، زړه یې وړاندې او بېرته کېده چې که له شمشاد سره وګوري څه به وشي، بیا یې په ټولې بینا نړۍ د ړندې ګمان وکړ او د شمشاد خواته ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد ته مخامخ په داسې حال کې ودرېده چې په څېره کې یې له ورایه له شمشاد سره د کلونو وړاندې څه پټه رشته ښکارېده، ورته یې ویل:

شمشادجانه مبارک! بیایې د خپل ټیکري څنډه په خوله کې ونیوله، خپله شونډه یې په غاښ کړه، شمشاد ته یې مخامخ وکتل او د هغه په سترګو کې یې د هېنداري په څېر خپله څېره ولیده، شکې شوه چې شمشاد هم دې سره دلچسپي لري او په زړه کې یې د سولې لپاره څه شته.

سولې خدای پاماني وکړه خو شمشاد لا په خپل ځای ولاړ و، ټولګیوالو یې سوله او شمشاد یوځای ولاړ ولیدل، هغوی یې څنګ ته راغلل، ټوکې یې پیل کړې، په نیمه یې شمشاد پوه کړ چې نجلۍ څوک وه؟

شمشاد وخندل، ویل یې سبا راپسې نورې خبرې جوړې نه کړئ، هغه نجلۍ مې د اکا لور وه، غورځنګ، پښتون ته او پښتون بیا خیبر ته وکتل، د هر یوه په شونډو د شیطانۍ موسکا خپره وه، خو د شمشاد د خپګان وېرې په زوره د خندا اجازه نه ورکوله.

شمشاد چې د بخت ستورې یې نن ښه بیدار شوی و، یوه شېبه په یوه خیالي دنیا کې سوچونه وکړل، هغې سره یې د یوځای والي تصویر په خپل ذهن کې رسم کړ، بیا په بل فکر کې ډوب شو، زړه کې یې ویل سوله هم..

د ښار په لور روان شول، په لاره کې یې فکر کاوه چې سوله زموږ د کلي د خان لور ده، د پلار مېږې یې چې په ریاضي کې تکړه سړی نه وي نه شي شمېرلی، د پلار په ځمکو کې یې اته سپارې ګرځي، شپږ بزګر یې په کروندو کې شپې سبا کوي او د

غواګانو د ذکات په پیسو یې زمونږ درې کاله ګزاره کېږي، مونږ او هغوی د ځمکې او آسمان په څېر توپیر لرو، نه سره جوړېږو.

بیا یې زړه کې وګرځېده، چې د سولې ریاري هم هر سړی نه شي کوی، د ولور پوره کول خو یې یو خوب دی، د هغې د پلار په مېلمستون کې زما په څېر کسان پیالو کې چای اچوي او میلمنو ته بوټونه سموي.

شمشاد پنځه ورونه درلودل، پلار یې کلونه وړاندې ناڅرګندو کسانو له ښاره کور ته په لاره په شهادت رسولی و، او مور یې ملالۍ د ورځنیو چارو د مخ ته وړو لپاره په خپل کور کې خیاطي کوله.

شمشاد د خپل پلار څېره نه وه لیدلې، دوه کلن ترې پاتې و، په تخیلي ډول به یې د هغه څېره په ذهن کې انځوروله.

د شمشاد او سولې دوي کورونه له ښاره پنځه کېلو متره لرې و، له درې هدیرو، زرګونه ونو، شپږو نهرونو او د کندوز تر مست سیند به تېرېدل او بیا به د مرکزي بغلان ښار ته رارسېدل.

د ښوونځي د رخصتیو له پیل سره سم سولې په ښار کې د انګلیسي او ریاضي کورسونه پیل کړل، څو د روښانه راتلونکې لپاره خپل منزل لا ګړندی کړي، سبا یې د کورس په خوا کې شمشاد ولیده چې هغه هم راغلی، حیرانه شوه، چې شمشاد به دلته څه کوي، د ورتګ لپاره زړه نا زړه وه، دنیا او د خلکو سل خبرو یې ذهن ورګډوډ کړ، ځان سره یې خبرې پیل کړې او سوچونو کې د شمشاد لیدو لپاره یې لارې جوړولې، لږه شېبه په خپل ځای کې غلې ودرېده، زړه کې تېر شو کاش

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد يې خواته راشي او سلام ورکړي، نا ببره يې فکر ته ورغله دا خو کلی ندی ښار دی، دلته خو د ليدو لپاره څه ناڅه رڼا شته، په شمشاد يې سترګې خښې کړې،خواته يې ورغله، سترې مشي يې ورسره وکړه د هغه په ديدن يې سترګې رڼې کړې او بيايې ترې پوښتنه وکړه:

چې اې! تاهم کورس پيل کړی؟

شمشاد چې د سولې په ليدو يې د زړه څپې په ښوربدو شوې حيران وه، چې سوله دلته څه کوي، د قسمت وېش او کار ته بيخي سوچي وه، شمشاد لکه د قاضي په ړاندې محکوم مجرم، هيڅ هم د خبرو لپاره نه درلودل، يوازې يې سولې ته کتل او په خيالي نړۍ کې يې لکه د تور باز په ټول ښار د واکمنۍ وزرې خورې کړې وې.

سولې ورغبرګه کړه:

اې ! سبا راځې؟

شمشاد د سولې په څېره خپلې سترګې ګنډلې وې، ورته يې ويل:

هو کورس وايم، زرياللي لالا راولېږلم چې درسونه دې وو ايه او زمونږ په څېر بايد نالوستی ونه اوسې.

بيا يې ويل:

هو راځم نو نور څه کار لرم.

سولې چې تر څو نورې خبرې له خولې ويستې نږدې ټولګی رخصت او زده کوونکي راووتل، سوله پرته له خدای پاماني ترې روانه شوه.

شمشاد چې د سولې سره يې ورځ تر بلې د زړه تارونه لا ورنږدې کېدل د زده کوونکو په راتګ يې ورته ويل:

زما چې وار راغی ستا پلار راغی

شمشاد سولې پسې، چې د ټولګي په لور يې ګړندي قدمونه اخيستل ورکتل او شته ماحول يې ډېر زيات خوښ شو، پرېکړه يې وکړه چې اوس خو به خامخا همدې کورس کې درس وايي، نو ړوند له خدای څه غواړي دوه سترګې، ځان سره يې راغبرګه کړه:

يو پلو مې يار لونګين مې په دا بل پلو
يه! وړوکې دې پلو راواوړه
جانان زما د ګلو ونه
له هرې څانګې يې ځولۍ ګلونه وړمه
يه! وړوکې دې پلو راواړه

سولې چې د شمشاد په اړه يې فکرونه ورځنۍ دنده ګرځېدلې وه، ځيني وخت به ترې نا ببره کارونه هم ترسره شول، يوه ورځ سولې په کور کې ديګ پخاوه، د شمشاد په اړه دومره سوچونو کې ډوبه وه چې د مالګې پرځای يې ديګي ته په ناپامۍ کې بوره ور واچوله، وريجې يې پخې کړې، کاسو کې يې وريجې واچولې خو سوله د شمشاد زړه راښکوونکې څېرې يوې بلې خيالي نړۍ ته وړې وه، د هغه ليدو خوند يې له هېڅه سره نه شو پرتله کوی، لاس تر زنې د کوټې په کُنج کې کېناسته،مور يې غوټۍ پوښتنه وکړه چې سولې راځه ډوډۍ وخوره، سولې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځواب کې ویل چې زړه ته مې نه کېږي، پلار یې فتح خان ویل، سولې لورې ناروغه خو به نه یې؟

سولې ورته په ځواب کې ویل نه پلار جانه هسې مې زړه ته نه کېږي، دا وخت د سولې لالا روښان د وریجو خوړل پیل کړل،لومړۍ مړۍ یې چې وخوړه ویې خندل،ټول هک پک شول چې روښان د څه لپاره او ولې خاندي، پلار، مور، ورونو، او د ورونو مېرمنو یې سترګې پرې راخښې کړې، پلار یې په غوسه ورته ویل هلکه د څه لپاره خاندې؟

روښان بیا وخندل، ویل یې سولې داسې وریجې ندي پخې کړې چې ویې خورئ، د مله کول وریجو کې یې د فابریکې لبلبو ورګډ کړي مور یې ویل ولې؟

پلار یې چې د شکرې ناروغي درلوده او په کمه مالګه تیار خواړه یې خوړل، ویل یې:

افرین زما سولې نن دې زما په زړه خواړه برابر کړي، مور یې غوټۍ وخندل ویل یې:

سولې! لکه چې د مالګې په ځای دې دیګي ته بوره ور اچولې؟

سوله حیرانه شوه......

پلار یې که څه هم خندل په غوسه یې ویل غلې شئ، زما د نازولې لور په پاخه کړي دیګي پورې مه خاندئ.

په خندا او ټوکو ټولو ډوډۍ وخوړه، سولې دسترخوان ټول کړ او خپلې کوټې ته لاړه، غوښتل یې ارامه ویده شي، هسې یې هم ورځ د شمشاد په فکرونو تېره کړې وه، دشپې تر دولسو بجو خوب ورنغی، د ټیلیفون څراغ یې بل کړ، خپله برستن یې ټوله کړه، غوښتل یې کتابچه او قلم راواخلي، مخکې له دې چې

کتابچه راواخلي هغه شپه یې ذهن ته راغله چې د شمشاد په څېره یې خپلې سترګې ګنډلې وې.

بیا یې دا ټپه وویلې.

چې نیمه شپه شي ټول ویده شي
په ما میلمه شي د شیرین جانان غمونه

قلم او کاغذ یې راواخیستل، غوښتل یې شمشاد ته څه ولیکي، ذهن ته یې د خلکو خبرې راغلې، د پلار خاني او د شمشاد غریبي یې د خپل فکر یوه برخه کړه، غوښتل یې شمشاد ته د خپل زړه خبرې ولیکي، ګوتې یې وربږدېدې، قلم یې بېرته کېښود، د لیک لیکل یې پرېښودل، بیرته یې د خوب ځای ته لاړه، دوه ساعته بیا تېر شول خو سوله لا ویښه وه، غوښتل یې ځان ته ډاډ ورکړي، ځان یې نه شو راضي کولی، د شمشاد مینې یې په زړه کې اور بل کړی و، د زړه تناره یې لمبې کولې، د شپې تیارې ورته ډول ډول پیغورونه ورکول، د کوټې د څلور چوپو دیوالونو یې اته ډوله مفهومه او تعبیرونه اخیستل، بې واکه یې له سترګو اوښکې روانې وې، په خپل ټیکري یې اوښکې پاکې کړې، بیا یې قلم او کتابچه راواخیسته، دا ځل یې د ګوتو پر ځای زړه رېږدېده، دوه واره یې لیک ولیکه خو له سترګو یې په کاغذ څڅېدلو اوښکو د کاغذ رنګ بدل کړ، سولې فکر وکړ چې که دا لیک شمشاد ته ورکړي هغه به پوه شي چې سولې راپسې ژړلي او بیایې لیک لیکلی، د پیغلتوب غرور یې په کاغذ راغلې اوښکې ونه شوې زغملی، اوښکې یې وچې کړې او بیا په بل کاغذ یې په شنو او سرو قلمونو شمشاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لیک ولیکه، درې بجې ویده شوه، له درې بجو یې د سهار تر شپږو بجو همدا لیک په زړه پورې نیولی و.
سهار یې لیک په خپل لاسي بیک کې ځای پرځای او بیا د سهار ناشتې تر خوړلو وروسته د کورس په لور روانه شوه.
په ټوله لار یې زړه درزېده چې شمشاد به یې دغه لیک واخلي کنه؟
بیا یې ویل هسې نه چې شمشاد بیا وخت ونلري نو څنگه به لیک ورته وسپاري؟
په ټوله لاره د کورس ټولگیوالو یې زرنج کې کیسې کولې، سوله په فکرونو کې ډوبه وه، ملگرې یې برېښنا ورته په خندا ویل:
سولې په وچلي دې ولې دولس بجې دي؟ څه شوي؟
سولې ویل:
هسې نن لږ ناروغه یم سر مې درد کوي.
نجونو وخندل، ویل یې:
سر دې خیر چې زړه دې درد ونه کړي
بیا برېښنا ویل:
زما خو زړه درد کوي
هوسۍ په کړس خندا ورته ویل:
برېښنا ته خو په سمسور مینه یې؛ نو د سولې به ولې زړه درد کوي؟
سولې د زړه په زور وخندل او ویل یې:

هوسۍ رېښتیا وایي برېښنا ته خو مینه یې، بیا یې له ځانه سره په زړه کې تېره کړه چې خبره خو زما هم د مینتوب ده نو ځکه.......
په خبرو خبرو ښار ته ورسېدلې، د کورس مخې ته له زرنج ښکته شوې، دزرنج غرهار د ټولو سرونه په درد کړي و، سولې نجونو ته پلمه وکړه چې یو قلم اخلم او تاسو ټولگي ته درځئ، په همدې پلمه د کورس په دروازه کې ودرېده چې گوندې شمشاد وگوري، څلور خوا یې و څارلې، وې لیدل د کورس مخې ته د دوهم پوړ په بالکن کې شمشاد ولاړ دی، سولې یو عجیبه حس د شمشاد پر وړاندې درلوده، د هغه په لیدو تازه کېده، څار یې وکړ، یوخوا اوبل خوا یې وکتل، ټول هلکان او نجونې په خپلو درسونو کې بوخت وه، ځان سره یې کړل:
غوړې لا غوړې، ورو ورو د شمشاد څنگ ته ورغله، مخامخ ورته ودرېده، مخکې له دې چې سوله له شمشاد سره ستړې مه شي وکړي، هغه ورته وکتل او په حیرانتیا یې ویل:
سولې ته؟
سولې ورته ځواب ورکړ:
هو زه، ولې حیران شوې؟
شمشاد ویل:
نا!!! خو نن څنگه لس دقیقې وړاندې کورس ته راغلې یې؟
هغې چې د شمشاد دیدن یې له خدای ج نه غوښته په خندا یې ویل:
شمشاده! کیسې ډېرې سر یې یو، یو څه مې راوړي، زه باور درباندې لرم، هیله ده چې باور او زړه مې مات نکړې، هسې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهېږې چې ټول زړه او په ځانګړې توګه د نجونو زړونه د هندارو په څېر دي، چې که هر څومره پیوند شي بیاهم مات ښکاري او ټول د مات په سترګه ورته ګوي.
شمشاد چې نور یې د زړه فشار ورو ورو عادي کېده،
د سولې سترګو ته یې کتل او په خندا یې ویل:
ښاا د هلکانو زړونه خو ستاسې نجونو د لاسه پیوند پیوند دي، آن ځینې زړونه دومره مات شوي چې په دې دنیا یې پیوند کول هم ناشونی کار دی.
سولې شمشاد ته سترګه ووهله، هغه وخندل، بیا سولې خپله شونډه په غاښ وچیچله، ښکته یې وکتل، شمشاد خوښ و او خندل یې، سولې خپل دستکول ته لاس کړ او لیک یې ترې راووېسته، شمشاد ته یې ویل:
ګوره شمشاده! له دې خبرې هېڅوک خبر نه شي کنه نو بیا درنه سوله خپه کېږي، شمشاد څه ونه ویل خو سر یې وخوزاوه او سوله یې پوه کړه چې سمه ده.
بیا سولې هغه لیک شمشاد ته ورکړ چې پکې یې له شمشاده د هغه د ټیلفون د شمېرې غوښتنه کړې وه او هغه خبرې یې ورته لیکلې وې چې د زړه یې وې خو په خوله یې نه شوې کولی.
شمشاد د لیک په اخیستو حیران شو، په زړه کې یې سل رنګه خبرې تاوراتاوې شوې،خو سترګې یې د سولې په دیدن نه مړېدې او په ځیر ځیر یې ورته کتل.
سولې ورته ویل:
زه مې له ملګرې ښاپېرۍ سره یو دوه خبرې لرم، نو درنه ځم بیا یې ورته ویل:

شمشاد جانه که دې ځواب درلوده ویې لیکه همدلته دا لیک په ځمکه وغورزوه، زه یې پورته کوم او که دې ځواب نه درلوده نو لیک څېرې کړه؛ خو پام چې څوک خبر نه شي او چاته څه ونه وایې.
د شمشاد ذهن بیا له باغو ورواوښت، لاسونه یې لړزېدل، حیران و چې سولې به څه ورته لیکلي وي؟
لیک یې په ډېرې بیړې سره خلاص کړ، په لیک کې سولې لیکلي و:
غوښتل مې شمشاد جان درته ولیکم خو نه پوهېږم، چې ته به زما وړاندیز ومنې کنه؛ نو ځکه مې درته شمشاد جان ونه لیکل.
ډېرې شپې شوې چې خوب مې تښتېدلی دی،
علت یې ندی مالوم
پوهېږې!
له ماشومتوبه مې ستا څېره او نوم خوښېده،
د ژوند ماڼۍ مې په تا ودانه ده، په هر څه او هر ځای کې تا وینم، پوهېږم د کلی دود او دستور به مونږ خپلې خوښې ته پرېنږدي خو که زړه د کرکر غر هم وي مینه یې اوبه کوي.......
د پاڼې په منځنۍ برخه کې سولې په سره قلم لیکلي و:
شمشاده زه درسره مینه لرم!!!
پخوا مې هم درسره مینه درلوده، څه مې نه شو ویلی او نه مې کوم عکس العمل ښودلی شو، ځکه چې زه د کلي د خان، ملک او د ملا لور یم، خو نور مې د زړه ماڼې بې له تا کنډواله ده، صبر مې تر همدې بریده و، شپه او ورځ مې ته په خیال او فکر کې یې، ته راته په ځیر وګوره، چې په دې ورځو کې مې څنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ زېړ شوی، لکه سیم نری او لکه د مني پاڼه زېړه پېړه شوې یم، که بې تا مې ژوند کولای شوی کله مې هم درته دا لیک نه لیکه، خو بې له تا ژوند تریخ او پیکه دی، ستا مینې مې په زړه منګولې ښخې کړي، د ورځې پیل او پای مې ستا په یادونو کې ورک دی او د شپې چوپتیا راته ستا د مینې ژمنې راکوي، هجر دې سخت او نشتون دې زما له صبره وتې خبره ده، زما ګرانه مینه درسره لرم.

بې له تا ژوند نه تېرېږي
په رېښتیا ژوند نه تېرېږي

شمشاده! تېره شپه مې بیخي ډېر یادېدې، ستا څېره مې د سترګو په نینیګک کې پرته وه، روحاً له تا سره وم خو جسم ته مې کوټې، دیوالونو، کړکۍ، دروازې، د هجر تیارې او د شپې چوپتیا ستا د نشتون پېغورونه راکول.

سترګې به مې چې پټې کړې نشتون به دې هڅولم چې سترګې خلاصې کړم.

د لیک په وروستۍ برخه کې یې لیکلي و: د ټیلیفون شمېره دې راکړه، کله کله به دې له حاله ځان خبروم.

دلیک په پای کې راغلي وو: تېره شپه مې په دې ټپه زړه ټکور کړ کنه نو هېڅ خوب نه ورلم ستا په اړه مې ډول ډول فکرونه کول.

مېینه صبر وظیفه کړه
د دریابونو ماهیان غاړې ته راځینه

شمشاد چې لیک یې په لاس کې و، د خپل د مودو ورک ارمان په اوبو کې یې لامبو وهله، غلی ولاړ و هېڅ یې نه ویل، سولې د سترګو له کونجو ورکتل، شمشاد مسکی شو، د بغلان ساړه باد یې د تورو وېښتانو پیکی یو او بل خوا اړوه، حیران دریان ولاړ و ته به وایي چې په دې ښار کې د شمشاد د پاچاهي اعلان تازه شوي او یوازې دی د دې مست ښار لیونی واکمن دی، د ځان سره یې بنګېده او په زوره زوره یې خندل.

په څلور متری کې یې ولاړو هلکانو ویل:

دا لیونی شوی دی

بل ور زیاته کړه:

مه خاندئ له کلي چې ښار ته راشي لومړیو ورځو کې همداسې وي.

درېیم یې خوله ورجوړه کړه:

د کوم هندي فلم صحنه به یې خیال ته راغلې وي.

څلورم یې چې میراغا نومېده او ټولو له زیاتې مینې ورته میرو ویلې او د ګاونډي په لور یې مین وو، ویل یې:

دا هلک مین دی، تاسو مسخرې مه کوئ، مینان چې د خپل یوځای والي وخت یادوي په زړه کې خوښېږي او همداسې خاندي، نورو ته هماغه شېبه د ړندو ګمان کوي،اوس دا هلک خدای خبر چې چېرته دی او څه کوي، خو روحاً تش کالبوت دلته زمونږ مخې ته ولاړ دی او مونږ یې په اړه خبرې کوو.

شمشاد له ځانه سره فکرونه هم کول، خوزړه یې له خوشالۍ ټوپونه وهل، لیک یې په سینې پورې کلک نیولی و او د کورس مخې ته په بالکن کې ګرځېده راګرځېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې له ځانه سره ویل سوله خو زما خوښېده، زه د هغې لیوال وم نو په ما کې به څه ښه والی وي، چې سوله په ما مینه شوې ده؟

شمشاد چې د کلي د یوې غریبې کورنۍ غړی و او پلار یې هم په کوچینوالي کې د لاسه ورکړی و او بلې خوا سوله د کلي د خان لور او د مشهورې کورنۍ څخه وه، زړه ته یې نه لوېدله چې مینه دې ورسره ولري، له ځانه سره یې فکر وکړ، یوه شېبه چوپ او خپه شو ویل یې:

سوله په ما هسې مسخرې کوي او غواړي ما ځانته کم راولي، ځکه یې دومره کیسې راته لیکلي او د ټیلفون شمېره مې غواړي.

د شونډو لاندې یې دا بیت ځان سره دکلمه کړ:

ته خان یې او خبرې دې خانانو غوندې غټې
نو څنګه به دې یار شم زه غریب یم صاحبه

شمشاد په همدې فکرونو کې و، سولې چې نوره یې حوصله ختمه وه پرې راغږ یې کړ:

شمشاده څه دې وکړل نه دې د لیک ځواب راکړ او نه دې خیرې کړ؟

لکه د مجنون په څېر فکرونه کوې او.......

شمشاد چې له خوشالۍ په خپلو جامو کې نه ځایده ویې خندل، بیا یې په ماته غاړه سولې ته ویل:

اې! ما فکر کاوه چې ته به څومره ارامه نجلۍ یې خو ته ډېره شوخه یې، دا ما ولې ځوروې؟

سوله چې شمشاد ورته د همدې دور سیف الملوک ښکارېده او تازه د شمشاد مینې یې په زړه منګولې لګولې وې ویل یې:

ما خو هېڅ هم ندي کړي، د لیک لیکل که ګرمتیا وي او په تامینېدل جرم دا ملامتیا او جرم مې قبول دی.

شمشاد بیا وخندل، خوشاله شو، د شمشاد خندا سوله هم په خندا راوسته، دواړو خندل، ددوی خندا لا پای ته نه وه رسېدلې چې د انګلیسي استاد یې بهیر پرې راغږ کړ:

والکه وا نجلۍ راځئ چې درس پیل کېږي.

شمشاد چې هم خوشاله وا او هم د سولې له تاثیر لاندې راغلی و سولې ته یې ویل:

سیلۍ راځه ټولګي ته!

سولې مسکۍ شوه ویل یې:

په تا څه شوي زه سوله یم، پام چې استاد ته دې دننه خپل نوم د شمشاد پرځای شمشتو ونه وایې.

ددې خبرې په اورېدو هم شمشاد او هم سولې وخندل.

دواړه ټولګي ته ننوتل او درس پیل شو، استاد ویل:

ټولګی نوی جوړ شوی نجوني او هلکان دې ټول په وار سره ځانونه راوپېژني.

ټول استاد ته ځیر و، استاد د انټرچنج کتاب درس ورکاوه او پاڼې یې اړولې، شمشاد یو وار سولې او بیا یې لیک ته کتل، استاد او ټولګیوال ورته ړانده ښکارېدل.

شمشاد سولې ته شمېره ولیکله او تر درس وروسته یې لیک بېرته سولې ته وسپاره، خو سولې ته یې ویل چې د ټیلفون ښیښنه یې ماته ده، شمېره نه ښیي او بطرې یې هم سم چارج نه

ساتي نو که ډېرې وخت يې ټيلفون بند و خپه کېږي دې نه، بيا يې ورته غږ کړ:
اې سولې جانې! د شپې راته زنګ ونه وهې چې لالاګان مې په کور کې وي.
سوله د کلي له نورو نجونو سره یوځای کورس ته راتله، تګ او راتګ يې هره ورځ له کلي تر ښاره او له ښاره تر کلي په زرنج کې و، د سولې اقتصادي وضعیت ښه و خو نورو نجونو وسه نه درلوده چې د زرنج په ځای موټر امله کړي.
ورځې تېرېدې، کورس کې يې بله ورځ د شمشاد لاسونو او مخ ته وکتل چې سره اوښتي، ځکه چې پلی(پیاده) پنځه کیلومتره تر ښاره تللی و، سوله پوه شوه چې شمشاد پیسې نلري او پلی له کوره تر ښاره کورس ته راځي.
شمشاد رخصتۍ کې سولې ته وکتل ویې خندل ویل یې:
سولې ته خو ښه يې! په دې سړه هوا کې دغه ده تر کورسه راغلې يې ما فکر نه کاوه چې ته دې په واورینو او سړو ورځو کې هم درس ته راشې، بیا يې ورته په ځیرځیر وکتل او په کړس خندا کې وویل:
پلار او مور دې هسې په تا د سولې نازک نوم ایښی ته لکه تکړه جنګیالۍ د تودو او سړو پروا نه ساتې.
سولې غوښتل ورته څه وايي، خو د املې ملګرې يې ښکلا پرې غږ کړ، چې سولې زرنج چمتو دی.
سولې خپل لاسي دستکول ته لاس کړ، دوه زره افغانۍ يې ژر ترې راوویستې او شمشاد ته يې ورکړې، ورته يې ویل:
ځانته دې کورتۍ او بوټونه واخله.

شمشاد له سولې پیسې نه اخیستې ویل یې:
ناااا مننه! پیسې لرم.
هغې ورته ویل:
خبرې مه اوږدوه پېسې مې ستا په نامه راوړې او که راسره مینه لرې نو وايې خله.
بیا يې ورته غږ کړ اې زما شمشاد جانه ته کور ته پلی ځې؟
هغه ځواب ورکړ:
هو نو، زه یو تکړه هلک یم؟
سوله نجونو ته ورغله او هلته يې ملګرو ته ویل چې شمشاد هره ورځ آن له کوره تر ښاره او بیا له ښاره تر کوره په دې سړه هوا کې پلی تګ راتګ کوي، نورې ملګرې يې غلې شوې، زړلښتې ویل سولې خورې د زرنج ښې خوا ته چې کوم د سامان صندوقچه شته په هغه دې کیني او هره ورځ دې له مونږ سره ځي او راځي، پیسې دې نه ورکوي خوارکی خو هسې هم زمونږ کلیوال دی.
ټولو وخندل ویل یې:
بیخي ښه خبره ده هلځ شمشاد ته غږ کړئ.
د زرنج چلونکي میرویس ویل:
وروسته تر دې به زه له شمشاد سره په لاره د هغه غره او ده غره کیسې کوم، تاسې خو لوستې نجونې یاستئ او مونږ سره کله خبرو ته وخت لرئ؟ سولې دوی شمشاد له ځانه سره د کب میاشتې تر دولسمې نیټې کورس ته بوته او راوسته، یوه ورځ چې یخ شمال وېرونکی غږ کاوه او له آسمانه هم واوره ورېده، سولې د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وواهه، د شمشاد د ټیلیفون

ښيښـه ماتـه وه او شمېره پکې نـه ښکارېده، شمشاد چې خپلو څارويو تـه هماغـه شپېه واښـه چمتـو کـړي و يخنـۍ لـړزاوه، پـه لړزېدلو ګوتو يې د اوکې بټن کېکاږله او په تيزۍ يې وويل:

بلې څوک يې؟

د ټيلفون شانه په خوندور آواز سولې ورغږ کړ:

هلو زه يم!

شمشاد ويل سولې ته يې؟

سولې په خندا لومړی ورته ويل:

هو زه يم!حيران شوې چې څنګه مې زنګ وواهه کنه؟

هغه ويل:

نه خوږې، هسې مې پوښتنه وکړه

هغې ورته ويل: دا وخت نو تاته څوک زنګ وهي، ته نه پوهېږې چې ته په چا ډېر ګران يې، بيا سولې ورته ويل:

اې شمشاده ! څوک خو به دې څنګ کې نه وي؟

شمشاد اخو او ديخوا وکتل بيا يې ويل:

د ګرانښت خو درته نه وايم، که مې درته وويلې چې څومره راتـه ګرانه يې نو بيا دې بې ما طاقت نه کېږي، ويې خندل ويل يې:

دومره راته ګرانه يې لکه ستا ګيلې او زما هسې خبرې.

سولې ورته ويل:

که وزګار يې د کلي دوکان خواتـه همدا اوس را روان شه، زه بـه د دروازې له درزه دروګورم بيخي درپسې خپه يم، بيګا مې هم ډوډۍ ونـه خوړلـه، مـور مـې ويـل ډېـرو درسـونو دې اشـتها سـوځولې لـه ډوډۍ پـاتې يـې، دوه هـډوکي شـوې يـې، او... شمشاده ! پوره نهه ورځې وشوې چې ستا څيره مې سترګو

سترګو ته کېږي، ستا د نشتون نهه ساعته راته نهه ورځې او نهه ورځې راته سم نهه کالونه ښکاري.

هغه غلی شو

بيا سولې پرې غږ کړ، اې ته لکه چې ماپسې نه يې خپه څکه نغواړې چې راشې !

شمشاد ويل:

سمه ده اوس در روانيږم خو بوټونه مې شليدلي، هسې نه چې يخ مې شخ کړي او تر تا درونه رسيږم بيا يې کټ کټ وخندل.

سولې ويل:

راځه درته په تمه يم بيا يې له ځانه سره ويل:

د شمشاد په خامه مينه مې زړه سوری سوری کړ، د يوې داسې مسافرې په څېر يم چې خپل منزل رانه ورک دی، د نهيليو پر ګړنګ ولاړ يمه، شمشاد جانه دغه ګړنګ ستا لـه سترګو سره اړيکه لري، خير دی سترګو تـه دې رپ ورنکړې چې د ښو پـه خوزولو سره به دې زما هيلې له ګړنګونو وغورزوې، بيا يې د ځانه سره ويل:

هيلې مې د منې د پاڼو پـه څېر دي، شمشادجانه وفا دې زما هيلو تـه پسرلی دی او جفا دې د منې هغـه شمال دی چې پـه راتګ سره به يې زما د هيلو پاڼې ټولې توېږي، بيا يې دا بيت لـه ځانه سره د کلمه کړ

د زړګيـه بـم مـې ستا د سترګو پـه ريموټ ترلـی
يـو سـترګک ووهــه زمـا د شــهاد ت لپـاره

سوله په همدې فکرونو کې د خپلې دروازې شاته د شمشاد پـه تمه ولاړه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد خپل دواړه لاسونه په خپلو تخرګو کې منډلي و، د ژمي ساړه باد يې وېښتان رپول، بيا يې له ځانه سره ويل:

زما او سولې نژدې لرې والی د افغانستان د اوسني تاريخ د پاڼو په څېر دی چې تکرار نلري، تېر به شي خو هېر به نه شي.

د سولې دروازې ته راورسېده، اِيسته اِيسته يې کتل، ورو ورو يې قدمونه اوچتول، د سولې له دروازې د تېرېدو په وخت کې يې په دې فکر وکړ چې څوک يې ونه ويني، د کليوالو له خبرو يې هم ويره زياته وه، په کوڅه کې يې ښکته او پورته وکتل.

سولې پرې ورغږ کړ، هغه ځان غلی کړ، بيا يې په شمشاد غږ کړ، د سولې دوه غږونو ته يې هېڅ ځواب ورنکړ، بيا سولې پرې راغږ کړ، اې شمشاده ! له ما خپه يې، شمشاد په مينه ورته ويل:

سلام سولې جانې، ته څنګه يې؟ نا نا نه يم خپه کوڅه او دبامو سرونه مې وڅارل چې څوک مې ونه ويني، ددواړو په زړه کې يو عالم خبرې وې، خو د خلکو له خبرو ډېر ډارېدل، بيا سولې شمشاد ته په ورو خندا ويل:

اې شمشاده ګوره چې زما او ستا له اړيکې څوک خبر نه شي:

نه هېڅاته مې هم ندي ويلي او نه يې وايم، سولې يې بيا په خبرو کې ورګډه شوه ويل يې:

شمشاده ته خو چې کوټه کې يوازې شې سوله سوله وايې، ګوره نور چې په کوټه او کور کې هم يوازې وې زما نوم ياد نه کړې.

شمشاد په ډېرې مايوسۍ ورته ويل سولې دا ته څه وايې؟ ولې يې ونه وايم؟

سوله يوه شېبه چوپ شوه، بيا يې په خندا ويل ګوره شمشاده کوټې ديوالونه لري، ديوالونه موږکان او موږکان غوږونه، نو

که کوټه کې دې هم سوله وويل، اول ديوالونه،بيا موږکان او ورپسې خلک خبرېږي.

شمشاد اِيسته اِيسته کتل بيايې ورو ويل:

هو سولې مور مې هر وخت وايي چې ديوالونه خبرې کوي، هغه به همدا موږکان ښيي، دې وخت کې سوله دروازې ته رانژدې شوه، د دروازې له درزه يې شمشاد ته يو کاغذ ورکړ، په دې کاغذ کې يې د مينې د اظهار سربېره ليکلي و چې زما تر تا او ستا تر ما رارسېدل آسانه کار دی او دا هرڅه شوني دي خو فولادي عزم غواړي.

د کاغذ منځ کې يې درې زره افغانۍ هم هغه ته ايښې وې.

د پسرلي په لومړيو ورځو کې چې د ښوونځي د نوی کال پيل وو، د شمشاد مشر ورور زرياالی ښار ته تللی و، په کومه خبره يې د سيميزو پوليسو د يوه قومندان زمان الدين ورور سره شخړه راغلې وه، د قومندان ورور جمعه الدين بېباک د شمشاد ورور زريالی يې دومره وهلی و، چې ټولې ډډې يې تورې او شنې وې.

زريالي په ښار کې امنيې قومندانۍ ته څو عريضې وکړې، خپل ټپونه يې هم مسؤلينو ته وروښودل خو د زمان الدين قومندان ورور ونيول شي خو چا هغه ونه نيوه.

د ځانه سر ه يې ويل چې دلته د زوروراوبه په بره خيژي، بيا يې ويل افغانستان دی، زما په څېر به د ډېرو کسانو غم نه خوړل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ زمان الدین قومندان بیا د شمشاد ورور په ښار کې ځکه وهلی و، چې ولې یې دده په ورور جمعه الدین بېباک عریضه کړې ده.

زریالی ناهیلی کورته راغی، له کشرانو ورونو سره یې سلا مشورې وکړې چې څه وکړي؟ یوه ورور یې ویل چې د قومندان کور ته ماین ږدو، بل یې ویل نا! مونږ به یې هم ښار کې ووهو، دریم یې ویل مونږ به هم د سیمیزو پولیسو وسله راوړو او له هغه په ګټې اخیستو به جمعه الدین بېباک ووهو، څلورم ورور یې ویل مونږ ملاتړ نه لرو هغوی زورور دی خو زریالي ویل:

زه خپل غچ په خپله اخلم او له حکومت سره مخالفت پیل کوم.

د شمشاد مور ملالۍ ډېرې زارۍ زریالي ته وکړې خو هغه ویل چې زه د قومندان ورور د ښار په منځ کې وهلی یم نه یې پرېږدم.

زریالی د حکومت د مخالفه وسله والو په ډله ورګډ شو، د حکومت پروړاندې یې ګڼو عملیاتونو کې برخه واخیسته او د وخت په تېرېدو سره یو نوموتی قومندان شو.

شمشاد د پولسم ټولګي په دوه اړو ازموینو کې بیاهم اول نومره شو.

د ښوونځي په وروستیو ورځو کې سولې شمشاد سره د ښوونځي په دروازه کې وکتل، سولې چې خپلې دوه سترګې د شمشاد لیدو ته اته کړې وې په ځیر ځیر یې ورته کتل، مسکۍ شوه، وبې خندل

شمشاد غلی ولاړ و او سولې ته یې کتل

سولې په کړس وخندل ویل یې:

اې! زه دې یادېږم؟

هغه ځواب ورکړ:

ته خو هره شپه راته یادېږې،زما د زړه په کور کې دې د یاد ماڼۍ جوړې کړي، ستا مینه مې د ښو په څوکو کې ده سترګې نه پټوم او باڼه نه خوزوم، ډار مې له دې دی چې د مینې دنیا دې زما د سترګو په رپولو او د ښو په خوزېدو سره ړنګه نه شي.

سولې بیا پوښتنه وکړه، شمشاده زه دې څه وخت او څنګه یادېږم؟

شمشاد ویل:

هره شپه تر ډېره ستا په یادونو سبا کوم، سترګې مې رڼې وي، که څه هم ګوره منی دی هوا سړه شوې خو زه په بام او یاهم بیرون په برنډه کې ویده کېږم، آسمان کې ستورې شمارم او ستا غم پرې غلطوم، ددې لپاره چې مور او ورونه مې پوه نه شي چې زه ولې ویښ یم نو کتابونه هم راسره وي، هغه هم وایم، د کیمیا هر استحصال اود ریاضي هره معادله په تا جوړوم.

ریښتیا دا څه کوې ورمه شپه دوه ستورې یو بل ته ډېر نږدې شوي و، ما اول فکر وکړ چې کله به مونږ داسې سره نږدې کېږو، ناڅاپه یو یې ولوېد، شکر مې وویست، ویل مې ښه ده چې دا زه او سوله نه وو کنه نو څومره ژر به سره جلا شوي وو، خبرې یې خلاصې شوې بیا یې په کړس کړس وخندل

سولې په دواړو لاسو کې خپل لاسې بیک ټینګ نیولی و، شمشاد ته یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د دنیا شرمونه نه وای
لکه تاویز به دې په غاړه زنګېدمه

بله شپه د حکومت د مخالفه وسله والو او ملي اردو ترمنځ جګړه وشوه، ساعتونه جګړې دوام وکړ، شمشاد يې مشر ورور زريالي ته زنګونه وهل، لومړيو کې يې ټيلفون نه رُخ کېده، وروسته له هغه يې ټيلفون نه اوکې کاوه، د شپې تر درې بجو شمشاد، څلور ورونه، مور يې ملالۍ، ورېندارګانې او ورېرونه يې ټول ويښ و، مور يې ملالۍ ويل:

زړه مې بدې بدې ګواهي راکوي، په زوی مې زريالي څه شوي نه وي، شمشاد د زريالي ټيلفون ته زنګونه وهل، نورو ورونو يې ويل، زريالی وروستيو ورځو کې جګړې ته نه ته.

دزريالي مېرمنې نازو ويل:

نا لالا دا ځل چې زريالی راغلی و ويل يې، جنګي قومندان ټاکل شوی او وروسته تردې په ولسوالۍ کې د جنګ قومنده او مشري ده پورې تړلې ده.

ملالۍ په خپل ځای کې وخوزېده، ويل يې:

اوف خدايه ج دا شپه څومره اوږده شوه، پخير يې سبا کړې.

ددوی خبرې نه وې خلاصې چې د چورلکو غرهار شو، د راکېټونو غږونه هم ډېر شول، شل دقيقې چورلکې وګرځېدې، بيا د ډيسي توپ غږونه شول.

شمشاد ويل دا مرمۍ د ملي اردو دي، خو ورور يې برياليي ويل:

نا ا شارتکي مرمۍ دي د حکومت مخالف وسله وال پرې د ملي اردو مرکزونه ولي.

ماشومان او لويان چوپ شول، چا آه نه کاوه، آن په کلي کې سپيو هم نه غپل ، په دې وخت کې د چورلکو غږونه ډېر شول، راکېټونه يې وتوغول، وروسته له هغه چې له چورلکو راکېټونه د حکومت په مخالفه وسله والو وتوغول شول د ډزو غږونه بندل شول، کراره کراري شوه، ځای ځای سپيو غپل پيل کړل، دې کلي ته د څېرمه کليو جوماتونو کې ملايانو د سهار اذانونه وکړل، خو په دې شپه چرګانو هم څوک ويښ نه کړل ځکه چې ويرېدلي و او هسې هم څوک په دوه درې کليو کې نه و ويده شوي.

ملالۍ په لړزيدلی غږ ويل:

شمشاد! ته دې يو وار بيا زريالي لالا ته زنګ ووهه چې که رُخ شي.

شمشاد د زريالي ټيلفون ته زنګ وواهه خو ټيلفون يې د بل چا سره و.

شمشاد په ډيرې بيړې سره مخکې له سلام ويل:

زريالی لالا څه خبره ده، څنګه يې، چيره يې اوڅه کوې؟ خو د زريالي بل ملګري ځواب ورکړ چې وبښه ته څوک يې،

شمشاد ورته ځان ورو پېژنده.

هغه لومړی چوپ شو، تر شل سانيو سکوت وروسته بيا شمشاد غږ کړ چې بلی وو ايئ لالامې چيرته دی؟

د زريالي ملګري ځواب ورکړ چې زريالی نور زمونږ په منځ کې نشته او د چورلکو په راکيټي بريد کې يې ژوند د لاسه ورکړی، ټول سوځېدلی دی، نور يې ټيلفون بند کړ.

شمشاد چيغه کړه، مور يې ويل:

شمشاده زریالي مې چېرته ده؟ د زریالي مېرمن نازو ویل:
هی خدایه ج لکه چې په زریالي څه شوي؟
ورونه یې هم په بېړه کوټې ته راننوتل، شمشاد یوازې ژړل او هېڅ یې نه ویل، څو شېبې چیغې او کوکې وې خو پرته له شمشاده نور څوک نه پوهېدل، چې څه شوي او دی ولې ژاړي؟
وروسته شمشاد په ژړا کې ویل لالا مې مړ شوی دی.
بیا چیغو زور واخیسته، ملالۍ، نازو، د زریالي ورونو او اولادونو په لوړ اواز ژړل، د کور په شا اوخوا کې یې ټول خلک ددوی په چیغو خبر شول.
د نژدې ګاونډي مېرمن یې زرغونې خپل خاوند ته ورمنډه کړه او په بېړه یې له خوبه راویښ کړ، ویل یې:
پورته شه چې د زریالي دوی کور کې چیغې دي، ترڅو چې فضل امین خپله لُنګۍ په سرکوله او د شمشاد دوی د کور خبر یې اخیسته کوڅه ټوله د ګاونډیانو ډکه شوې وه.
کوڅه کې ځینو ویل:
د شمشاد مور بوډۍ شوې ده هغه به ناروغه شوې وي او وضعیت به یې سم نه وي خو د سولې پلار ملک فتح خان ویل بیګا جګړه وه، چورلکې هم راغلې هسې نه چې په زریالي څه شوي وي؟
بیا یې د کلي د ولسي تړون په مشر مرجان غږ وکړ، ویل یې مرجانه راځه دروازه مې ډېره وټکوله څوک راونه وتل دننه به ورشو چې څه خبره ده؟

کوڅه کې ټول کلیوال هک پک ولاړ و، شمشاد او کورنۍ یې په لوړ اواز چیغې وهلې، ملک فتح خان او مرجان اکا د شمشاد دوی کور ته دننه شول.
په حویلۍ کې هېڅوک نه و، په کوټه کې ټولو د زریالي په غم ژړل، مرجان اکا نارې کړې ملالۍ وریندارې، وا ملالۍ وریندارې بیرون راووځه، دا غږ د شمشاد مور ملالۍ واورېده، بیرون راووته، دواړو سپین ږیرو ورته ویل:
وریندارې څنګه چل دی ولې چیغې وهئ؟
خو د شمشاد مور چې هر څومره هڅه وکړه څو فتح خان او مرجان ته ووایي، چې زوی یې زریالی په بېګانۍ جګړه کې وژل شوی دی، دا چې ستونی یې له سلګیو ډک و او ژړا نیولې وه ویې نه شو ویلی، مور یې بیا کوټې ته منډه کړه، فتح خان او مرجان اکا هک پک ولاړ و، دې وخت کې شمشاد له کوټې راووت، ده هم ژړل، فتح خان ترې پوښتنه وکړه، د شمشاد خوله او ژبه ګونګۍ شوې وه او سمې خبرې یې نه شوې کولای، خو د کلي دواړه مشران یې پوه کړل چې لالا یې زریالی وژل شوی دی.
تر زریالي کشر ورور یې توریالي خپلې اوښکې پاکولې او له کوټې بیرون راووت، دا مهال د نیم کلي لویان او ماشومان د دوی د حویلۍ په انګړ کې سره راټول و، کلیوالو توریالي ته ویل:
د زریالي جسد په کوم ځای کې دی چې رایې وړو، دوی لا دا خبرې نه وې خلاصې کړې چې په دروازه کې یو سراچه موټر او اته موټرسایکلونه ودرېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راغلو کسانو ټوپک له خاورو ډک و او میلونه یې ځمکې خوا ته و، د فتح خان مشر زوی بادام ګل رامنډه کړه، دننه حویلۍ ته راننوت او له توریالي یې د چپرکټ پوښتنه وکړه؟
توریالی چوپ شو، خو مرجان بادام ته اشاره وکړه، چې کټ دې له خپل کوره راوړي.
سوله ډېره وارخطا وه ځکه ټولو کلیوالو د شمشاد دوی د کور خواته منډې وهلې، په کلي کې سم شور جوړ و، له شپنۍ جګړې وېریدلي خلک هک پک په کوڅو کې ګرځېدل، ځینو خو لا خپل سرونه هم نه و ږمنځ کړي او ببر سرونه کوڅه کې تاوېدل، سولې فکر کاوه چې په شمشاد څه شوي، زړه یې وړاندې او ببرته کړ څو د شمشاد ټیلفون ته زنګ ووهي او پوښتنه یې وکړي خو بیا یې له ځانه سره ویل هسې نه چې ټیلیفون یې بل چا سره وي او څوک پوه شي چې د ملک فتح خان لور سوله د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وهي، لس دقیقې تېرې شوې بیا یې زړه صبر ونکړ، خپل زړه یې د زمرۍ کړ، ګوتې یې لړزیدې د شمشاد شمېره یې په خپل ټیلیفون کې ونیوله او هغه ته یې زنګ وواهه، دوه واره یې زنګ وواهه خو شمشاد بوخت و او د خپلې سولې ټیلیفون یې پورته نکړ، د سولې په زړه کې شک په یقین بدل شو، لاړه د کوټې په کنج کې کېناسته، په زړه کې یې ژړل خو په سترګو یې اوښکې نه راتلې، سوله بیخي ناکراره وه، بیا یې د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وواهه، شمشاد ټیلیفون اوکې کړ ویل یې:
بلې!
سوله پوه شوه چې شمشاد ژاړي، ویل یې:

څه شوي شمشاد جانه ته چیرته یې؟
شمشاد شل ساني چوپ پاتې شو، بیا یې زړه راغټ کړ او په لړزیدلی غږ یې سولې ته ویل:
لالاجان مې زریالی په بیګانې جګړه کې وژل شوی دی.
سولې بیا پرې غږ کړ الله ج دې وبښي، تاسو ته د زړه صبر
شمشاد ورته ویل، مننه سولې بیا غږیږو اوس چیرته روان یم
د زریالي جنازه د یو عالم ویر او غم سره د شمشاد کورنۍ خاورو ته وسپارله، مور یې ملالۍ ډیرې بدې ورځې کولې، ویل یې ملا مې ماته شوه خود کلي سپین سرو ښځو ډاډګیرنه ورکوله او ځینو ورته ویل چې الله ج درکړی و الله ج بېرته در نه واخیسته او.....
د زریالي د دریمې تر خیرات وروسته جانباز خان چې د شمشاد د پلار تره و د شمشاد دوی کور ته راغی او د هغه د مور په ګډون یې ټولو ته لومړی تسلیت وویلې او بیا وپشېده، ویل یې:
مونږ او تاسو پښتانه یو، د زریالي غچ به اخلو، بیا چوپ شو، په خپله ګیره او بریتو یې څو واره لاس تېر کړ، خپل نصوار یې راوویستل او تر ژبې لاندې یې کړل، څو شیبې یې خپلې سترګې هم پټې کړې، بیا وپشېده ویل یې:
ښا ښاا هلکانو، اوس تاسو کوم یو د زریالی په ځای ټوپک اخلئ؟
د شمشاد ورونه چوپ شول، شمشاد ویل:
لالامې دې الله ج وبښي مونږ به خپل کار کوو، دده خبرې نه وې خلاصې جانبازخان پرې غوسه شو، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلی شه مشران چې ناست وي کشران نه غږېږي ،
ته چې ښوونځي ته تللی یې بیخي بې عقل شوی یې.
شمشاد غلی شو، یوه شېبه بیا چوپتیا په کوټه کې خپره شوه، جانبازخان غږ کړ چې هلکانو تاسو اوس څوک د زریالي پرځای ټوپک اخلئ، شمشاد او ورونو یې یوه بل ته کتل، جانباز په غوسه کریغه کړه چې بېغرتي هم ځانته حد لري،
توریالي ویل:
که مې د مور او ورونو خوښه وي، زه به مې د لالا ټوپک واخلم اووینه به یې سرېډو ته پرې نه ږدم.
مور یې ملالۍ ویل نا! زویه نا !!!
د جانباز خولې له ډېرې غوسې قف کړی و او پاتې نصوار یې هم په توف داني کې ورتوف کړل او په غوسه یې ویل:
ملالۍ لورې مونږ مه شرموه، پرېږده چې دا هلک یې د ورور نوم تازه وساتي، بیا ټول چوپ شول خو توریالی تیار شو، چې د حکومت له مخالفه کسانو سره وسله واخلي او د حکومت پروړاندې وجنګېږي، لومړیو کې توریالی هم عادي جنګیالی و،
درې میاشتې وروسته یې د ورور په ځای نظامي قومندان شو وختونه تېرېدل، د هرې ورځې په تېرېدو سره به ملالۍ اوښکې تویولې، بدې ورځې به یې کولې او خبره به یې همدا وه چې توریالی زوی یې د زریالي په څېر نامراده نه شي او یوه لپه اولادونه یې خاورې په سر نه شي.

****

سولې او شمشاد دولسم ټولګی پیل کړ، د کب د میاشتې په پنځلسمه ددوی ښوونځي پیل شو که څه هم پسرلی نه و رارسیدلی، خوطبعیت عاشقانه څېره ویستلې وه، زړونه یې وړل، د مرغیو شنهار بیا د مینو زړونو لپاره یوه نایابه موسیقي تولیدوله، ونو پُندک کړي و، غرونو، تالو او دښتو خپلې ژمنۍ جامې ورو ورو ویستې او پسرلنۍ شنې جامې یې په تن کولې.
د نجونو او هلکانو د ښوونځیو دولسم ټولګي په دوهمو پوړونو کې وو، له همدې ځایه به شمشاد د سولې دوی ټولګي ته ورکتل، شمشاد به په خپل ټولګي د هغې کړکۍ خواته کېناسته چې د سولې دوی ټولګی ترې ښکارېده.
ټولګیوال یې ودان، پټمن او مینه ناک شمشاد ته پخوا ویلي و، چې غواړې لوستې نجلۍ سره واده وکړې، هغو ورسره ټوکې کولې پیل کړې، ویل یې:
شمشاده لکه چې راتلونکې ورېندار دلته ښوونځي کې ده؟
شمشاد ویل:
نا! زه نه چاسره مینه لرم او نه مې له چاسره ژمنه کړې چې واده درسره کوم.
ټولو وخندل، شمشاده به د ټولګي د تختې پرځای د سولې دوی ښوونځي ته کتل، میاشت لا نه وه پوره شوې چې طبعیت هم له شمشاد او سولې سره نا اعلان شوې دوښمني پیل کړه، د دواړو ښوونځیو ترمنځ ولاړو غمازو ونو پاڼې وکړې، له ټولګیو یې د یوه او بل په دیدن بندیز ولګاوه، د ونو په شنو کېدو سره

شمشاد ته د سولې ټولګی او سولې ته د شمشاد دوی ټولګی نه ښکارېده.
يا لوپټه په مخ او يا دې مخ ته لاس نيولی
خو څه له غرونو پناه او څه له دېوالونو پناه
د سولې ملګرې برېښنا پوهېده چې سوله له شمشاد سره مينه لري.
بله ورځ يې سولې ته ويل:
مه خپه کېږه خير دې که ستا او د شمشاد تر منځ ونو غمازي پيل کړه د ښوونځي دروازه خو شته، هلته مو ديدن سره کوئ، يوبل ته ګورئ او خبرې مو سره شريکوئ، ليرې خو نه ده، سولې سروخوزاوه او له سترګو يې راغلی دوه درې څاڅکي اوښکې په پټه له برېښنا پاکې کړې چې هغه يې ونه ويني، بيا يې د زړه په زور وخندل ويل يې:
نااا هيڅ خبره نشته ، د ځانه سره يې ويل:
خاورې به درس زما په ياد شي
ټولګي کې ناسته يم شمشاد شمشاد کومه
د پنجشنې ورځ وه، د سولې زړه ډېر تنګ و او د شمشاد د ليدو تږې وه، له لاسي بيکه يې خپل ټيليفون راووېسته، د ټيليفون په ښيښه يې خپلې نازکې ګوتې کش کړې، بيا يې د شمشاد شمېرې ته وکتل، د شمشاد شمېرې ته يې د نوم پرځای زړه ليکلی و، له ټولګي بيرون ووته او شل دقيقې وړاندې له رخصت کېدو يې د شمشاد ټيليفون ته زنګ وواهه، دوه واره يې هڅه وکړه خو هڅه يې ناکامه شوه، لومړيو کې د شمشاد

ټيليفون کار نه کاوه او نه هم شبکې ځواب ورکاوه چې ټيلفون بند دی که بوخت؟
لس دقيقې تېرې شوې، سولې په بيړې هڅه کوله چې شمشاد سره خبرې وکړي خو بياهم ټيلفون نه رُخ کېده، بيرون ووته او د ښوونځي په دروازه کې ودرېده، اخوا او دېخوا يې کتل، لاسي بيک به يې کله په يوه لاس کې ونيوه او کله په بل لاس کې، لس دقيقې پرې لس ساعته تېر شول، د ښوونځي دروازې سره يو خوا او بل خوا تله، سترګې يې د شمشاد دوی د ښوونځي په دروازې ګنډلې وې، رخصتي شوه، له ښوونځي هر زده کوونکي هڅه کوله چې ژر خپل کور يا ښار ته لاړ شي، ريښتيا هم ځينو زده کوونکو ته ښوونځي د زندان په څېر وي، هڅه کوي چې ژر ترې لاړ شي، سولې په ځير ځير د ښوونځي دروازې ته کتل، پام يې شو چې شمشاد له ښوونځي راووت خو ملګري يې ورسره و.
سولې څو واره له لرې ورته په لاس اشاره وکړه چې شمشاد به يې ووينې خو هغه يې له ملګرو سره داسې بوخت و لکه د مومن خان او شيرينۍ کيسه چې ورته پيل کړې وي.
سولې اوف اوف کړل........
بيا يې ويل کاش ټيليفون يې روښانه وی
ناڅاپه د شمشاد د ټولګيوال پټمن پام شو،
چې سوله د ښوونځي په دروازه کې ولاړه ده او ددوی ننداره کوي.
ويل يې اوهو هلته وګورئ، دا نجلۍ بېچارګۍ چاته ګوري دوه سترګې يې څلور شوې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد سولې ته وکتل، هغې لاس ورته وخوزاوه، بل ټولګیوال یې بهیر غږ کړ چې شمشاده ته لاس خوځوي، ودان وخندل ویل یې:

ځومره په ځیر ځیر مونږ ته ګوري

شمشاد غوښتل چې د سولې خواته ورشي خو ودان له لاسه ونیوه، ویل یې ټول وخاندئ زه ټپه وایم، بیا یې ویل چې شمشاد دې ډېر وخاندي،شمشاد هم دده خبره ومنله او ویې خندل.

ودان د سولې انتظار ته په اشارې ویل:

دیدن ته دوه سترګې څلور کړه

څلور اته کړه اته شپاړس کړه مینه

ټولو وا وا کړل خو ودان ویل:

نور تا او هغه نجلۍ نه ځورو، ورشه اوورسره وګوره

شمشاد د سولې خواته ورغی، مخامخ ورته ودرېده، داسې یې یوبل ته په ځیر ځیر کتل لکه په ژوند یې چې یو بل نه وي سره لیدلي

سولې ویل:

څنګه یې؟ ته نو بیخي کلک زړه لرې راپسې هېڅ نه خپه کېږې

شمشاد چې خپلې سترګې د سولې په مخ ور ګنډلې وې هېڅ یې نه ویل

بیا سولې ورته ویل:

څنګه دې وچلی تروش دی او په تندي دې دولس بجې دي، په ما غوسه یې او که په ځان؟

شمشاد وخندل ویل یې:

سولې ستا په مخ کې د خبرو جرات نلرم، تا چې ووینم حیران یم چې کوم ځای ته دې وګورم ځکه ډېر درپسې خپه کېږم

دې وخت کې د سولې ټولګیوالې رخسار پرې راغږ کړ چې اې شمشاده! زمونږ سولې سره دې څه کیسې پیل کړي، چې هېڅ نه خلاصیږي؟

شمشاد چوپ شو، رخسارته یې ور وکتل ویل یې:

وبښه لکه چې ستاسې وخت مې ونیوه، شونډې یې وربډ بډې ویل یې:

هسې مې سولې سره لږ کار و.

رخسار مسکۍ شوه ژر یې خپل مخ د ټیکري په څنډه پټ کړ ویل یې:

هسې نه چې پټې خبرې وکړئ او زه مو مزاحمه شم.

سولې وخندل ویل ناا!

د ښوونځي څلورنیمې میاشتنۍ ازموینې تېرې شوې، پایلې بیا اعلان شوې او ددولسم ټولګي په دې ازموینه کې بیا شمشاد اول نومره شوی و.

د شمشاد ورور توريالی به کله کله کورته راته او ډیر وخت به یې د حکومت پرضد جګړې کولې، یوه ورځ شمشاد ورته ویل لالا وضعیت بیخي ښه نه دی، هره ورځ چې تاسو جګړې کوئ نو له هوا مو د ملي اردو چورلکې په توغندو ولي، ځانته پام کوه، مور یې ملالۍ ویل توريالی زویه د زریالي مړینې مې زړه سوری کړ، غم یې دروند دی، وګوره وضعیت مې څومره خراب شوی دی، سترګو مې دید هم پریښی او په وجود ماته شوې یم، بیا یې په ژړا شوه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما توریالیه زویه د زریالي څېره مې هېڅ له سترګو نه لیرې کېږي، هره ورځ چې دا بیرونۍ کوټې ته وګورم زریالی مې یادېږي، هغه ددې کوټې په جوړېدو ډیر زحمت ګاللی و، ورو ورو يې د خپل ټیکرې په څنډه خپلې اوښکې پاکولې، د ملالۍ د دې خبرو په اورېدو سره د شمشادله سترګو هم اوښکې روانې شوې خو توریالي هېڅ نه ویل، څو شیبې ټول چوپ شول

بیا ملالۍ غږ کړ چې توریالیه زویه زما د ژړا خاطر وکړه بیا جګړې ته مه ځه، هغه چې تاسو یې وژنئ میندې، پلرونه، اولادونه، کورونه او هیلې لري، مه کوه زویه نور مه ځه، په دې وخت کې دتوریالي جیب کې مبایل وشړنګېده، مخکې تر اوکې کولو شمشاده ورته په خندا ویل چې توریالی لالا څوک دی خو هغه ځواب ورنکړ او ټیلفون یې اوکې کړ ویلې بلې!........

مخکې تر مخې ښې یې ورته ویل چې سمه ده همدا اوس درزم ملالۍ ویل څوک و، څه یې ویل؟ خو توریالي خبرې بلې خواته بوتلې او ویل چې ادې زه به نو لاړ شم ، د کوټې تر دروازې ووت

ماز دیګر مهال د کلي دوکان خواته شمشاد وخوزېده څو له ملګرو سره یې وګوري، سوله په خپله دروازه کې ولاړه وه، له لرې یې په شمشاد سترګې خښې کړې وې، په زړه کې ویل زما بې جوړې، ښایسته او په قد دنګ شمشاد!

شمشاد د سولې له دروازې تېر شو، سولې یې ښه په مړه ګېډه دیدن وکړ خو شمشاد چې لا سولې پسې ډیر هم خپه شوی و ویې نه لیده، سولې د شمشاد شمېرې ته زنګ وواهه، کله یې چې شمشاد ټیلفون اوکې کړ سولې په کړس کړس خندا پیل کړه ویل یې:

اې! همدې ځای کې چې ولاړ یې ودرېږه، ونه خوزېږې، خبرې درسره په ټیلفون کوم خو ښایسته څیره دې په خپلو سترګو ګورم.

شمشاد په خندا ورته ویل:

ښاا ته نو په بام ولاړه یې او له هغه ځایه زما دیدن کوې، بیا یې په غوسه ورته ویل:

له بامه ښکته شه هسې نه چې پلار او یا مشر ورور دې درباندې را نه شي.

سولې ورته وخندل ویل یې:

زه د دروازې له درزه درته ګورم، شل دقیقې وشوې دیدن دې کوم، بیا یې وخندل، هههههههه

ته لا خبر هم نه یې

شمشاد خپل سر وګراوه، په وېښتانو کې یې ګوتې تېرې کړې، شاعرانو خو دروغ ندي ویلي، یو وخت مې یوه ټپه اورېدلې وه او ویلي یې و چې:

ماز دیګر ښه وي دیدن کېږي

ورکه دې ورځ شي انتظار کې تېره شینه

بیا سولې ویل:

شمشاده توریالي لالا او ملاله ادې څنګه ده؟

هغه ویل:

ملاله ادې ښه ده خو د توریالي لالا دې الله ج مل شي، د هرې ورځ پیل او پای یې په جګړه وي، زه پرې ویرېږم چې یا ځان مړ نکړي او یا بل څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددوی خبرې نه وې خلاصې، چې د شمشاد ملګري زرغون پرې راغږ کړ ویل یې شمشاده څنګه چل ده؟
دغو ورځو کې په ټیلفون کې ډېر بوخت یې؟
شمشاد سولې ته ویل:
اې اوس مې یو ملګری راغی، ده سره خبرې کوم، بیا غږېږو
سوله او شمشاد د ژوند او مینتوب په داسې پړاو کې و چې کله به یې طبعیت،
کله به د سولې او کله به هم د شمشاد ملګرو غمازي کوله او د دوی تر منځ به یې د وصل کړی په فصل بدلولې.
که څه هم شنو ونو د پاڼو په کولو سره په ښوونځي کې د شمشاد او سولې تر منځ د جدایي دیوال اباد کړی و او په ښوونځي کې هم نجونو او هلکانو دوی پسې څار کاوه چې سوله او شمشاد څه کوي خوبیا هم دوی یا په کلي کې د دروازې له درزه او یاهم د ښوونځي په رخصتي ساعت کې یو د بل په دیدن سترګې مړولې او ښه په مینه به یې یو بل ته کتل.
منی په راسېدو و او دې مني په اصل کې د شمشاد او سولې لپاره د ښوونځي په دروازه کې د دیدنونو د پای زېری ورکاوه خو بیا هم دواړه خوښ ځکه و چې خپلې لوړې زده کړې به وکړي.
ورځې تېرېدې او شپې سبا کېدې، شمشاد او سولې د یوځای کېدو هیلې په دې موسم کې درلودې، بزګرو د خپل فصل حاصلات راټول، مېږیو غنم او وریژې خپلو غارونو ته وړلې او په هوا کې زاڼو د طبعیت سندرې ویلې خو ښکاریانو ټوپک په لاس د زاڼو مرګ ته ملا تړلې وې او دا فکر ورسره نه و چې دا زاڼې هم بچیان او ځالې لري.

توریالی له دوه تنو ملګرو سره یې د جنګ په لومړۍ کرښه کې جنګېده او پنځلس جنګیالیو یې ترې شل متره وروسته په مقابل لورې ډزې کولې، د هرې شیبې په تېرېدو سره جګړه سختېده، له ښاره د کېدونکو ډیسي توپونو او هاوانونو غږ شېبه په شېبه زیاتېده، د سهار اته بجې جګړه پیل شوې وه خو دا مهال یولس بجې وې، توریالي په خپله لاسي مخابره کې د توپان دولس په نوم په مخابرې غږ کاوه خو چانه ځوابوله، د حکومت د بریدګرو جنګیالیو شمېر ډېر وو، له ښاره غټو مرمیو هم د توریالي دوی د جګړې سیمه تر هدف لاندې راوستې وه، د توریالي جنګیالیو دده په شمول هېڅ هم نه ویل، شپږو تنو یې کېڼ اړخ په درې سوه مترۍ کې هغه دوه پوړیزه کور تر اور لاندې نیولی و چې سیمه ایز پولیس پکې ځای پر ځای شوي او په دوی یې د راکټ او ګیرنوف(پیکا) ډزونه کول، شېبه په شېبه د ډزو غږونه ډېرېدل.
توریالي بیا هڅه کوله چې توپان دولس مخابره باندې غږ وکړي او هغه یې خبرې ځواب کړي، پرله پسې توریالي توپان دولس، توپان دولس غږونه کول او هم مهاله یې ورسره مخامخ د ملي اردو په هغو سرتېرو دفاعي ډزې کولې چې غوښتل یې دوی ته ځانونه رانژدې کړي.
دا وخت له ښي اړخه هم د یوې لوړې کلا له څنډو ملي پولیسو د توریالي دوی په ځای د راکټ ډز وکړ او دوی یې له اور لاندې ونیول، توریالي خپلو نهو جنګیالیو ته د تعرض قومنده وکړه او ښي اړخ ته یې په پولیسو د ۸۲ ملي متري توپ او راکټ د ډز کولو امر هم وکړ، جګړه تر بل هر وخت ګرمه شوه....

(c) ketabton.com: The Digital Library

توريالي په خپله لاسي مخابره کې د توپان دولس او مرکز نهه شبکو غږونه کول خو چاپي مخابره نه ځوابوله. له مخامخ هديرې څخه د ملي اردو ټانګ د توريالي دوی سنګر په مرميو وويشته، دوړې شوې، د باروتو بوی شو، سمندر اخ کړل، توريالي په راکټ د ملي اردو په ټانک د راکټ ډز وکړ، هڅه يې داوه چې خپل ځای بدل کړي خو ملي اردو ډزې کولې او دوی ته يې وخت نه ورکاوه چې خپل ځای بدل کړي.

جګړه ډېره توده وه، په کليواله اصطلاح چې مور او زوی پکې نه پېژندل کېدل، غمي د خپل ټپي شوي ملګري سمندر پښه تړله او په ملي اردو يې ډزې هم کولې....

کېڼ اړخ ته د توريالي ملګرو د سيمه ايزو پوليسو سنګر په راکټ وويشته، اتل غږ چې دوه سيمه ايز پوليس يې وويشتل، توريالي ټولوته مرال ورکاوه او خپله يې هم ډزې کولې، د سيميزو پوليسو پيکاچې شريدونه خالي کول او بې حده ډېرې ډزې يې کولې، اتل او انګار چې غوښتل په سيمه ايزو پوليسو د راکټ ډز وکړ د سيمه ايزو پوليسو په مرميو ولګېدل، دا دواړه هم ټپيان شول؛

غورځنګ په توريالي غږ وکړ چې انګار او اتل دواړه ټپيان شول.

توريالي بيا په توپان دولس شبکې غږونه پيل کړل خو ځواب يې نه و.

ښي اړخ ته د توريالي د ملګرو په منځ کې د ملي پوليسو د هاوان ګولۍ ولګېده، درې جنګيالي يې ټپيان شول، چا خپل ټپونه په خپله تړل، چا له نورو مرسته غوښته، څوک بې هوښه و

او چاهم ډزې کولې او هم يې د ملګرو ټپونه تړل.

له ښي اړخه پټنګ د ملي پوليسو په هغه ليکه د ګرنوف يو شريد تش کړ چې دوی خواته را روان شوی و او په توريالي قومندان يې غږ وکړ چې څلور تنه يې وغورزول.

توريالي او يوه ملګري يې هم په ملي اردو ډزې کولې، هم يې ملګروته روحيه ورکوله او هم يې په مخابره کې غږونه کول.

غوسه ډېره ورغلې وه، په مخابره کې يې په توپان دولس غږ وکړ، بيا يې غږ کړ توپان دولس، د ولسوالۍ مسوول قومندان ځواب ورکړ چې اورم يې، توريالی تور او شين واوښت، په غوسه يې ورته ويل:

دا څه ريشخند وهئ، اوس دوه بجې دي او زه له يوولسو بجو راهيسې په مخابره کې غږونه کوم خو تاسو..

قومندان ورته ويل:

څه ستونزه وه، وايه چې څه شوي، توريالي په غوسه ورته ځواب ورکړ، څه وشي شپږ جنګيالي مې ټپيان شوي دي، مرمۍ مې په خلاصېدو دي، مخامخ ملي اردو رابانـدې تعرضونه کوي، ښي اړخ نه ملي پوليس له ټانګو سره د وړاندې راتګ هڅه کوي مونږ يې مخه نيولې او چپ اړخ ته د ميرواکا په کلا کې سيميز پوليس ځای پرځای شوي دي او ولي مو........

بيا يې ورته ويل:

له ټپي ملګرو مو ډېره وينه تللې ده، يو موټر هم راوليږئ، قومندان ورته ځواب ورکړ سمه ده خو تاسو ټپيان د سيمې په خلکو راوباسئ او پانسمان يې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمې جنګیالي د توریالي دوی سنګرونو ته راورسېدل، توریالی او نور ټپیان یې تر روغتیایي مرکزه ورسول، په روغتیایي مرکز کې ډاکټرانو ویل چې توریالي د ژوند پور پرې کړي دی او زنې یې ور وتړلې.
د شمشاد دوی په کلي کې د جګړې اوازه وه، چا ویل لیزري قطعې جګړه کړې، ځینو ویل چې واړه ډلګي جګړې ته تللي خو ځینو ویل چې جګړې ته د توریالي ګروپ تللی دی.
شمشاد او تر توریالي کشر ورور یې ننګیالی خبر شول، د توریالي شمېرو ته یې زنګ وهل، ټیلفون یې ګُل و، هک پک یې اخوا دېخوا کتل، د خپل کلي له حکومت ضد قومندان آځک یې د توریالي پوښتنه وکړه، هغه لومړی غلی شو، بیا یې ویل زه خبر نه یم.
شمشاد تک تور اوښتی و او په کلي کې یې له یوه او بله پوښتنه کوله چې جګړې ته څوک تللي او له توریالي لالا یې معلومات لري کنه، ځینو ویل مونږ خبر نه یو، ځینو ویل ناا هغه جګړې ته نه و تللی او ځینو نورو ورته ویل چې له کوزکلي خبر واخلئ هلته یې کلینیک ته مړي او ټپیان راوړي.
د سولې پلار ملک فتح خان ته د کوز کلي د کلینیک مشر ډاکټر پښتون زنګ وهلی و چې توریالی په جګړه کې وژل شوی او جسد یې هلته په کلینیک کې دی، پاتې اوه ملګري یې هم ټپیان دي چې دوی تر درملنې لاندې نیولي خو د درې تنو وضعیت یې د اند ښښنې وړ دی.
ملک فتح خان ننګیالي ته زنګ وواهه او خبر یې کړ چې توریالی په جګړه کې وژل شوی دی، بیا یې ورته ویل:

توریالی په غوسه ویل:
زه مرم تاسې مې سر لاندې ګوړې لټوئ، دلته په کلي کې هېڅوک نشته، مونږ کلابند یو او تاسو وایئ چې ټپیان په کلیوالو امن ځای ته ورسوئ.
قومندان ورته ویل:
په لاره کې هم د حکومت ځانګړي ځواکونو کمین ناست دی، بیا چوپ شو ترلږه شېبه سکوت وروسته یې ویل سمه ده مرستندویه کسان در رسېږي نیم ساعت نوره هم جګړه وکړه.
مخابره یې کېښوده ملګرو ته یې ډاډ ورکړ چې تازه دمې جنګیالي رارسېږي اود ټپیانو د لېږد لپاره یې هم یو موټر راغوښتی، لږ صبر پکار دی.
جګړه توده شوه، توریالي غږ کړ چې مرمۍ مه خلاصوئ، یو یو ډز کوئ، کچیرې مرستندویه جنګیالي ناوخته راورسېږي نو مرمۍ مو خلاصیږي او حکومتیان مو ژوندي نیسي او.....
د جګړې شدت شېبه په شېبه ډېرېده، ملي اردو، سیمیز او ملي پولیس ددوی سنګرونو ته رانژدې شول، هرچا ډزې کولې، د باروتو بوی و، شنې او تورې لوخړې پورته کېدې، توریالي اخ کړل، نور په ځمکه راولوېده، د څنګ جنګیالي یې باتور چیغې کړې، ویل یې:
هله توریالي قومندان مرمۍ وخوړه
باتور په سینه کشې ځان توریالي ته راورساوه، په اړخ یې واړوه، ویې لیدل چې د توریالي په تندي یوه مرمۍ لګېدلې، څو واره یې پرې غږ کړ چې توریالی قومندانه توریالی قومندانه، خو توریالي غږ نه کاوه، پنځه دقیقې وروسته تازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د خپل کور نظم دې برابر کړي، مړې پسې دوی له سپین ږیرو سره یوځای ځي.

ننګیالی په لړزیدلو قدمونو خپل کور ته روان شو، تر خپل دروازې یې ژړل، دروازې ته په رسېدو سره یې خپل کیڼ جېب نه دستمال راووېسته او اوښکې یې پاکې کړې څو مور یې ملالۍ خبره نه شي چې توریالی هم مړ شوی دی.

ننګیالي په دربهار خپلې کوټې ته ګامونه اخیستل، ملالۍ له خپلې کوټې پرې راغږ کړ، ویل یې ننګیاله څنګه وارخطا یې؟

هغه د خپلې کوټې دروازه راخلاصه کړه او مور ته یې ځواب وکړ چې هسې لږ ضرور کار لري، په کوټه کې پړمخې اوږد وغزېده، ژړل یې، اوښکې یې له سترګو باران روانې وې، خو غږ یې نه ایسته، میرمن یې هیلۍ کوټې ته راننوته، د ننګیالي په لیدو حیرانه ودرېده، غوښتل یې چې له ننګیالي یې د ژړا د لامل پوښتنه وکړي او یا ملالۍ مور خبره کړي خو ننګیالي ورته لاس وخوزاوه.

هیلۍ ننګیالی په غېږ کې کلک ونیوه، څو شیبې یې ځانته نږدې کړ، بیا یې پوښتنه تري وکړه چې ولې ژاړې، د هغه اوښکې په مخ را روانې وې، په ژړا یې هیلۍ پوه کړه چې لالا یې توریالی وژل شوی او جسد یې د کوز کلي په کلینیک کې دی.

هیلۍ هم په ژړا شوه، دې هم ژړل خو د ننګیالي اوښکې یې په خپل پړوني پاکولې او هڅه یې دا وه چې په دې کارسره هغه ته ډاډګېرنه ورکړي.

ننګیالي هیلۍ ته ویل:

ملالۍ ادې ترهغو خبره نه شي تر څو چې دځوانیمرګ توریالي لالا جسد راوړو، ته کور پاک کړه او بندوبست وکړه خو پام چې ملالۍ ادې خبره نه شي.

مازدیګر و، ننګیالي په منډه له حویلۍ ووت، ملالۍ پرې ور غږ کړ چې ننګیالیه چیرته منډې وهې؟

هغه ځواب ورنکړ خو هیلۍ خپله ژړا کنټرول کړه، اوښکې یې وچې کړې او بیا یې ویل:

ملالۍ ادې هغه ولیبال ته لاړ او ویل یې د شپې ته میلمانه راځي تاسو کور پاک کړئ.

هیلۍ په کور کې اخوا او دېخوا منډې وهلې، کور یې پاکاوه، د توریالي مېرمنې زرلښتې ویل:

هیلۍ ننګیالی لالا څنګه په منډه راغی او په منډه لاړ خیر خو به وي؟

هیلۍ ورته ځواب ورکړ چې بېګاته میلمانه لري او بیرون یې ملګري په تمه و ځکه په بېړه له کوره ووت.

زرلښتې ویل:

هیلې خورې د توریالي ټیلفون ګُل دی ورته په اندېښنه کې یم، کارته مې هېڅ لاس نه ورځي، خیر دی ته نو نن زحمت وباسه او زما د دیګي نوبت وکړه، هیلې ویل:

سمه ده، ته ورشه او ارامه دې له اولادو سره یوه شېبه ویده شه، د ډوډۍ وخت کې دې زه له خوبه راویښوم.

څو شیبې تېرې شوې، ملالۍ هیلۍ ته غږ کړ چې میلمانه راځي نو زرلښته دې هم له خوبه راویښه کړي خو هیلۍ ورته ویل هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړ ناروغه ده کار یې زه کوم.
شمشاد په کلي کې اخوا او دیخوا گرځېده چې د توریالي لالا پوښتنه یې وکړي، حیران پاتې و، لوری ورنه ورک و، له ډېرو شمېرو دایرولو یې د ټیلفون د بټنو رنگ تللی و، بیا د حکومت د مخالف قومندان چونغر خان نظامي مرکز ته ورغی، زړه یې اخوا او دیخوا کړ،بیا یې په لړزیدلي غږ او پټه غاړه ورو ویل:
قومندان صاحب زما د لالا احوال راته راکړه، هغه چوپ شو، په خپل مخ یې دواړه لاسونه کېښودل، له شمشاد یې پټې د خپلو سترگو راغلې دوه ځاځکي اوښکې وچې کړې، بیا یې ویل خو ټیلفون یې بند دی.
چونغر قومندان وپشېده، ځان یې وښوراوه، خپله مخابره یې راواخیسته او په چنار شبکې یې غږ وکړ، هېچا ځواب ورنکړ، بیا یې غږ وکړ بیاهم ځواب نه و، دریم واریې چې په چنار شبکې غږ وکړ هغو ځواب ورکړ، چونغر قومندان هڅه کوله چې له چنار شبکې معلومات راواخلي او شمشاد پرې پوه نه شي خو شمشاد د چونغر قومندان ځنگه نه خوشې کاوه.
چونغر قومندان لومړی په سیمه کې د جگړې د وضعیت پوښتنه ترینه وکړه، مقابل لوري ځواب ورکړ چې اوس وضعیت کابو شوی دی، توریالی قومندان یې له یوه ساتونکي سره مړ او اته جنگیالي یې ټپیان دي چې په کلینیک کې تر درملنې لاندې دي، شمشاد چیغې کړې، ویل یې زما توریالی لالا وژل شوی؟
چونغر قومندان خپله اړیکه له چنار شبکې سره پرېکړه، شمشاد ته ویل:

نا هغه بل توریالی وژل شوی ستا لالا رک روغ دی.
شمشاد له چونغر قومندانه خدای پاماني وکړه او د خپل کور په لوري روان شو، څو قدمه یې واخیستل، څو ساعتونو ډول ډول سوچو اغېز پرې کړی و، ټول ځان یې لړزېده، د خپلې واسکټ له جېب یې ټیلفون راوویسته، د توریالي ټیلفون ته یې زنگونه وهل، دوه واره یې زنگ وواهه ټیلفون چا پورته نکړ، دریم وار یې چې زنگ وواهه د توریالي ټیلفون ننگیالي اوکې کړ، مخکې له هغه چې خبرې وکړي شمشاد یې د مور چیغې واورېدې، ویل یې:
لالا څه خبره ده، ننگیالي په ژړا او غوسه ورته ځواب ورکړ، خبره ورانه ده ژر کور ته ځان راورسوه، شمشاد د کلي له برسره د کور پر لور منډې پیل کړې، شمشاد مخکې و او د کلي بر سر کې د توریالي له مرگ ناخبره کسانو ورپسې نارې وهلې چې څه شوي؟
شمشاد د هېچا خبرو ته غوږ نه نیوه او مخ په خپل کور یې منډې وهلې، د چونغر قومندان له مرکزه د شمشاد دوی تر کوره دري کیلومتره لاره وه، شمشاد خپلې څپلۍ یې وویستې، هغه یې هم په لاس کې واخیستې او هڅه یې کوله چې خپله منډه تېزه کړي خو د پښو غړي یې تبنتېدلي و، د زیاتې هڅې سره سره یې د پخوا په څېر تېزه منډه نه شوه کولای، هسې یې هم د زریالي مړینې د شمشاد د زړه زور اوبه کړی و.
شمشاد په منډه تر خپلې کوڅې ځان راورساوه، ویې لیدل چې دوه سراچې، یو فولډر موټر، څلور موټرسایکلونه او لسگونه د حکومت مخالفه وسله وال ولاړ دي، هره خواته گوري، کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راټول دي، ټولو خپل لاسونه تر زنو لاندې نیولي و او خپه ولاړ دي.

شمشاد په بېړې سره خپل کورته ننوت، په دروازه کې یې خپل نژدې خپلوان ولیدل، مخامخ برنډې ته یې چې وکتل د توریالي د جنازې چپرکټ ایښی و، حیران ودرېده، همدلته ولاړ پاتې شو، بیا یې غوښتل چې د توریالي چپرکټ ته ځان ورسوي، ورو ورو ور روان شو، د چپرکټ سر ته یې مور ملالۍ ناسته وه په لوړ اواز یې چیغې وهلې، د توریالي پښو ته یې میرمن زرلښته او ماشومان یې ولاړ و، ټول له ډاګې ډاګې لړېدل او په زوره زوره یې ژړل، د کلي یو شمېر سپین سرې ښځې هم راغلې وې او نورې هم راروانې وې، ملالۍ به د توریالي په جنازې ور ټيټه شوه او بیا به یې سر پورته کړ.

د توریالي جسد نور ټول روغ و او یوازې یوه مرمۍ یې په تندي باندې لړېدلې وه، شمشاد د توریالي د مړي سر ته ور ورسېده، غوښتل یې ور ټيټ شي او د توریالي په بې روحه تن خپل مخ کېږدي، خو مور یې ملالۍ شمشاد په غېږ کې ونیوه او دواړو په ګډه چیغې وهلې، د شمشاد دوی د کلي تر ټولو زړې مېرمنې وړانګې ملالۍ ته ډاډګېرنه ورکوله او بیا یې ورته ویل خیر دی مه ژاړه دا هلک دې له ژړا مړ کړ، ملالۍ خپل ژړا کنټرول کړه، د شمشاد له سترګو اوښکې راروانې او په زوره زوره یې ژړل چې غږ یې د کلي بر سرته هم ته، څو شېبې یې همدلته په ژړا تېرې کړې، بیا راولوېده او بې هوښه شو، کلیوالو رامنډې کړې، ملالۍ هم د توریالي جسد پرېښود او شمشاد یې غېږ کې

راونېوه، ننګیالي او بل ورور بریالي رامنډې کړې، ویل څه خبره ده؟

د توریالي په غم د غمجنو ژړا چې څو شیبې وړاندې کلي خبرول د شمشاد په بې هوښه کېدو چوپ شول، ننګیالي او بریالي خپلې اوښکې پاکولې او شمشاد یې پورته کړ، ننګیالی کېناسته او د شمشاد سر یې په خپل زنګانه کېښود، ټول هک پک ولاړو، د شمشاد په بې هوښه کېدو د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې خو په زور چا نه ژړل، زرلښته دا وخت د توریالي سرته ناسته وه، د هغه مخ ته یې کتل او اوښکې یې تویولې، شمشاد ته یې مور ملالۍ د بورې شربت په خولې کې ور وڅڅاوه، یوه شېبه تېره شوه او شمشاد سترګې وغوړولې، ویې لیدل چې ټولو د توریالي جسد پرېښی او ده باندې راټول دي، په خپل ځای کې کېناسته او خپله ژړا یې بیا پیل کړه او څو شیبې یې وژړل، شمشاد د توریالي د تابوت سرته ناست او په لوړ غږ یې د بې کسۍ کوکې وهلې، بریالي ورغږ کړ، شمشاد په ژړا و رته ویل څه وایې لالا؟

بریالي ویل:

زه ښار ته ځم، د سخات لپاره توکي راوړم، تاته جانباز اکا غږ کوي او دروازه کې درته په تمه دی.

جانباز اکا خپل زوی سپین غر ته غږ کړ، سپین غر یې چې غوړونه مخې ته ودرېده، جانباز په غوسه ورته ویل:

هلکه د بیګا لپاره ډوډۍ ټولو کسانو ته په خپل کور کې تیاره کړئ او بیا دیګی دلته راوړئ، سپین غر هڅه وکړه چې له جانباز پوښتنه وکړي، خو جانباز په غوسه ورته ویل څه ته راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورې نه دې يم ليدلی؟
هله زر کوه لاړشه او هغه برګ پشيرلی پسه حلال کړه او ډوډۍ راوړه.
د شمشاد دوی له کوره د چيغو اوازونه پورته کول، وير جوړ و، ملالۍ خپل د کور مشر زوی له لاسه ورکړی و، د توريالي دنګ قد، ښايسته څېره، خماري سترګې او تور وېښتان د هېرېدو نه و، هيلۍ خپل ويښتان غوڅول او ننګيالي هم په چوپه اوښکې تويولې.
بريالی جانباز ته ورو ويل:
اکا شمشاد راغی، جانباز په خپله ږيره لاس تېر کړ، په بريتو يې ګوتې ووهلې،بيا يې د خپلو نصوارو قطۍ د لاس په ورغوي وواهه، شمشاد ته يې ويل:
شمشاده! جنازه سبا نهه بجو ته شوه، اعلانونه ټولو جوماتونو ته وليکه.
ټوله شپه ملالۍ، زرلښتې، هيلۍ، شمشاد، بريالی او جانباز د توريالي جنازې ته په کتو سبا کړه، زرلښته، ملالۍ او شمشاد درې واره بې هوښه شول، پرته له جانبازه نورو ټولو ژړل، ملالۍ ويل: اوف خدايه ج دا شپه څومره اوږده شوه، هېڅ نه سبا کېږي، کله چې شپه په سبا کېدو شوه نو شمشاد او ملالۍ دومره ژړلي و چې غږ يې ناست او خبرې يې سمې نه شوې کولای.
بالاخره شمشاد خپله دويمه ستره تکيه توريالی ورور هم خاورو ته وسپاره، مخکې له دې چې امام په هديره کې وعظ اونصيحت ترسره کړي شمشاد د توريالي په کبر اوږد وغزېده او تر ژړا وروسته بې هوښه شو، ملګري يې شهزاده او پامير هغه

موټر کې د کلي روغتون ته يوړ، نيم ساعت وروسته په روغتون کې په هوښ راغی.
د توريالي په کبر ولاړ ديني عالم قاري جمعه الدين خلک امن او ټيکاو ته راوبلل او ټينګار يې دا و چې دنيا وال په افغانستان کې د خپلو ګټو د دوام لپاره دلته د جګړې تنور ګرم ساتي.
بيا يې ويل افغانستان ددنيا لپاره تر ټولو ښه تنور دی هر يو پکې په خپله خوښه ډوډۍ پخوي خو د غه تنور زمونږ او ستاسو د زلميو په تنو تود دی.
شمشاد، بريالي، ننګيالي، ملالۍ او ټولې کورنۍ يې يوه له غم ډکه ورځ پای ته ورسوله، هغه ورځ چې ډېره ترخه او خواشينونکې وه.
فتح خان د شپې ډوډۍ هم د شمشاد دوی کور ته راوړه او ملالۍ ته يې ويل:
وريندارې خير دی، ته خو مشره يې، ډېر وير مکوه، هلکان دې له ژړا مړه کړل، زغم او صبر ولره، بيا يې ويل د الله ج امانت و بېرته يې درنه واخيسته.
هماغه شپه ټول کلي د توريالي د مرګ او د شمشاد د کورنۍ لپاره اسويلي او افسوسونه کول خو لاس ته يې هېڅ هم نه ورتلل.
فتح خان خپل کور ته لاړ، خپه ښکارېده، سولې ته يې ويل:
لور مې يو ګيلاس تريخ چای راته راوړه، د سولې مور ويل د سولې پلاره ډوډۍ تياره ده، مخکې له دې چې فتح خان څه ووايي په لور غږ يې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې وه سولې هلـه ډوډۍ ژر راوړه پـلار دې نـن ډېـر سـتړی شوی دی وږی به هم وي، اول ډوډۍ راوړه بیا چای.
د فتح خان وچلي چې لـه ډېر خپګانه ګونځې کړې و او سترګو یې شپول وهلې و، ویل یې:
ناا! ډېر ستړی او خپه یم هېڅ مې زړه تـه نه کېږي یـواځې چـای راته راوړئ.
سولې چای ورته راوړ، بیا یې ویل:
ولې پلاره ډوډۍ نه خورې؟
د فتح خان پـه مخ د اوښکو بـاران جوړ شو، ویل یې ننۍ ورځ ډېره سخته او لـه خپګان ډکه وه، د توریالي مړګ یو خـوا او د شمشاد بې هوښه کېدل او ژړا بله خوا، ډېر یې خپه کړم، هغه ډېرې بدې ورځې کولې، سولې په خپله خوله لاس کېښوده، یوه شېبه غلې شوه، بیا یې ویـل پلارجانه څوک بې هوښه شول؟
پلار یې ویل نور به څوک بې هوښه کېدل، شمشاد ژړل څو واره بې هوښه شو اخر مې هلکانو تـه ویـل چې کلینیک تـه یې ورسوئ، کله مو چې د توریالي جنازه خاورو تـه سپارله شمشاد بې هوښه و.
سولې خپله جوړه کړې مړۍ لـه ډېره خپګانه پـه غـوري کې پرېښوده، څو شیبې یې هېڅ و نه ویل، مور یې سر وخوزاوه، سولې ته یې وکتل ویل یې:
پـه څه فکر کې لاړې چې جوړه کړې مړۍ دې پـه غـوري کې پرېښوده؟
سولې ویل:
هسې د پلارجان خبرو ته مې لږ فکر وکړ.

خپلې کوټې تـه لاړه او دغـه شپه یې داسې تېره کړه لکـه پـه سکروټو چې ولاړه وي، د شمشاد لپاره ډېره خپه وه، هره شېبه یې شمشاد سترګو سترګو تـه کېده، څو واره یې پـه زړه کې دا خبره راغله چې شمشاد ته به زنګ ووهي او پوښتنه به یې وکړي خو زړه نا زړه به یې بېرته ټیلفون کېښود، دا شپه یې همداسې تېره کړه، شمشاد او سولې دواړو د کانکور د ازموینې لپاره هره ورځ او شپه درس ویلې، چمتووالی یې نیوه څو پـه دې ازموینه کې د خپلو خوښو پوهنځیو ته بریالي شي خو د توریالي مړینې دواړه له درسه ووېستل.
پنځلس ورځې شمشاد هېڅ درس ونه ویلې، د کانکور ازموینه، وروستي پلانونـه او خپلې زده کړېزې هڅې هرڅه تـرې پـاتې شوې.
د توریالي تر مړینې وروسته ورته د هر سهار او ماښام پیل پیکه اوبدرنګه و، ملالۍ به هم اوښکې تویولې او....
پنځه څلویښت ورځې تېرې شوې، د څلویښتې تر خیرات
وروسته ملالۍ چې خپل سر په
سره ټوټه تړلی و، ویل یې
شمشاده زویه، توریالي ته دې الله ج جنتونه نصیب کړي، تـه دې نو نور خپل درس ووایه چې د کانکور ازموینه دې په مخکې ده.
شمشاد یې د مور ددې خبرې په اورېدو لومړی په خپل ځای کې چوپ پاتې شو، آه یې ونه کړ، د څو شېبو په تېرېدو یې ورو ویـل سمه ده ملالۍ ادې.
د کانکور ازموینې د چمتووالي کتاب یې له ځانه سره واخیسته او له کوره ووت، غوښتل یې د سولې له احواله ځان خبر کړي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب یې خلاص نه کړ، په لاره یې لړزیدلي قدمونه اخیستل، ورو یې له ځانه سره ویل چې که درس هم ووایم او کانکور کې هم د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شم د اقتصادي ستونزو له امله زده کړې نه شم کولای.

توریالی لالا یې ور په زړه شو، په غوسه یې دا ټپه د شونډو په سر تېره کړه.

که غم له غمه شرمېدلی
په ما به نه راتلل جوړه جوړه غمونه

څو قدمونه یې نور هم واخیستل، د سولې دوی په دروازه یې سترګې ولګېدې، ډېره موده یې د سولې بادامي سترګې، کنج کنج بانړه، توري او مارډوله زلفې، چناري پزه او د مالوچ په څېر سپین مخ نه و لیدلی، هغه یې په ذهن راوګرځېده، په کوځه کې یې ایسته ایسته وکتل، هېڅوک ورته معلوم نه شول، ځکه شمشاد غوښتل چې د سولې خوږ او زړه راښکوونکی غږ په خپلو مینو غوږو واوري، خپل ښی لاس یې د واسکټ کیڼ جیب ته تېر کړ، ټیلفون یې راووېسته، په ښیښه یې ورته ګوتې تېرې کړې، د سولې شمېره یې د زړه په سر لیکلې وه.

د سولې شمېره یې ډایله کړله، ټیلفون یې غوږ ته نژدې کړ خو د اتصالات شبکې ورته ویل چې تاسو په خپل حساب کې د اړیکې ټینګولو لپاره کافي کریډټ نلري، بېرته یې د ټېلفون د پرې کولو بټڼ کېکاږله، په غوسه یې ویل:

زما خواره نصیبه......

د سولې دوی دروازې ته یې په ځېر ځېر وکتل، مسکی شو، په زړه کې یې تېره شوه:

که دیدن وشي که ونه شي
د یار په کلي تګ راتګ مزه کوینه

څو قدمونه یې نور هم واخیستل د کلي دوکان ته ودرېده، د شمشاد له قسمته د هغه دروازه هم بنده وه، زړه نا زړه یې د دوکان دروازه وټکوله، د ژمي لومړۍ ورځې پیل شوې وې، هوا سړه وه، شمشاد خپل لاسونه په جېبونو کې اچولي و، بیا یې ددوکان دروازه په خپله پښه وټکوله، شمشاد په بېړه دروازه ټکوله، کتاب یې قات کړ او د خپلو کالیو د اړخ جېب ته یې واچوه، غوښتل یې بیا د دوکان دروازه وټکوي خو دوکاندار په خپله حویلۍ کې وتوخېده ویل یې:

څوک یې درغلم یوه شېبه، دوه درې شیبې نور هم ودرېده، دوکاندار له دننه د دوکان دروازه خلاصه کړه، شمشاد په بېړه ویل:

کاکا ښه یې، اتصالات کریډټ کارت مې پکار دی، دوکاندار ځان اخوا او دیخوا کړ، شمشاد په بېړه بیا ورته ویل:

کاکا – کاکا د اتصالات کریډټ کارت راکړه، دوکاندار خپلې شونډې راټولې کړې، ددوکان له دروازې بېرون راووت او له خولې شنه نصوار بیرون توف کړل، په خپله مخکنۍ لمنه یې خوله پاکه کړه، شمشاد ته یې په خندا ویل:

وراره ولې بېړه کوې؟ خیر دی کارت درکوم، بیا یې وخندل ویل یې:

هلکه شمشاده لکه چې کومې ملګرې ته دې زنګ وهې، ډېر په بېړه ښکارې، شمشاد غلی شو، ورو یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناا ناا کاکا هسې یو ټولګیوال مې زنګونه ووهل، غږ یې نه راته اوس غواړم زنګ ورته ووهم، دوکاندار له جېبه کارتونه راوویستل، شمشاد ته یې کارت ورکړ، بیا یې ورته ویل شمشاده وراره زه نو کار لرم دوکان بېرته بندوم.

دوکاندار سره په خبرو کې شمشاد کارت خپل ټیلفون ته ور زیات کړ.

په سرک کې یې ټولې خواوې وڅارلې، بیا یې د سولې ټیلفون ته زنګ وواهه، سوله یې له موره څو قدمه لرې شوه او ټیلفون یې اوکې کړ شمشادویل:

سلام سولې څنګه یې، درپسې خپه شوی وم، مور مې ویل درس دې وایه، اوس ښکته ځمکو خواته تلم چې درس ووایم ستاسې دروازې سره وم یو زنګ مې درته وواهه.

سولې ویل اې شمشاده اوس چیره یې؟

شمشاد ویل ستاسې دروازې سره یم که وزګاره یې دروازې ته راشه

سولې په کور کې یوخوا اوبل خوا وکتل ویل یې:

سمه ده شمشاد جانه یو شېبه ګورم چې پلار او لالا مې کور کې نه وي دروځم.

ټیلفوني اړیکه یې پرې کړه، یوه شېبه چوپ ودرېده، بیا یې د خپل کتاب په پلمه د پلار کوټې ته لاړه، ډاډه شوه چې پلار او ورور یې په کور کې نشته

ورو ورو یې قدمونه اخیستل او له دروازې بیرون راووته.

شمشاد پنځوس متره لرې د سولې له دروازې ولاړ و، په سرک کې یې ښکته او پورته قدمونه اخیستل، هغې ورته لاس

وخوزاوه، د شمشاد زړه دربهار پیل کړ، په وجود یې یو ډول لړزه راغله، ډارېده چې څوک یې ونه ویني، خواته یې ورغی ویل یې:

څنګه یې سولې؟

هغې ځواب ورکړ ښه یم خو دومره نه، پخوانۍ مزه مې نشته

شمشاد په حیرانتیا ورته ویل:

ولې سولې؟ څه درباندې شوي دي؟

سولې په کوڅه یو خوا او بل خوا وکتل، ویل یې تشویش مه کوه، هسې ستا په اړه ډېر وخت فکرونه کوم، ته مې یادېږې، بیا یې په کړس وخندل ویل یې:

شمشاده ته خو په ما میین نه یې، زه درباندې میینه یم ځکه خو هر وخت ستا په اړه فکر او غم کوم.

شمشاد مسک شو ویې ویل:

ګوره لېونۍ دومره ډاډه په دې لوی سرک کې کیسې مه کوه هسې نه چې څوک مو ووینې، بیا یې ویل سولې ته هېڅ د خلکو له خبرو نه ډارېږې؟

سولې په خندا ویل: اې شمشاده دا ټپه دې نده اورېدلې؟

چې دوه میین سره یوځای شي
په ټولو خلکو د رندو ګُمان کوینه

شمشاد وخندل ویل ښاا نو

سوله موسکۍ شوه، مخکې له دې چې څه ووایي، شمشاد ورته ویل زه دې په اړه شپه او ورځ غم او فکر کوم.

سولې په خندا ویل بیاهم کمه ده

شمشاد وخندل ویل یې هغه څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې ورته ویل:

زړه دې نو غواړي چې د ملک لور پرته له غمه او فکره خپله کړې؟

دواړو وخندل، خندا یې لا نه وه خلاصه چې شمشاد خپل کتاب له جېبه رااوویسته ویل یې:

زه نو سولې جانې درنه ځم، د کانکور ازموینې لپاره درس وایم سولې اجازه ورکړه، شمشاد په سرک خوشاله روان شو، ځکه د سولې دیدن او له هغې سره په خبرو کولو یې زړه خوشالېده، له خوشالۍ یې زړه ټوپونه وهل، په سرک یې د کتاب پاڼې اړولې او میده میده قدمونه یې اخیستل.

تر ډېره یې په شمشاد پسې کتلې، بیا کوټې ته راغله او خپل کتاب رااخیسته څو د کانکور ازموینې ته چمتووالی ونیسي، کتاب یې لاس کې ونیوه، روحاً له شمشاد سره او تش کالبوت په کور کې وه، پسته او سپینه څنګل یې له خپلې زنې لاندې کړې وه، هغه سره د یوځای والي فکرونه یې کول.

د سولې مور غوټۍ د کوټې ور خلاص کړ، سوله د شمشاد په یادو کې دومره ډوبه وه چې مور ته یې هېڅ پام نه شو، غوټۍ خپل غوږونه چچ کړل، په رډو رډو سترګو یې ورته وکتل، یوه شېبه یې هېڅ ونه ویل، حیرانه ودرېده، سولې ته یې په ځېرځېر وکتل، بیا یې په غوسه او په خندا ویل:

اې څه خبره ده څه فکرونه کوې؟ د میینانو په څېر فکرونه کوې، د چا څېره دې د خپلو سترګو په کتابچه کې نقاشي کوله؟

سولې ژر بیرته په بالښت تکیه وکړه، مور ته یې وکتل چې په ځیر ځیر ورته ګوري، بوڅه په دروازه کې ولاړه ده، په خندا یې

ویل:

په دې کتاب کې جالبې او مهمې پوښتنې شته هغې ته حیرانه شوم چې د کانکور په ازموینه کې به یې څنګه حل کوم او د خوښې پوهنځي ته به بریالۍ کېږم.

نالوستې غوټۍ وخندل د سولې په لور ور روانه شوه، سوله یې په غېږ کې ټینګه ونیوله، ویل یې:

سولې لورې، اورېدلی مې دي چې ډېرې لوستې نجونې ژر میینې کېږي نو که په چا دې زړه بایللی وي، غوټۍ مور ته دې وایه هسې دې هم پلار وایي چې سولې لور ته مې وایم چې په خپله خوښه واده وکړي.

سولې وخندل ویل یې:

نا ادې ته هم څنګه فکرونه کوې، زه د درس غم کوم ته د واده د سولې خبره نه وه خلاصه، غوټۍ یې خبره پرې په خوله کې ور وچه کړه ویل ګوره سولې پلار دې چې کومې خبرې وکړي عملي کوي یې.

سولې وخندل، خندا یې په بیخي ډېره کړه

غوټۍ ورته ویل:

سولې ګوره چې ستا په زړه مې خبره وکړه څنګه خاندې او خوشاله یې؟ خو ګوره د پلار یوه خبره دې له هیره ونه وځي.

سولې په خندا او حیرانتیا ویل غوټۍ ادې کومه خبره؟

مور یې ویل:

سولې لورې پلار دې وایي چې سوله لوستې ځوان او په داسې کورنۍ کې ورکوم چې ښه مالداره او شتمن واوسي.

سولې په غوسه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې عجبې خبرې کوي، شتمن کور دې ورک شي، هره ورځ به ګله میلمانه راځي او زه به ورته چای او ډوډۍ تیاروم، دومره مې له وسې نه کېږي، زه غواړم پوهنتون ووایم او وروسته له واده دنده ځانته پیدا کړم.

غوټۍ وخندل، ویل یې:

سولې لورې په کوم لوستي او غریب هلک مېینه شوې یې، ستا چې خوښ وي مونږ پکې هېڅ هم نه وایو.

سولې ویل:

ناا ادې هېڅ خبره نده، سوله ستا لور ده په هر عادي ځوان نو نه مېینېږي.

شمشاد خپل کتاب میده میده لوسته او قدمونه یې اخیستل، یو وخت یې پام شو چې په کتاب لوستلو آن د کندوز د سین څنډې ته یې ځان رسولی.

د سین په غاړه په یوې غټې او سپینې تېږې کیناسته، هغه دوه شپې وړاندې له سولې سره د یوځاي کېدو خوب لیدلی و، مخ یې روانو اوبو ته واړوه، بیا یې خپل خوب ورته وویلې.

مرغانو د ژمي په دې ساړه موسم کې ډول ډول غږونه کول، اوبه چې تر پخوا په سین کې کمې شوې وې په تېږو به چې لګېدې یو ډول سندریز غږونه ترې وتل، موسیقي یې خپروله، کتاب یې خلاص کړ، یوه پاڼه درس یې زده کړ، بیا یې جېب ته لاس کړ او ټیلفون یې راووېسته، غوښتل وګوري چې ساعت څو بجې دی خو یوه ټپه یې ذهن ته راغله په هغې پسې یې بله ټپه د شونډو په څوکو تېره کړه، بیا یې سوله یاده کړه، کتاب یې بېرته بند کړ، سر یې په زنګنو کېښوده،

ځان یې په خپله کورتۍ کې راپټ کړ، څو شیبې همداسې تېرې شوې، د ټیلفون په پیغام خونه یې ګوته کش کړه، سولې ته یې په پیغام کې ولیکل:

خاورې به درس زما په یاد شي

کتاب په لاس یم مسیجونه درلېږمه

پیغام یې سولې ته ولېږه، په هوا کې د کارغانو غږونه شول، کاغ کاغ یې کاوه، شمشاد له ځانه سره وخندل ویل یې:

ما لا د ژمي د سوند توکو غم ندی خوړلی خو کارغان بیا واوره غواړي.

کتاب یې بیا خلاص کړ او په همدې سپینې تیږې ناست او د سین په غاړه یې درس پیل کړ، پوره دوه ساعته یې درس وویلې د سین د غاړې ساړه باد یې غوږونه ور یخ کړل، کتاب یې بند کړ، بیرته د غره ډډې خواته روان شو

ژمی و او ونو خپلې شنې جامې ویستلې وې، پاڼې یې نه درلودې، ځکه ډېرې لرې سیمې هم د شمشاد د سترګو له نینیګکه ښکارېدې.

کیڼ اړخ ته یې خپل مخ واړوه او د بغلان د بورې فابریکې لوړې او لوړې ودانۍ ته یې وکتل، په غوسه یې ویل:

دا فابریکه ښه بوره نه جوړوي، هسې نړیوال شهرت لري، ځکه د دې فابریکې بوره دومره خوږه نده لکه د سولې نوم.

سولې وروسته له غرمې دوه بجې د شمشاد پیغام وکوت، د هغه ټپه یې ولوسته په زوره زوره یې وخندل او خپلې کوټې ته ننوته، ورځې بیګا کېدې او شپې سبا کېدې د شمشاد پنځم ورور نومیالی چې درې کاله یې په ایران کې وتلی و د توریالي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړينې له خبريدو وروسته بيرته خپل هيواد ته راغی.
ملالۍ ويل:
زويه ښه شو چې راغلی، بيخي خوب نه وړلم، ځوانيمرګ زريالی اوتوريالی مې يادېدل ته مې هم يادېدې، دُعا مې الله ج قبوله کړه.
نوميالی له غم ډک ناست ، سترګې يې له ژړا ډکې ډکې کيدې ويل يې:
ادې يادېدل خو پکې شته، زه هم په ايران کې خوښ نه وم، د پردي وطن مسافري او هلته مزدوري کول اسانه نده، ټوله کورنۍ مې يادېده، بيا يې له خپله ځايه پورته شو او د ملالۍ په زنګانه يې سرکېښوده، يوه شېبه غلی څملاسته، بيا يې ويل:
ته مې ملالې ادې بيخي ډېره يادېدې، لس ورځې نورې هم تېرې شوې، په دې ورځو کې شمشاد او سوله د پخوا وختونو په پرتله ډېر بوخت و، دواړو په ځان شپه او ورځ يوه کړې وه درس يې ويلې چې په کانکور ازموينه کې ډېرې نومرې ترلاسه کړي او د خپلې خوښې پوهنځي ته بريالي شي.
بله شپه ټول په کور کې ناست و، بريالي ويل:
شمشاده ته دې زده کړې کوه، بيا يې د ننګيالي، نوميالي، شمشاد او ملالۍ سترګو ته وکتل، هېچا هېڅ هم ونه ويلې.
بريالي ويل:
توريالی لالا دې الله ج وبښي، لاس او پښې به يې کولې سرکال د پاچا ځمکه کې غنم هم هغوی خپله کښت کوي، نوميالی هم له ايرانه راغی، شمشاد وروړک هم ښايي د کانکور په ازموينه کې

بريالی شي ځکه ډېر درس وايي زه پرې باور لرم نو لګښت مو زيات او عايد مو کم شو.
ملالۍ په خپل ځای کې وخوزېده، په تريو تندي يې بريالي ته ويل:
هلکه کومه خبره خو کوې شف شف مه کوه خبره دې سپينه وکړه
شمشاد ويل:
ملالې ادې بريالی خبره په نيمه کې کوي خو زه په يوه نيمه هم نه پوهېږم، ټولو وخندل، بريالی يوه شېبه چوپ شو، بيا يې ويل:
زه يوه خبره کوم راباندې غوسه نه شئ، ملالۍ نوره هم غوسه شوه، تندي يې ګونځې وکړې، وچلې يې تروش نيولی و، پوهېده چې بريالي کوم تصميم نيولی او غواړي کومې خواته لاړ شي.
بريالی غلی شو خو شمشاد ويل:
ادې ته يې پرېږده چې بريالی څه وايي؟
ملالۍ د وچې شيرينې قاپ ځانه ته رانژدې کړ، يو شيرينک يې خولې ته واچوه او د شنه چای پياله ورته شمشاد له ترموز ډکه کړه،
ويل يې:
اورم يې ووايئ.
بريالي ويل:
مورې، د کور روزګار مخ ته وړل اسانه کار ندی، کښت او کار هم نشته وروسته تر دې به څه کوو او څه به کېږي؟
ملالۍ يې خبرې ور پرې کړې په غوسه يې ويل:
هلکه څه غواړې ووايې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بریالي له سترګو څو څاڅکي اوښکې راغلې، ژړ يې وچې کړې چې ملالۍ يې ونه ويني، بيا يې ويل که مو خوښه وي، که مو خوښه وي، که مو خوښه وي؟

دا خبره يې څو واره تکرار کړه اخر شمشاد ورته ويل:

لالا ته وو ايه چې څنګه کار دی او په څه شي کې خوښه غواړې؟

بريالي سوړ آسويلی وويسته، ورو يې ويل:

زه غواړم چې ستاسې په خوښه د روزګار د چلولو لپاره ملي اردو ته لاړ شم او په حکومت کې دنده وکړم، که پنځلس ذره افغانۍ زه کور ته هره مياشت راولېږم نو چانه به نه پوروړي کېږو، بيا يې ويل:

د توريالي لالا د ګور او کفن پيسې مو چې له جانباز اکا په پور اخيستي هغه به هم خلاصې کړو.

شمشاد وخندل ويل يې:

هو د جانباز اکا پيسې که ژر بېرته ور نه کړو، د ورځې به پنځه واره راځي او هرځل به شپږ کيپې نصوار هم خولې ته اچوي، ټولو وخندل، ملالۍ هېڅ هم نه ويل خو نوره هم غوسه شوه، ورونه يې ټول همغږي و چې بريالی دې ملي اردو ته لاړ شي، ملالۍ په خپل ځای کې نېغه کيناسته او ويل يې:

هلکه بريالیه دا خپلسري تصميمونه مه نيسه چې ګټه نه کوي، بيا يې ويل:

زريالي او توريالي هم زما ونه منله اخر خو دې انجام ورته وليده، خبرې ټولو بس کړې، درې ورځې نورې هم تېرې شوې، سولې شمشاد ته پيغام رالېږلی و او پکې ليکلي و چې بايد نن په ټيلفون خبرې ورسره وکړي.

سولې د شمشاد د ليدو مينه د ټيلفون په خبرو هم ماتوله، شمشاد بيا د سين غاړې ته لاړ، کتاب يې ولوسته، ټيلفون يې وکوت چې پيغام ورته راغلی.

شمشاد مخکې له دې چې پيغام خلاص کړي بيخي خوشاله شو، پيغام يې وکوت، ژر يې د سولې شمېرې ته زنګ وواهه...

سولې د شمشاد ټيلفون پرې کړ، لږې شېبې تېرې شوې، د شمشاد ټيلفون ته يې زنګ وواهه، تر ستړي مه شي وروسته سولې شمشاد ته ويل:

اې شمشاده! د کانکور ازموينه راورسېده، ته د کوم ولايت پوهنتون انتخابوې؟

شمشاد وخندل ويل يې:

زما سولې زه ټول د بغلان پوهنتون پوهنځي انتخابوم

سولې ويل ښاا! خو زه د کابل پوهنتون انتخابوم

شمشاد وخندل ويل يې:

دا خبرې دې نه منم ته پرته له ما هلته کله اوسېدی شې؟

سولې پوښتنه وکړه، ولې شمشاده د بغلان پوهنتون ټاکې او ولې له بغلانه ليرې نه ځې؟ شمشاد لومړی چوپ شو، له ځمکې غږ ووت له شمشاد نه، بيا سولې پرې راغږ کړ، لکه چې ځواب مې نه لرې؟

شمشاد ويل:

نا! خو که د بل ځای پوهنځي ته بريالی شم نه يې شم ويلی، غريو نيولی شو، ويل يې:

زريالی او توريالی لالا مې مړه شول، نوميالی لالا مې هم له ايرانه بېرته راغلی دلته وزګار ګرځي، د پاچا کاکا ځمکه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروان کال مونږ ته په اجاره نه راکوي چې غنم پکې کښت کړو، بریالی، ننګیالی او نومیالی لالا هم وزګار دي نو بل ولایت کې زه کله پوهنتون ویلی شم.

سوله له خپلې پوښتنې ددې خبرو په اورېدو پښېمانه شوه، ویل یې:

سمه ده زه هم د بغلان پوهنتون انتخابوم چې لخیره یوځای واوسو، د توریالي د مړینې دوه میاشتې تېرې شوې، جانباز په هغو دیرش ذره افغانیو پور پسې د بریالي دوی کور ته ورغی چې د توریالي د مړینې په شپه یې ترې په پور اخیستې وې جانباز بریالي ته په تروش تندي ویل:

د توریالي د مړینې دوه میاشتې تېرې شوې، زما د پیسو غم مو و نه کړ لکه چې خوړلې مو ګڼلې دي، بیا یې یوه کپه شنه نصوار خولې ته واچول، پوزه یې کش کړه، د لونګۍ شمله یې شاته واچوله او ویل یې:

بریاله بچو مه خپه کېږه ماته هم پکار دي، بریالي یو ساعت ورته غږېده اخر یې په په ټیټه غاړه جانباز اکا قانع کړ چې پور یې څو ورځې وروسته ورکوي.

د همدې ورځې په سبا بریالي ډېر فکرونه وکړل چې له کومې لارې د جانباز اکا پور ورخلاص کړي، یو وار یې فکر دا و چې یو جریب ځمکه به خرڅه کړي او د جانباز پور به ورکړي، بیا یې سوچ وکړ چې که دا کار وکړي نو ترېرونه به یې وایي چې بریالی دوی پورورې شول د پلار هډوکي (د پلارځمکه) یې خرڅه کړه.

بریالی په همدې ورځ له ننګیالي او نومیالي سره هم مشوره وکړه چې دی به ملي اردو ته لاړ شي څو د کور اړتیاوې پوره کړي او د جانباز پور هم ور خلاص کړي.

کلي کې یې ملګرو سره مشورې وکړې چې غواړي ملي اردو ته لاړ شي، ځینو نژدې ملګرو ته یې ویل:

په شمشاد مو پام وي، زده کړو ته یې هڅوئ، بې پروایي ونه کړي.

شپه شوه، بریالی، ننګیالی، نومیالی، شمشاد، ملالۍ او د کورنۍ ټول غړي یې سره کېناستل، نومیالي چې کوژده کړې وه او واده یې پاتې و، مور ته یې په خندا ویل:

ملالې ادې! زه غواړم چې د خسر کور ته مې لاړ شم، مور یې سمه ده ونه ویل خو د سرپه خوزولو یې ورته اشاره وکړه چې سمه ده، نومیالي، بریالي ته وکتل، شمشاد ویل:

نومیالی لالا لېمې ورېنداري دوه میاشتې مخکې راته ویلي و چې نومیالي پسې خپه یم او کله چې راغی بیا به ته هم زمونږ کور ته ورسره راځې.

ننګیالي ویل:

هو لېمې ورینداري په ماهم ټینګار کاوه چې ته هم بیا له نومیالي سره راشه

بریالی په خندا شو هههههههه لاسونو ته یې پرق ورکړ بیا یې وخندل ویل یې:

لېمې ماته ویل چې که نومیالي ته له ځانه سره رانه وستې نو هېڅ ورسره ګورم نه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوميالى په شونډو کې مسکى شو، کوټه کې يې د کورنۍ ټولو غړو ته وکتل، د ښي لاس غټه او د شهادت په ګوته يې خپل برېتونه کش کړل، د لاس په ورغوي يې د چاي خالي پيالـه ټېوله....

بريالي چې د ملالۍ تندي ته وکتل پوه شو چې ډېره غوسه ده، غونج په خپل ځای کې کيناسته، خپلې غزولې پښې يې راټولې کړې، نوميالي ته يې په سترګو کې اشاره وکړه چې غلى شه خو هغه پوه نه شو،

شمشاد نوميالي ته وکتل، بيا يې ويل:

ملالې ادې نوميالى لالا څومره خوشاله ده، بيا يې کټ کټ وخندل ويل يې:

نو د چا څنګ ته ورځي، لېمې وريندار په ده ګرانه ده خو په لېمې بيا نوميالى بيخي ډېر ګران ده.

ملالۍ په غوسه ويل سمه ده ټول لاړ شئ، نوميالى به ليلا وي او تاسو بې ديرا، بيايې ويل:

خلک به دا متل درپسې وکړي.

يوه ليلا - لس بې ديرا

بريالي ويل:

سمه ده ملالې ادې زه نه ځم، بيا يې ويل:

ماتـه بـه ادې سبا تـه اجازه راکړي زه نـو ملـي اردو تـه ځـم، مجبوريت دى له ښې ورځې نه ځم.

ملالۍ بريالي ته وکتل، سترګې يې پر ور رډې کړې، له غصې توره او شنه واوښته، بيا يې ويل:

بريالـه ځوان يې، وينه دې ګرمه ده، الله ج روزي رسان دى، خير دى ښه ډوډۍ به نه خورو وچه او لمده به خورو، ماشومان به دې درباندې راټول وي.

شمشاد بريالي ته ويل:

ادې رېښتيا وايي تا ندي اورېدلي چې د کور ګټه د لاهور ګټه ده، همدلته کار کوه لالا، اردو څه کوې، د هېواد وضعيت کړکېچن دى، تاوتريخوالي ډېرشوي، جګړو زور اخيستى، د ملي اردو دنده ډېره خطرناکه ده.

بريـالي چې خپلې سترګې د کوټې پـه چت کې ګنډلې وې، شمشاد او ملالۍ ته يې وکتل، پوه شو چې د ملالۍ غوسه کمه شوې، بيا يې ويل:

تاسو ولاړ شئ او ماتـه هم سبا اجازه راکړئ چې زه هم پخير لاړ شم.

ملالۍ سوړ آسويلى ووېسته، په مخ يې اوښکو لارې جوړې کړې، د کوټې قالينې تـه يې کتل، د خپل لوى کتان ټيکري پـه يـوه څنـډه يـې اوښـکې پـاکې کـړې، ويـل يـې:

بريـاليـه زويـه، تـر تاسـو زه ډېـرې اندېښـنې کـوم، چـې د کوراړتيـاوې بـه څنګـه پـوره کـوو، د نوميـالي واده تـه بـه کلـه تيـاريږو، د شمشـاد پوهنتـون بـه څنګـه شـي او داسـې نـورې ستونزې....

خو پوهېږې ګرانه زويکه، زړه مې نور ارې ارې دى، د غمو زغم نلري، د ځوانيمرګ توريالي او زريالي مرګ مې ملا راکوپه کړه، سترګې مې د پخوا په څېر ديد نه کوي، که په سترګو هره شپه نه ژاړم خو زړه مې هره شپه د ژړا کوربه وي، د زريالي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

توریالي میرمن او اولادونه راته پاتې شول، د هریوه میرمن چې
وینم زړه مې قلم قلم کیږي، خدای ج مو دې پاتې ژوند ښه لري
او زما له زړه خبر مه شئ.
د ملالۍ خبرې نه وې خلاصې، بریالي یې بیا ورونو ته وکتل،
هېڅ یې ونه ویل، سر یې وخوزاوه، ورو یې له ځانه سره ویل:
نوځنګه وکړو موري؟ ټولې لارې بندې دي، دومره ځمکه هم
نشته چې کښېنت یې کړو او اردو ته لاړ نه شم،
نصیب به مو همدا وي ادکې.
ملالي زړه نا زړه ویل:
سمه ده بریالیه زویه، زما زړه نه ده خو ته چې ډېر شله یې، اجازه
درکوم ژمنه به راسره کوې چې جګړې ته به نه ځې.
ننګیالی په خپل ځای کې وښوریده ورغبرګه یې کړه:
سمه ده موري، بریالي لالا خو تر لسم ټولګي پورې ښوونځی
لوستی دی، هلته به لخیره برید مل شي، کومه ښایسته شعبه کې
به دنده ترسره کوي، بیایې په کړس وخندل ویل یې:
ملالي ادې که کومه شعبه کې اوړی یخ سوري او ژمی ګرمې
بخارۍ ته تېر کړي داسې به تیار او ښایسته شي چې والاکه یې
زه او ته وپېژنو، د څوارلس کلن ځوان به څېر به شي.
نومیالي ویل:
بریاله لالا ګوره اردو کې ستا په څېر چالاکه او ځیرک خلک ښه
چلیږي، ستا خو هسې هم خوله او سترګې خبرې کوي، هلته هم
همداسې اوسه، ځان تکړه که، د ملالۍ په سترګو کې یو عالم
خبرې، په زړه کې یې ددنیا پراته غمونه ښکاریدل، په تن هم
ډېرو غمو کمزورې کړې وه خو بریالی ته یې اجازه ورکړه چې

ملي اردو ته لاړ شي، شپه ملالۍ همداسې په اندېښنو تېره کړه
چې سبا یې زوی ترې بېلېده او ملي اردو ته - ته خو نومیالي دا
شپه ښه په خوشالۍ تېره کړه ځکه چې سبا یې د خُسر، کور ته
روان و او شمشاد بیا پرته له دې هرڅه خوښ و.
د سهار اوه بجې بریالي ځان تیار کړ چې ملي اردو ته
وخوزیږي، کور کې ټول ورته راټول شول، بریالي یې له خپلې
مېرمنې سره مخه ښه وکړه، نومیالي او ننګیالي سره یې مخه
ښې ته چمتو والی ونیوه خو شمشاد ته یې ویل:
باید د مرکزي بغلان تر ښاره یې ملتیا وکړې او ورسره ګډ تر
هغه ځایه لاړ شي.
ملالۍ نه غوښتل چې بریالی خپه رخصت کړي، د مخې ښې په
موخه د بریالي خواته راغله، د هغه په غاړه کې یې لاسونه
واچول، بیایې غېږ کې کلک ونیوه، څو شېبې همداسې ولاړ
پاتې شول، د کورنۍ ټولو غړو ورته هک پک کتل، ملالۍ په
خپلو دواړو لاسونو د بریالي مخ په لاسو کې ونیوه، هغه یې
لومړی په مخ او بیا په تندي ښکل کړ، د مخې ښې د مراسمو
چمتو والی یې ونیوه.
عام دود د بغلان په دې پښتون مېشته سیمه کې د مخې ښې
لپاره موجود و، کله به چې څوک لرې مسافرۍ ته تلل دا دود به
عمر خوړلو میرمنو ترسره کاوه.
ملالۍ له خپلې کوټې قرانکریم راواخیسته، مخکې له دې چې
ترې پوښونه لرې کړي ښکل یې کړ، د حویلۍ په دروازه کې
ودریده، درې واره یې بریالی ترې لاندې یو خو اوبل خوا تېر
کړ، مخکې تر تګه ملالۍ بریالي ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما سولې ډېرخپه یم بیخي ډېر، ځان نه شم کنټرول کولای، بریالی لالا مې لاړ ه ملي اردو ته، خو ته چاته مه وایه، دا خبره ډېره نه شي، خوله یې په زور خلاصه کړه، زړه نازړه یې ویل:

سولې شل ورځې د کانکور ازموینې ته پاتې دي، ته له کوم پوهنځي سره مینه لري؟

هغې ویل:

ته یې ووایه

خوشمشاد ټینګار کاوه چې نا سولې اول یې ته ووایه

سولې په خندا ویل:

زه خو د اقتصاد پوهنځي سره مینه لرم غواړم هغه پوهنځي ووایم خو ته یې هم زما لپاره انتخاب کړه، که خدای ج کول دواړه به یوځای په یوه ټولګي کې واوسو

شمشاد ویل نااا سولې زه اقتصاد پوهنځی نه وایم، نه مې خوښېږي، غواړم زه د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات ووایم، زما انتخاب همدا دی، لومړی همدا ټاکم او تا هم مجبوروم چې ته یې هم وټاکې.

لس دقیقې شمشاد او سولې په دې خبرې وکړې، سولې ټینګار کاوه چې د کابل پوهنتون اقتصاد پوهنځی یې خوښ دی او باید شمشاد هم هغه وټاکي او شمشاد بیا ویل چې د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات یې خوښ دي سوله هم باید دلته پوهنتون ووایي.

سولې نه منله او خبره یې داوه چې پوهنتون په خپله خوښه وایي سولې شمشاد ته ویل:

په بیک کې مې درته کلچې او د غنمو نیني ځای پرځای کړي دي، کچیرې ورېږې شوې نو ویې خوره.

بریالی روان شو، د ملالۍ په لاس کې له اوبو ډکه یوه پلاستیکي زړه کوزه ګګه وه، بریالي پسې یې اوبه وشیندلې څو په مخه یې رڼایي شي.....

شمشاد بریالی په ښار کې د کابل په لور رخصت کاوه، ښې ډېرې اوښکې یې توېې کړې خو بریالي ونه لیده، په شمشاد ښار خولې لګولې، ځمکې ځای نه ورکاوه، آسمان هم ورته ظالم ښکارېده چې دده تر سیوري لاندې یې بریالی ورور له مجبوریته اړ شو چې ملي اردو ته لاړ شي.

همدا سې خپه د کور په لور پلی روان شو، سوله یې ور په زړه شوه، زړه نا زړه یې هغې ته زنګ وواهه، ډارېده چې که د سولې پلار فتح خان په کور کې وي نو هغې ته مزاحمت کېږي خو بیا یې هم زړه صبر ونه کړ او زنګ یې ورته وواهه.

سوله یې د پلار په څنګ کې وه تیلیفون یې ژر بې غږه کړ، پلار ته یې ویل:

ټولګیوالې یې برېښنا زنګ وهلی، خپلې کوټې ته لاړه، له کړکۍ یې د خپل کور ټول غرې وڅارل، بیا یې د شمشاد شمېرې ته زنګ وواهه، سلام او ستړی مه شې یې سره وکړه، سوله د شمشاد له خبرو پوه شوه چې په کومه خبره خپه ده، د خپګان پوښتنه یې ترې وکړه، شمشاد ژړغونی غوندې شو، بیا یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد جانه ډېر مه شله کېږه زه کابل کې پوهنتون وایم، بغلان مې هېڅ ندی خوښ، شمشاد په غوسه ورته ویل:

سولې ستا دا خبرې په دې معنا دي چې ته ماسره مینه نه لرې او زما په خوښه پوهنتون نه انتخابوې.

د شمشاد له دې خبرې وروسته سولې په زوره زوره وخندل خندا یې نه وه خلاصه، شمشاد یې ورته ویل:

خانده خانده، متل مې اوریدلی و خو لیدلی مې نه « په چا غم په چا ښادي په چا کراره کراري»، سوله غلې شوه، تر لږې چوپتیا وروسته یې ورته ویل:

اې شمشاده زه درسره ټوکې کوم، خوښېږي مې چې تا ډېر وزوروم، ستا غوسه هم عجیبه ده، او زه بیخي بل ډول یم، اوس دېته ګوره چې ستا له غصې هم خوند اخلم بیا یې ویل:

شمشاده زوروره زما لومړنی د خوښې پوهنتون کابل او پوهنځی اقتصاد دی خو ستا لپاره د بغلان پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو سوله ټاکم.

شمشاد وخندل ویل یې:

هغه متل لکه چې ریښتیا دی

سولې ورته ژر ویل کوم متل؟

شمشاد ویل:

بیردي ویلو ته مې پرېږده، زریالي لالا به مې هر وخت ویل چې یار د یار لپاره خوري د غوایي غوښې او توریالي لالا به مې دا ټپه هر وخت ویلې

یــارمې هنــدو زه مســلمان یــم
د یـــار لپـــاره درمســـال جـــارو کومـــه

سولې وخندل،بیا یې ویل:

شمشاد جانه ښکلوم دې، پلار مې راغی بل وخت غږېږو، مینه درسره لرم.

پنځلس ورځې نورې هم تېرې شوې، په شمشاد او سولې د هجر پنځلس ورځې پنځلس کاله تېر شول، یو او بل یې ډېر یادېدل، د خلکو خبرې، ټولنیزې ستونزې، ناوړه دودونه، د شمشاد او سولې چوپتیا او کم جرات هغه څه و چې دوی یې دېته اړ کړي و چې په یوه کلي کې په اونیو اونیو یو د بل دیدن ونکړي.

سولې د شمشاد د نشتون درد په زړه کې دننه تېروه، هېڅوک یې د باور نه و چې ددې اړیکې یې خبر کړي وای، بله ورځ د کانکور ازمویني کارتونه ووېشل شول، دواړه په یوه ورځ ورغلي و چې کارتونه تر لاسه کړي، دشمشاد او سولې دُعا خدای ج قبوله کړې وه او د دواړو ای ډې سره ډېر کم توپیر درلود او په یوه ټولګي کې یې ازموینه شوه، ترڅو چې ازموینه پیل کېده ځینو نجونو او هلکانو هڅه کوله چې د ټیلفون په ګوګل کې څه زده کړي، ځینو نورو بیا یو له بل سره مشورې کولې او هغو چې ازموینې ته چمتووالی نه و نیولی نورو تکړه نجونو او هلکانو ته یې غاړې پټې پټې کولې چې بیا به مونږ ته نقل راکوئ که چیرې د ازموینې فورم مو یو، ځینو ژمنې کولې او ځینې په خپل غم کې ډوب و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وړاندې ازموینې پرې اغېز کړی و خو شمشاد او سولې ته په مړه خېټه د یوه او بل دیدن، د زړه رازونه سره شریکول بیا یو کانکور نه سل کانکوره و، یو بل ته یې په ځیر ځیر کتل، ازموینه یې بېخي هېره وه.

د سولې خوا او شا ته نور هلکان او نجونې ناستې وې خو شمشاد او سولې نورو ناستو ته د ړندو په سترګه کتل.

هو رېښتیا هم هغوی ړانده و، سترګو یې دید درلوده، هرڅه یې لیدل، خو د خپلې ازموینې په غم کې دومره ډوب و چې سوله او شمشاد لا د چا په یاد نه و.

سولې په ځیر ځیر شمشاد ته کتل، په هغه یې سترګې ګنډلې وې، بیا شمشاد ته په شونډو کې مسکۍ شوه، ورو یې ویل:

اې شمشاده لږ وړاندې راشه!

شمشاد ایسته ایسته وکتل، په ټولګي کې یې ټول هلکان او نجونې وَځارلې، هرڅوک په خپل غم کې ډوب و، ورو ور روان شو، سولې ته مخامخ ودرېده، ویې خندل، بیا یې د سولې په سترګو خپلې سترګې ور خښې، په خندا یې ورته کړل، سولې که دې د بغلان پوهنتون انتخاب نه کړ درنه خپه کېږم.

سولې خپلې شونډې خلاصې کړې خو خبرې یې شمشاد وړېرې کړې.

د شمشاد خوله له خندا ډکه وه، بیا یې سولې ته ویل:

اې لیونۍ ته خبره یې؟

سولې خپله لاندنۍ شونډه په غاښ کړه، د سولې یو عادت دا و چې د حیرانېدو په وخت کې به یې خپله لاندنۍ شونډه په غاښو کې نیوله، دا ځل یې همدا چل وکړ، بیا یې ویل:

ناا شمشاده جانه ته یې چې راته ونه وایې څه فالبینه خو نه یم چې خپله پوه شم

شمشاد د سولې سرو سرو غومبرو ته وکتل، د هغې د بادامي سترګو په نینیګک کې یې خپله څېره وکتله،

شین شو په خندا شو، بیا یې ویل:

توریالی لالا دې خدای ج وبښي، بریالی لالا لاړ او لخیره یوه نیمه میاشت وروسته د نومیالي لالا واده کوو،

ویې خندل بیا

یې سولې ته ویل:

سولې ته خو به واده ته لخیره راځې؟

سولې سر وخوځاوه او د سر په ښورولو یې د هو ځواب ورکړ،

سوله حیرانه شوه، ویل یې:

شمشاده! څنګه دې دا پوښتنه وکړه ؟

شمشاد ویل:

هسې سولې هېڅ کومه خبره نه وه.

سولې لږ خپل تندی تریو کړ، شمشاد ته یې وکتل، ویل یې:

شمشاده، زه درباندې څومره ډېر باور لرم او ته رانه اوښان په بډه وهې، مانه خبرې پټوې، زه درته پردۍ ښکارم او که دې د زړه د نړۍ خبرې ماسره نه شریکوې.

شمشاد ویل:

سولې جانې ته هم د پخوا په څېر له قهره ډکه یې، ژر ژر مه غوسه کېږه کنه نو شمشاد هم درته غوسه کېږي، د شمشاد په خوی خو بلده یې؟

سولې وخندل، بیا یې شمشاد ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې له ما خبره مه پټوه د نومیالي واده ته چې زه درشم کومه خبره خو به نه وي؟

شمشاد یو قدم نور هم سولې ته ورنږدې شو، بیا یې ورته کړل:

سولې متل مې اوریدل چې «د زړه خبره په خوله خبره» خو ته رینښتیا په زړه هم پوهېږې، بیا یې ویل:

سولې جانې نومیالی لالا چې لخیره واده وکړي بیا لخیره زما نوبت ده، ادې او ورونه به ماته ریباري پیل کوي خو زه لخیره تتتتتته تاته ریباران درلېږم او لېمې ورینداري ته وایم.

بیا یې ویل:

سولې لېمې وریندار ته مې ویل چې زه میین یم خو ستا نوم او ستا په اړه مې ندي ورته ویلي.

سولې وخندل ویل یې:

شمشاده! تا لکه چې ډول غاړی کې اچولی او ډنګوې یې چې سوله په ما او زه په سولې میین یم هههههه

شمشاد وخندل ویل یې:

نا نو تاته دې خدای خبره نه درکوي، بیا یې په خند ا کې سولې ته ویل:

سولې له خبرې کوچ باسې، هره خبره ډېره شاربې، هغې ښاا کړل خو شمشاد د سولې خبر ور پرې کړه ویل یې:

سولې که واده ته راغلې، ناوې ورینداري لېمې ته دې ورښیم چې دغه سوله ده او زه په د ې میین یم، سوله یوه شیبه په خپله چوکۍ کې غلې کیناسته، فکرونه یې پیل کړل.

د سولې فکرونه لا نه و خلاص چې استادان ټولګي ته راننوتل، شمشاد غټ غټ قدمونه واخیستل او ژر یې په خپله چوکۍ کېناسته، بیا یې مخ سولې خواته ور واړوه، ویل یې:

سولې د بغلان پوهنتون، د پښتو ادبیاتو پوهنځي دې باید اول انتخاب وي.

د ټولو نجونو او هلکانو زړونه درزېدل، پرته له استادانو په ټولګي کې ناستو نجونو او هلکانو هېڅ غږ نه کاوه، ټولو ساه هم په زوره نه وېسته، آن د شمشاد د لاسي ساعت ټکا درې متره لرې په ټولګي کې سولې اورېده، ټولو په استادانو سترګې ګنډلې وې او نېغ نېغ یې ورته کتل.

ازموینه پیل شوه، شمشاد او سولې ډیرې پوښتنې حل کړې، ځکه چمتووالی یې ډېر نیولی و، دواړو ړنې ورځې او تورې شپې د کانکور ازموینې په چمتووالي بېګا او سبا کړې وې.

د پوښتنو تر حل وروسته شمشاد سولې ته وکتل او سترګک یې ورته وکړ چې د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات انتخاب کړي، سولې د شمشاد په زړه همداسې وکړل او خپلې پارچې یې استادانو ته وسپارلې.

سوله د پوهنتون په انګړ کې خوشاله ولاړه ځکه پوښتنې یې ډېرې حل کړې وې، پام یې شو چې شمشاد هم له دوهمه پوړه راکوز شو، یو خوا او بل خوا یې کتل.

سولې یې مخې ته ورغله او پوښتنه یې ترې وکړه:

شمشاد ویل:

ازموینه ډېره ښه وه، ډاډه یم چې ازموینه کې به بریالی کېږم، بیا یې سولې ته وکتل، هغې ورته په کړس وخندل، ویل یې:

شمشاده ته چې ډاډه یې نو زما هم ډاډ شته چې کانکور ازموینه کې به د بغلان پوهنتون پښتو ادبیاتو ته بریالۍ کېږم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد چې د سولې یوازنی مین و، په خندا یې ورته ویل:
ښا کانکور ازموینه کې بریالی کېږم خو چې زه به ستا په رېباری کې هم کامیاب شم کنه؟
سولې په خندا او حیرانتیا ورته ویل:
کاش شمشاده چې د هر چا ارمانونه په دې دنیا پوره کیدی شوای، بیا یې کړل، زما او ستا په څېر ډېر کسان شته چې خپلې هیلې یې یا په سین لاهو کړي او یا یې په خپل زړه کې دننه گورته وړي دي.
دواړو ورو ورو قدم وهل پیل کړل، شمشاد سولې ته په ځیر ځیر کتل هېڅ یې نه ویل، سولې بیا شمشاد ته وکتل ویل یې:
شمشاده زما او ستا ژوند د بړبکۍ په څېر دی، ښایي هیلې موبړبکۍ ووژني.
آسمان ته یې وکتل چې د پسرلي د راتگ چمتووالی یې نیوه، ونو خپل پوستکي تازه کول خو پنډکي یې لا واړه و.
سوله شمشاد ته موسکۍ شوه ویل یې:
لکه څنگه چې تر ژمي وروسته پسرلی راځي، لکه د هرې ناکامۍ تر شا چې بریالیتوب شته نو همداسې پوه شه چې زما او ستا د مینې تر شا هم یوځای والی شته، تل به هجر نه وي او نه هم به د وخت غماز پهلوانان په بیاتي آسونو سواره او په شنهار سره به زمونږ په مینه وزلوبې کوي او د مینې ورغومی به مو د بېلتون تر دایرو رسوي چې حلال یې کړي، د تور مخو رقیبانو څخه به د خپلې غمازۍ سالم اخلي او مادیات پرست جاروهونکي به یې د لوبې گټونکي اعلانوي.
شمشاد په خندا شو، ویل یې:

سولې تا لا ادبیات ندي پیل کړي، هره خبره دې له خیال ډکه او احساسات راپاروي، بیا یې په کړس خندا سولې ته کړل هی هی مینه مو ډوبوي ته ورته ده چې په اوسني وخت کې زما او ستا د مینې ډبوه هرڅوک په خپله غمازۍ مړه کولای شي ډېره پرې ډاډه مه اوسه.
شمشاد او سوله پلې د پلخمري ښار په لوري روان شول، دواړه د پلخمري له چاپیریال سره هم دومره ډېره بلد نه و، سولې شمشاد ته ویل:
شمشاده د بغلان پوهنتون خو مې انتخاب کړ خو لاهم زړه نا زړه یم، له اندېښنو به مړه شم، بیا یې ویل:
ځه خیر دی پوهنتون تا رابانده تحمیل کړ، وبه یې زغمم شمشاد د سړک په ښي اړخ او سوله د سړک په کیڼ اړخ روانه وه، یو بل ته یې ډېر نه کتل خو خبرې یې سره گرمې روانې وې، فکر به دې کاوه چې سولې او شمشاد هېڅ یو د بل خبرې نه دي اورېدلې او لاهم د پرمختگ په دې حد کې چې له هر چا سره ټیلفون شته دوی بې ټیلفونه دي.
شمشاد سرکښته اچولی و، سولې ته یې کړل:
اې! ته نو ولې زړه نا زړه یې؟
څو قدمه یې نورهم واخیستل، ویې خندل، سولې هېڅ نه ویل، ښار ته نژدې شول، سولې د موټرو د هارنونو غږونه واورېدل، شمشاد ته یې ویل:
دغه دی په خبرو خبرو تر ښاره راورسېدو، بیا غلې شوه، څو قدمه یې چې واخیستل شمشاد ته یې په ځیر ځیر وکتل، هغه ودرېده، ورنژدې شوه، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاده د مرکزي بغلان - پلخمري لاره ناامنه ده، تاوتریخوالي پکې زیات دي، زړه د همدې لپاره خورم چې که پوهنتون دلته پیل کړم، کله کله به د جګړو له امله اړه کېږم چې پوهنتون ته رانه شم او ته خو ښه یې دلته به کومه کوټه ځانته ونیسې.

سوله او شمشاد په پلخمري ښار کې د مرکزي بغلان اډې ته ورسېدل، د سولې د ښوونځي د دورې ټولګیواله بریښنا هلته د سولې په تمه وه څو په ګډه تر مرکزي بغلانه په یوه موټر کې ولاړې شي.

بریښنا ښار کې هره خواته کتل، شمشاد یې ولیده چې له سولې سره څنګ په څنګ را روان دی، هغوی اډې ته راورسېدل خو بریښنا د ولاړ سراچه ډوله موټر څنګ ته ځان غلی کړ، غږ یې ونه کړ چې شمشاد او سولې ته به مزاحمت وشي، د هغې په زړه کې شک و چې دا دواړه سره اړیکه لري، خو دا شک یې په یقین لا نه و بدل شوی، شمشاد بریښنا ولیده، سولې ته یې ورو ویل:

اې ! زما او ستا ترمنځ غمازه بریښنا هاغه ده، دواړه یې خواته ور روان شول، سوله او بریښنا دواړه ودرېدې،شمشاد موټر ته لاس وخوزاوه، د کرولا ډوله موټر د شا په سیټ کې سوله او بریښنا له یوې بلې مېرمنې سره کیناستې،

شمشاد د موټر مخکې سیټ کې کیناست.

موټر چلوونکی دری ژبی و، شمشاد ترې په پښتو څو پوښتنې وکړې، هغه سر وخوزاوه ویل یې:

بیادر پشتو نمیفامم دري ګپ بزن، شمشاد ورته نور هېڅ ونه ویل، غلی په چوکۍ کې کیناسته،

بریښنا د موټر په شا سیټ کې هغې بلې مېرمنې ته وکتل، زړه یې ورېندې او ببرته کړ، بیا یې ورته ویل:

خورې تا هم ازموینه درلوده؟

هغې د سرپه خوزولو پوه کړه چې نااا

دوه درې کیلومتره نور هم موټر مزل وکړ، بیا سولې ورته ویل:

خورې کور مو دلته دی خو هغې ځواب ورکړ چې په پښتو ژبه نه پوهېږي او تازه له بامیانو ولایته بغلان ته راغلې، موټر تېز روان و، ونې او کورونه د سولې له سترګو داسې تېرېدل لکه موټر چې ولاړ او کورونه روان وي.

بریښنا ډاډه شوه چې موټر چلوونکی او بله ناسته مېرمن په موټر کې په پښتو ژبه باندې نه پوهېږي و یې خندل ویل یې:

شمشاده ! ته خو آمر د سیټ یې، بیا یې ویل:

خدای ج دې زمونږ له سولې سره خوشاله لره، ترڅو چې شمشاد خبره کوله، سولې په غوسه بریښنا ته وکتل ویل یې:

بریښنا څه ګډې وډې وایې؟

مونږ یو له بل سره څه اړیکه لرو، زړه کې دې څه دي؟

شمشاد سولې او بریښنا ته وکتل هېڅ یې ونه ویل

موټر حسین خېلو سیمې ته ورسېد، د سولې سترګو شپول وواهه، تندې یې تریو نیولی و، بریښنا ورو ورو خندل خو سولې ورته ویل :

بریښنا له تا مې دا تمه نه درلوده، بیخي په مونږ بد ګمانه شوې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد د موټر د شا په څارونکې ښیښه کې سولې ته وکتل، که څه هم زړه یې دربېده خو په موسکې ټنډه یې ویل:

اې لیونۍ بربښنا خو ټوکې ده، مسخرې کوې، مه غوسه کېږه.

بربښنا بیا وخندل ویل یې:

شمشاده ! سوله د لوڅ لین په څېر ده، ژر شارت کېږي

فابریکې ښار ته په رارسېدو سره سولې بیا بربښنا ته وکتل، ویل یې:

بربښنا خورې دا خبره دې له تاسره وي، بیا یې غوږ ته ورنژدې شوه، ویل یې:

زه له شمشاد سره مینه لرم، کوښښ مې ډېر وکړ خو ونه شوه، هسې راته ګران دی او مینه مې ورسره ورځ په ورځ زیاتیږي.

درې واړه په ټوکو ټوکو تر خپل کلي لاړل

شمشاد خپل کور ته په رسېدو ډېر خوشاله و، مور یې ملالۍ له ډېرې خوشالۍ غبرګ کې کلک ونیوه او د شمشاد له سترګو د خوښۍ اوښکې روانې وې، هسې هم شمشاد پرته له پوهنیزې خوشالۍ بله خوشالي نه درلوده او د خپلې بیوسۍ د غم سربېره د زریالي او توریالي د مړینې غم یې د زړه مراندې وژلې وې.

شمشاد یې بورې مور ملالۍ ته ډاډ ورکړ چې پوښتنې یې ډېرې ځواب کړې او انشاء الله د خپلې خوښې پوهنځي ته به بریالی کېږي.

څلور ورځې تېرې شوې، شمشاد خپل لالا بریالي سره اړیکه وکړه او هغه یې هم ډاډه کړ چې د کانکور په ازموینه کې یې پوښتنې ډېرې ځواب کړې او په جګو سترګو به یې د خوښې پوهنځي ته بریالی شي.

بیا د غره په لور روان شو، له کلي بره یې د چکسای للمه لکه مغروره پېغله په ټولې بې پرواۍ پرته وه، ښي اړخ ته ترې صنعتي بغلان، مخامخ ترې مرکزي بغلان، او کیڼ اړخ ته د مرکزي بغلان زوړ ښار او ډېرې کلي ترې ښکارېدل، ونو پنډک کړي و خو غوړېدلي لا نه و، آن لرې سیمې او کلي هم له مورچل سنګره ښکارېدل.

شمشاد خپل سر په زنګنو کېښوده، څو شېبې یې له ځانه سره فکرونه وکړل، د مېږو د رمو غږ یې تر غوږ شو، په خپل ځای کې ودرېده، مېږو ته یې وکتل، شپونکی مخ په یوې غټې تیږې روان و.

له رمې یو څه لرې لاړ او هلته په یوه غټه تیږه کېناسته، د چکسای للمو ته یې وکتل، د واسکټ له جیبه یې شپېلۍ راوویسته، څو سوې سوې نغمې یې پکې تاوراتاو کړې، د شپونکي د شپېلۍ غږ د شمشاد په زړه لکه ملهم لګېده، ورو ورو یې سندرې پیل کړې، په همدې شپه باران ورېدلی و، ځینو تالو او للمو کې د سپلاونو خوړونه ښکارېدل، دا سندره یې زمزمه کوله:

دا ګرد چارپېر په غرونو راغلل سپلاونه یاره
ګلۍ ورېږي
مه ځه دلته شپه وکړه
پاتې شه باران دی

شمشاد مورچل سنګرته ددې لپاره ختلی و څو روحاً ارامه شي خو چوپان د شپېلۍ په وهلو اود سندرو په ویلو سره نور هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد په ټپونو مالګې وشیندلې خپل جیب ته یې لاس تېر کړ، ټیلفون یې راوویسته، او د سولې شمېره یې زړه نا زړه ډایله کړه سولې د شمشاد ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:
شمشاد جانه جوړ پخیر څنګه یې؟
هغه ځواب ورکړ، ښه یمه، څه فکر کوې چې بې له تا به څنګه یمه؟
سوله غلې شوه، ویل یې:
ښه به نه یې خو ځان ښه کړه، مېینتوب درد، غم او بدې ورځې لري بیا یې وخندل، خندا یې اوږده شوه، سولې ورته کړل، اې شمشاده! ته څه فکر کوې چې د ملک فتح خان لور به بې غمه، بې درده، او بې بدو ورځو خپلوې؟
شمشاد ویل:
نااا!
خبرې یې سولې ورپرې کړې، بیا یې ویل:
وزغمه زمریه، زړه دې لکه د غره غټ کړه
شمشاد سولې ته ویل:
سولې پوهیږې ماته بیخي ډېره ګرانه یې
بیا یې په کړس کړس خندا شمشاد ته کړل:
اې! په ماکې څه ښه توب دی، له ماسره ولې مینه لرې او ولې درته ګرانه یم؟
شمشاد لومړی غلی شو، بیا یې په خندا ویل:

مینه له مینې پیدا کېږي
په مینه مینه دې کتل مین دې کړه

شمشاد چې دا ټپه خلاصه کړه سولې په ټوکو ورته ویل:

مینه له مینې پیدا کېږي
ماته زنګ مه وهه چې زړه دې صبر شینه

شمشاد بیرته په ځواب کې ورته ټپه پیل کړه ورته کړل یې:
نن دې اتمه ورځ ده ګرانې
چې اریبا نمبر دې بند دی زړه مې چوینه
سولې په خندا ویل:
غلی شه، ادبیات دې لا ندي پیل کړي، ټپې راته وایې، ته خو سم زما د انا په څېر یې هره خبره په متل او لنډیو پیل کوې، بیا یې ویل:
شمشاده زه دې ولې خوښیږم او ولې درته ګرانه یم؟
شمشاد موسکی شو، ورو یې وخندل بیا یې ویل:
زه یې ربښتیا په دلیل نه پوهیږم چې ولې ته راته ډېره ګرانه یې خو دومره پوهیږم چې له تاسره بې کچې مینه لرم او د زړه کور مې بې له تا وران دی.
سولې بیا د جنایې په څېر پوښتنې ډېرې کړې او شمشاد یې د مجرم په څېر راکلک کړ، په یوې پوښتنې پسې یې بله پیل کړه، ویل یې:
شمشاده جانه! ته چې یې په لامل نه پوهیږې نو بیا ولې وایې چې سولې تاسره مینه لرم؟
شمشاد غلی شو، سوچ یې وکړ، سترګې یې د کندوز په سین د بر غره له سره وګنډلې، ټیلفون یې خپل غوږ ته ډېر نژدې کړ، سولې ته یې کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې جانې ته ولې په یوې پوښتنې پسې بله پوښتنه کوې؟ نن په کوم اړخ راپورته شوې یې، لکه چې په ما دې باور له لاسه ورکړی؟
غوږونه یې چچ کړل، ویل یې:
سولې راته ګرانه یې او دا خپله مینه ثابتولی شم چې درسره مینه لرم، ته وګوره څومره بیتونه مې زده کړي دي.
ویل یې:

ته چې نـه یـې د ژونـد کـار کـولای نـه شـم
راشـه راشـه انتظـار کـولای نـه شـم

زنـده ګـی زمـا د وس خبـره نـه ده
خـو مجبـور یمـه انکـار کـولای نـه شـم

سولې په کړس کړس وخندل، ویل یې:
مینه کې ثبوت نغواړم خو په دې باید پوه شم چې ته ولې ما سره مینه لرې، بیا په خندا شوه، ویل یې:
د ثبوت پرځای دلیل راته وړاندې کړه چې ولې درته ګرانه یم؟
شمشاد په خپل پیکي لاس تېر کړ، سترګې یې وسولولې، د ښوونځي هاغه ورځ یې په یاد شوه چې سولې پرې زړه بایللی و، ویل یې:
سولې مینه ددې لپاره در سره لرم چې ته ډېره ښکلې یې، مخ دې د کاغذ په څېر سپین، غومبوري دې د مالوچ پشان پاسته، سترګې دې د بادام غوندې غټې، زلفې دې د مارانو په څېر تاوتاو، قد دې لکه د بغلان د زراعت د باغ د بڼ ناجو ونه دنګه، څېره دې د بغلان د طبیعت په څېر تازه او غږ دې هم ډېر خوږ دی، بیا یې په خندا ویل:
تل په ما خاورې شمشاد باندې پام کوې، هوښیاره یې، جذابه یې، په ټوله کې ستا له مسکا او ستا له حرکاتو سره بې کچې مینه لرم.
بیا یې په خندا ویل:
نو مینه نوره څنګه وي وه سولې زوروري
سوله ددې خبرو په اورېدو هم خوشاله او هم قانع شوه، زړه یې یو ډول هوا کوله، شمشاد نور هم پرې ګران شو، ویې خندل ویل یې:
سمه ده زما ددې دور سیف الملوکه
شمشاد ورته ویل:
سولې ته خو پوهېږې چې د هرې ښې او خوږې مینې تر شا اوږدې، ناهیلې کوونکې، سترې، او زړه بوږنوونکې کیسې پرتې وي، هسې نه چې زمونږ مینه له داسې ستونزو سره مخ شي، سولې زه خو ډېر ډارېږم، بیخي ډېر، آن ځینې وخت مې له ژونده زړه تور شي، اندېښنې مې د زړه دنیا ورانه کړي، حیران یم چې څه وکړم او څه ووایم.
سوله چوپ شوه، ویل یې:
شمشاده اول دې ښې او بیا دې داسې خبرې وکړې چې زما زړه دې مات کړ
شمشاد هېڅ ځواب ورنکړ، سوله غلې شوه شمشاد ته یې کړل:
یو وخت مې اورېدلي و چې مینه خودغرضي نه ده، ډېره خوږه مینه ډېر تریخ پای لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې اوف کړل، بیا یې شمشاد ته ویل:
پوهېږې د مینې د همدې ترخه پای په اړه ډېر سوچونه کوم، هر شپه چې ویده کېږم دوه درې ساعته سوچونه کوم.
شمشاد وخندل ویل یې:
سمه ده ځانګې، خوږې ترخې ډېرې شته چې خبرې پرې وکړو خو زما ټیلفون کې کرېډت نشته دی، ښایي اړیکه پرې شي، دواړو مخه ښه وکړه
سولې وروستیو کې ویل:
زماشمشاده ته مې د زړه د کلي خان یې بې تا دې نه شم،
الله ج دې مل شه
شمشاد یوه ګړی بله هم همدلته تېره کړه، د مورچل له سنګره یې د بغلان د زړه راښکوونکې طبعي منظرې دیدن وکړ، سولې سره د یوځای والي خیالي خوبونه یې په رڼو سترګو کې واړول راواړول، په خپل ځای کې ودرېده، څو ناهیلي کوونکې لنډۍ یې له ځانه سره وویلې، بېرته د خپل کلي پر لور روان شو، زنګیدلي قدمونه یې اخیستل ، کلي ته نژدې شو، ددې بیتو دکلمه یې له ځانه سره پیل کړه

لکه څو هیلې چې د چا دننه زړه کې سوځي
داسې مې اوښکې د وجود په ګرېوانه کې سوځي

د ښایست برج نه دې شغلې د ښکلاګانو وځي
په تا بایللي زړونه خلک ستا په وره کې سوځي

زه که رب ستا کړم ته زما شوې وا په ما میینې
په هغه ورځ به مو ډېر خلک په واده کې سوځي

نسبتاً خوښ کور ته شمشاد ستون شو، لس ورځې نورې هم تېرې شوې، سولې تلوېزیون کاته د اوو بجو په خبرونو کې یې یو خبر دا هم و چې سبا به د کانکور ازموینې پایلې اعلان شي، سولې غوږونه چڅ کړل، پلار یې په زامنو او لمسیانو پټکې وکړې چې غلي شئ، مه غږېږئ، د کانکور په اړه خبر و، بیا یې سولې ته ویل:
لورې ! څه یې ویل:
سولې ځواب ورکړ، ویل یې:
پلار جانه سبا لخیره د کانکور ازموینې پایلې اعلانیږي، فتح خان سولې ته وکتل، ورته کړل یې:
خوږې سولې، زما نازولې لورجانې، که په کانکور کې سبا لخیره پوهنتون ته بریالۍ شوې نو زه درته د یو لک افغانیو طلایي لاکټ اخلم.
سوله له یوه پلوه د ازموینې پایلې ته په اندېښنه کې وه او بل پلو یې ددې لپاره زړه خوږ چې که په ازموینه کې بریالۍ نه شي نو پلار به یې طلایي لاکټ ورته وانخلي.
سولې دا شپه همداسې په سوچونو تېره کړه، سبا یې د ټلوېزیون لیدو ته دوه سترګې ځلور کړې وې او خبري کنفرانسونه یې ځارل چې اوس به د کانکور ازموینې د پایلو د اعلان کنفرانس پیل شي.

یولس بجې د کانکور پایلې اعلان شوې، زړه یې ټوپونه وهل
چې کانکور کې به بریالۍ شوې وي کنه؟
خپل ټیلفون یې راواخیسته لومړی یې خپلې ټولګیوالې بریښنا
ته سره اړیکه ونیوله او بیا یې د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه،
شمشاد د سولې ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:
اې! زه ښار ته نژدې شوی یم، ته کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې
یې، هغې په خندا ویل:
شمشاده! زما انټرنټ ډېر سست کار کوي غوښتل مې له تا
پوښتنه وکړم چې کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې او زما آی ډي
هم وګورې.
هغه ویل:
نا! سولې زما انټرنټ هم ډېر کمزوری و، ښار ته راغلم، نژدې یم
لخیره رسیږم، انټرنټ کلب ته، سولې بیا پوښتنه وکړه،
شمشاده! ستاسې د ټولګي هلکان بریالي شوي دي؟
هغه ویل:
د کانکور د پایلو له اعلانه خبر شوم، نو ښار ته راروان شوی
یم، له هېڅ خبر نه یم چې څوک کوم پوهنتون او کوم پوهنځي
ته بریالي شوي دي.
شمشاد له سولې سره په همدې خبرو خبرو ښار ته ورسېده،
انټرنټ کلب ته ورسېده، ویې لیدل چې لس نجونې او هلکان تر
ده مخکې نوبت ته په تمه دي او خپلې پایلې ګوري.
د شمشاد او سولې په ګډون د هغو چې د کانکور پایلې نه وې
کتل شوې په اندېښنه کې و، زړه یې درېبده چې قسمت به یې
څنګه وي او بخت به ورسره یاري کړې وي کنه؟

هغه نجونې او هلکان چې به د کانکور په ازموینه کې د خپلې
خوښې پوهنځیو ته بریالي شوي و، ظاهراً به خوښ ښکارېدل او
ملګرو به یې ورته مبارکیانې ورکولې او هغو سره به چې بخت
یاري نه وه کړې نو خفه به له انټرنټ کلبه راوتل، آن ځینو پسې
به یې له ټوکو ملګرو نارې وهلې چې فلانی د خپل کور پوهنځي
ته بریالی شوی دی.
شمشاد ددې خبرو په اورېدو سولې ته ویل:
آې! ډېر هلکان او نجونې د خپلو خوښو پوهنځیو ته ندي بریالي
شوي، چې له انټرنټ کلبه راوځي خپه روان وي، هلکان
مسخرې پرې کوي، سولې شمشاد ته ډاډ ورکړ ویل یې:
هغوی به ستا په څېر تکړه نه وي او نه به یې هم ستا په څېر
پوښتنې ځواب کړي وي ځکه یې پایله ښه نده او په ازموینه کې
نه دي بریالي شوي
شمشاد ویل:
اې سولې زما نوبت ده زه ورځم خپله او ستا ای ډي ګورم، نور
یې هم د زړه دربار زیات شو، انټرنټ کلب ته دننه شو.
لومړی یې د سولې ای ډي انټرنټ کلب ته ورکړه، مسؤل کس په
خندا ورته ویل:
وروره دا ای ډی د چا ده؟
شمشاد ورته کړل:
دا مې د ګاونډي د لور آي ډي ده،
هغې راته راکړه چې زما پایله هم وګوره
د انټرنټ کلب مسؤل ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښااا نو ځان دې له شیریني ورکولو خلاص کړ، ډېر ډېر دې مبارک وي، سوله د فتح خان لور د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته د ۲۴۰ نومرو په درلودو سره بریالۍ شوې ده، بیا یې په خندل شمشاد ته ویل:
زما له لوري هم دې خور ته مبارکي ورکړه، ښه پوهنځي ته بریالۍ شوې ده
د شمشاد چې له ډېرې خوشالۍ زړه ټوپونه وهل مننه یې ترې وکړه او بیا یې خپله اې ډې شمېره ورکړه
هغه دا ای ډي هم وکتله، په ځیر ځیر یې شمشاد ته وکتل، مسکی شو، ویل یې
شمشاد یې؟
شمشاد ورته سر وخوزاوه، بیا یې په خندا ویل:
هو شمشاد یم، ولې څه شوي نه یم بریالی شوی؟
د انټرنټ کلب مسؤل مسک شو، بیا یې ورته کړل:
څومره شیریني راکوې چې درته یې ووایم؟
شمشاد په زړه کې خوښ شو، دوکاندار ته یې ویل:
ته یې ووایه څومره شیریني چې غواړې درکوم یې، هله نو زر کوه، زړه مې ټوپونه وهي، وروره مه مې زوروه
دوکاندار په خندا شو، شمشاد ته یې وکتل، ویل یې:
هلکه! د ۲۲۷ نومرو په درلودو سره د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالی شوی یې، په خندا یې بیا ویل:
هلکه دا سولې سره ټولګیوال شوې، هرڅوک چې وي وبې هڅوه چې پوهنتون ووایي ځکه ډېر پښتانه لورګانې نه پرېږدي چې

پوهنتون ووایي
شمشاد په خپل ځای کې یوه شېبه حیران ودرېده، د خپل کلي د نسیم خان لور ور په یاد شوه چې پلار یې پوهنتون ته تر بریالي کېدو نه وه پرېښې چې درس ووایي او لور ته یې ویلي و چې که پوهنتون ووایې نو خلک به ورپسې ډول ډول خبرې جوړې کړي.
دوکاندار شمشاد ته وکتل، تندی یې ګونځې شو، ویل یې:
هلکه تا دا ګڼه ګوڼه نه وینې او ولاړ یې دلته په دوکان کې سوچونه وهې؟
شمشاد خپل جېب ته لاس کړ او پنځه سوه افغانۍ یې دوکاندار ته ورکړې، ویل یې:
وبښه استاده پام مې نه و
په بېړه له دوکانه ووت، د مارکېټ دوهم پوړ ته پورته شو او خپل ټیلفون یې له جېبه راوویسته، غوښتل یې سوله وزوروي چې څه وایي؟
شمشاد د سولې ټیلفون ته زنګ وواهه، تر سلام او ستړي مه شي وروسته یې وخندل، سولې ورته ویل:
شمشاده خانده مه، هله نو ژر راته ووایه چې د کانکور پایله څه شوه؟ زه کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یم او ته کوم پوهنځي ته؟
شمشاد هڅه کوله چې سولې ته ځانه غوسه وښیي، په لوړغږ یې ویل:
هی! هی! هی!
چندان ښه پایله نده
سولې څنګه څنګه کړل، خو شمشاد په ځواب کې ورته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا ا ستا قسمت ښه دی، هسې دې نوم سوله ده، ستا نوم باید طالع منه وای ، سولې بیا ورته په غوسه ویل:
شمشاده خوشې خبرې پرېږده، ژر راته ووایه چې څه شوي دي؟
شمشاد خبرې پیل کړې، خبرو ته یې سوله ځېر وه او ټیلفون یې په خپل غوږ نښلولی و، شمشاد نه غوښتل چې ژر سوله خبره کړي چې د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پښتو څانګې ته بریالی شوې ده خو سولې بیا خپلې دوه پښې په یوه موزه کې کړې وې چې هله شمشاده ژر راته ووایه چې زه کوم پوهنځي ته بریالی شوې یم.
شمشاد سولې ته کړل،
اې ! ماته شیریني راکوې چې پایله دې درته ووایم
سولې په کړس وخندل، تر څو چې شمشاد خبره کوله خندا یې نوره هم ډېره کړه، بیا یې ویل:
شمشاده ! زما اود ا ستا ترمنځ نو چا حساب کړی، زوروره هره شیریني چې غواړې درکوم یې، آسمان ته یې وکتل چې د پسرلي وربځې پکې یوخوا او بل خوا ځي،
مرغان یې ولیدل چې د وربځو ښایست ته یې طبعیتي اتڼونه پیل کړي و
شمشاد ورته ویل:
زه یې درته وایم چې ته کوم پوهنځي ته بریالی شوې یې
سولې وخندل ویل یې:
نا ا زه خپل پایله نه غواړم اول ته راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې؟

شمشاد خبرې یو او بل خوا ته بوتلې، نورې خبرې یې پیل کړې، بیا یې په مینه سولې ته کړل:
اې ! تاته دې ډېر ډېر له زړه مبارک وي خو د پوهنځي نوم یې ورته وانخیسته، له سولې یې د ژمنې غوښتنه وکړه
سولې ویل:
اې زوروره ته کومه او د څه شي ژمنه رانه غواړې
شمشاد اول وبنګېده او بیا یې:
ژمنه راسره وکړه چې پوهنتون به وایې او پلار به دې پرېږدي چې پخیر سره دې زده کړې وکړې، سولې ښه ډېر وخندل، بیا یې شمشاد ته کړل:
شمشاده ما نو هسې د ټوکو لپاره ازموینه نده ورکړې، پوهنتون وایم، ورځې او شپې مې په درس ویلو تېرې کړې دي، زحمتونه مې ګاللي، په یخو ورځو کې به زرنج کې ښار ته تلم، کانکور ته مې چمتووالی نیوه او درس مې ویلې، بیا یې په خندا ویل:
اې ! پلار مې راسره ژمنه کړې چې پوهنتون درباندې وایم، هغه له ما اوتا نه زیات وارخطا دی چې د کانکور له پایلې مې خبر شي، بیا یې ویل:
شمشاده ! پلار مې راسره ژمنه دا هم کړې چې که پوهنتون ته بریالی شوم د یو لک افغانیو طلایي لاکټ راته اخلي.
شمشاد وخندل ویل یې:
غوړي لا غوړي، کار خو ستا جوړ دی سولې، پوهنتون ځانته وایې او پلار دې درته انعام د یو لک افغانیو لاکت اخلي.
سولې شمشاد ته په غوسه ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې مه اوږدوه، که لاکت هم راته واخلي ستا ګټه ده او که بل څه هم، زه د چا یم؟ خو ستا یم کنه نو ته ولې داسې ګډوډ لګیا یې، هله نو ژر راته ووایه چې زه کوم پوهنځي ته بریالی شوې یم.

شمشاد ورو ویل:

وایم یې درته خو خبره داده چې زوروم دې، ستا له زورولو هم زه خوند اخلم، مینه همدې ته وایي کنه وه سولې، هغې وخندل، نانا یې کړل، په غوسه یې شمشاد ته ځواب ورکړ،

چې ژر راته ووایه تر دې نورې خبرې مه اوږدوه

شمشاد ورته په ډېرې مینې ویل:

سولې ته دې د خپلې خوښې پوهنتون او پوهنځي ته بریالی شوې یې نور یې څه کوې، غم زما ده، خو هغې په بیابیا غوښتنه کوله چې شمشاد دې ووایي چې کوم پوهنځي ته بریالی شوې ده؟

شمشاد اړ شو، ریښتیا یې ورته وویلې، ویل یې:

سولې ته د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالی شوې یې تاته دې ډېر ډېر مبارک وي، پخیر سره یې ووایې او ترې فارغه شې خو چې فارغه شوې بیا نو.

سولې ویل:

اې ته ریښتیا وایې، هغه ځواب ورکړ:

هو ریښتیا وایم، باور نه کوې سولې، ما نو تاته کله دروغ ویلي؟

سولې ویل:

مننه سلامت اوسې، بیا یې هغه ته کړل، ښه چې پوهنتون ووایم او فارغه شم نو بیا به څه وشي؟

شمشاد په خندا ورته ویل:

بیا به نو لخیر زما شې، نور د څه شي غم ده، غم غم همدا ده سولې ډېر ډېر وخندل، هغه ته یې په ډېرې خندا سره ویل:

شمشاده زوروره تا نو څه فکر کړی چې پوهنتون خلاص کړې د فتح خان لور، سوله ګله به دومره ژر درکړي او واده به یې کړې؟

شمشاد ویل:

ولې نو څه وکړم، د آسمان ستوري ریباری ته درولېږم او که دې په تمه ځان زوړ کړم؟

د هغې خندا نوره هم زیاته شوه، تر یو څه ځنډ خندا وروسته یې ویل:

د سولې خپلول او ودول ډېر اسانه کار نه دی، چې د فرهاد په څېر راپسې غرونه سوري نه کړې او د سیف الملوک په څېر راپسې د اوسپنې پڼې زړې نه کړې نو خپله به مې هم نه کړې

شمشاد غلی شو، بیا یې ویل:

اې! چې پوهنتون ته بریالی شوې نو سر له اوسه دې سو یه لوړه شوه، د خانی خبرې دې پیل کړې، دا ته څه کوې، چې ریښتیا په ما همدا چل ونه کړې ، سولې ویل:

تا نو اوس خبره پیدا کړه، ټوکې مه وکړې دا خبره اوږده نه کړې شمشاده مینه درسره لرم، ګوره زړه کې دې – دې خبرو ته ځای ورنکړې، بیا په خندا شوه ویل یې:

زوروره زه دې په خبرو کړم پوښتنې مې له یاده ووتې، نورې خبرې درنه نه اورم هله نو اوس راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی یې؟
شمشاد غوښتل چې په ځان مېینه سوله وزوروي ویل یې:
نیا مې آمنې ریښتیا ویلي و چې خوار په هندوستان هم خوار وي، هغې یې خبرې پرې ور پرې کړې، شمشاد ته یې کړل چې زه متلونه نه اورم، ادبیاتو ته بریالۍ شوې یم، متلونه هلته زده کوم، ژر راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې؟
شمشاد ویل:
وایم یې، اې! زه هم دبغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالی شوی یم، بیا یې په خندا سولې ته کړل، وروسته تر دې نو په تا د مېینتوب تر څنګ ستا ټولګیوال هم یم.
هغه خوشاله شوه، ژر یې شمشاد ته مبارکي ورکړه، ویل یې:
ګوره په مخ مې د خوشالۍ اوښکې راروانې شوې، له ځانه ستا په بریالیتوب خوشاله شوم.
بیا یې ویل:
ستا دې په مخه ښه شي زه مې مور باندې د خپلې بریا زېرى کوم، پلار نه مې شیریني اخلم، برېښنا او نورو ټولګیوالو ته مې هم زنګ وهم چې هغوی کومو پوهنتونونو او پوهنځیو ته بریالۍ شوي دي
شمشاد د مارکېټ له دوهم پوړه راکوز شو، له خوشالۍ په جامو کې نه ځایده، فکر یې دا و چې په دې ښار کې نو تازه اعلان شوی پاچا شمشاد دی او ټول شته ښاریان یې له امره سرغړونه نه شي کولای، خوله یې له خندا ډکه وه، هرچا سره به یې چې سترګې مه شي کوله خندل به یې او بیا یې زیرى پرې

کاوه چې زه مې د خپلې خوښې پوهنځي ته د ډېرو نومرو په تر لاسه کولو سره بریالی شوی یم
شمشاد ژر ژر تر کوره ځان راورساوه، ملالۍ مور باندې یې زېری وکړ چې د خپلې خوښې پوهنځي ته یې بریالی شوی دی، د ملالۍ له سترګو هم د خوشالۍ اوښکې روانې شوې، که څه هم ملالۍ څلور زامن یې نا لوستي و خو د پوهې په قدر ډېره پوهېده، شمشاد یې غېږ کې کلک ونیوه، ځان ته یې نژدې کړ، ویل یې:
شمشاد جانه د زریالي او توریالي لالا هیلې دې پوره کړه، هغوی به هر وخت ویل چې شمشاد تکړه دی، کاشکې هغوی ژوندي وی او تاته یې له نژدې مبارکي درکړې وای، ملالې دا خبرې شمشاد ته وکړې، له سترګو یې د غم اوښکې راغلې خو شمشاد په خپله خوشالۍ کې و، سوچ یې دا و چې د مور په مخ یې هم د خوشالۍ اوښکې راروانې دي.
شمشاد په دې ورځ د ځان لپاره سرکښه او د دنیایي هر امره مافوق پاچا و، د مور له زړه یې څه خبر و؟
مور یې شمشاد ته وکتل چې خوښ دی او بیا یې په خپلو روانو اوښکو سوچ وکړ د ځانه سره یې ویل:
ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بلیږي.
شمشاد ته یې ویل:
بریالي لالا ته دې زنګ ووهه، خبر یې کړه، ډېر به خوشاله شي، چې ملي اردو ته روان و ما باندې یې سپارښتنه کوله چې په شمشاد درس وایه او هڅوه یې.

هغه بیرون ووت، ځیني کلیوال ملګري یې خبر کړل چې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی دی، د هغو نورو کلیوالو پوښتنه یې هم وکړه چې د کانکور ازموینه یې ورکړې وه، هغه خوښ و چې په دې ازموینه کې یې د بخت بېړۍ میره وه او بریالي شوي و.

بریالي ته یې زنګ وواهه، تر ستړي مه شي وروسته یې پرې زیری وکړ، د خپلې بریا یې خبر کړ، ویل یې:

لالا ستا هڅو رنګ راوړ،

زه د بغلان پوهنتون، پښتو ادبیاتو ته بریالی شوم

بریالي شمشاد ته ویل:

لالا دې جار سي، درس دې وایه د پیسو د پیدا کولو غم مه کوه، لس ورځې وروسته مې تعلیمي دوره خلاصیږي، لخیره ۲۷۰۰۰ افغانۍ درلېږم، شل زره یې جانباز اکا ته ورکړه، درې زره یې ته ځانه ته واخله او څلور زره افغانۍ یې ملالې ادې ته ورکړه، بیا ورته بریالي ویل:

شمشاد جانه په مخه دې ښه، دلته مونږ پټ په ټیلفون کې غږیږو، اجازه نه لرو چې د ځانه سره دې ټیلفون ولرو،

نو دواړو سره مخه ښه وکړه

شمشاد د کلي د دوکان په لور روان شو، غوښتل یې د سولې دروازه ووینې، په دروازه یې د سولې مینه ماته کړې، مخکې تر دې چې د کلي دوکان ته ورسیږي جانباز اکا یې په مخه ورغی، هغه شمشاد ته ویل:

هلکه څنګه خوشاله ښکارې؟

شمشاد غلی شو، ویل یې:

جانباز اکا زه د کانکور په ازموینه کې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی یم

جانباز وخندل، شمشاد حیران شو چې جانباز څه ته خاندي؟ پوښتنه یې وکړه چې جانباز اکا ته ولې خاندې؟ زما په خبره کې د خندا څه شته؟

هغه نوره هم خندا ډېره کړه، ویل یې:

شمشاده ساده ګله! په دومره خوشالۍ دې رابانديې زېری وکړ، ما فکر وکړ چې څومره غټ کار به شوی وي؟ اخر دا هم زېری شو چې ته دې د خپلې خوښې پوهنتون ته بریالی شوی یې او خوشاله یې؟

ساده ګله په پوهنتون موهنتون دې نه یم خبر، دا بیکاره خبرې او کارونه پرېږده، هلکه پیسې پیدا کړه، اوس ددې وخت دی چې پیسې پیدا کړې، بیایې له جیبه د نصوارو قطی راوویسته او د قطۍ په هنداره کې یې خپله څېره ولیده، یوه کپه نصوار یې خولې ته واچول ویل یې:

چې مې په جیب کې دولت ډېر و

خپل یې لاڅه چې د پردو خپل شوی ومه

دې غزل کې ډېرې خبرې شته دي، وګوره پیسې هم عزت دی، هم شان دی او هم شوکت، شمشاد ورته وکتل، خپه شو، ویل یې:

جانباز اکا! دا غزل نه دی دا ټپه ده

هغه ورته په غوسه ځواب ورکړ:

غلی شه، د مشر خبره غلطه ده او ستا سمه؟ بیا خوشاله هم یې چې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی یم او پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایم، څومره وچ سترګی یې، راته وایي چې دا غزل نده ټپه ده،
ټپه یې څه شی وي د خدای ساده، شمشاد جانباز اکا ته ویل:
سمه ده اکا ته بیخي ښه پوهیږې ځکه د رحمانان بابا شعرونه
شمشاد ډېر لوستی و، د جانباز اکا ددې خبرو په اورېدو یې دا
شعر په زړه کې دکلمه کړ خو هغه مشر و هیڅ یې ورته ونه ویل:

نصیب د دانایانو په کتاب دی
د احمق ځواب په نه ځواب دی

جانباز له ځانه سره وغړمبېده،
په غوسه غوسه یې ورته وکتل او ترې روان شو
شمشاد یې له ملګرو سره په کلي کې دورې ووهلې، یوه پر بل
زیري کول چې زه د پلاني ولایت پوهنځي ته بریالی شوی یم، په
کلي کې به د هغو په تندي دولس بجې وې چې په کانکور کې د
خپلې خوښې پوهنځي ته نه و بریالي شوي
سولې او شمشاد پوهنتون کې نوم لیکنه وکړه،
تله راتلل یې پوهنتون ته پیل کړل
د پوهنتون لومړۍ ورځې وې، هغوی دواړه نابلده و، ددوهم او
دریم ټولګیو پوهنپالانو به پوهنتون ته په کانکور کې په تازه
رابریالي شوو نجونو او هلکانو مسخرې کولې، ځینو به یې
ویل:
هلکانو غټې غټې مه کېږئ لامو نوم په پنسل د پوهنتون په
حاضرۍ کې نوشته دی، ځینو نورو به ویل:
تاسې ټول د تورو کارغانو په څېر یاستئ، هرڅه درته بل ډول
ښکاري، یو نیم استاد به هم ورته له ټوکو یادونه کوله چې
درسونه وایئ کنه نو په ازموینه کې به ډراپ شي، ورو ورو د

پوهنتون له چاپیریال سره هم بلد بېدل او هم له هغه حالته وتل چې
په دیدن به یې کله ونو او کله هم ټولګیوالو پابندي لګوله
شمشاد د خپل ټولګي استازی هم شو ځکه تر نورو رند او
چالاکه و، کله کله به یې له سولې سره د خپل راتلونکي ژوند په
اړه خبرې او اندېښنې یو له بل سره شریکولې، د پوهنتون شل
سلنه ازموینې تېرې شوې، سولې او شمشاد دواړو ښې نومرې
په دې ازموینه کې وړې وې او خوښ تر بل هر وخت ښکارېدل
بله ورځ چې د اوړي سوځنده ګرمۍ له هر ډنګر وجوده هم خولې
ویستې، له کانو او بوټو د ډېرې تودوښې له امله تپونه پورته
کېدل سولې او شمشاد د پوهنتون په انګړ کې سره کیسې پیل
کړې
سولې میده میده قدم واهه او شمشاد ته یې په ځیر ځیر کتل،
شمشاد هم خپلې دوه سترګې د سولې لیدو ته څلور کړې وې.
ویل یې:
سولې ته ډېره تکړه یې، په شل سلنه ازموینه کې دې زما د تمې
خلاف ډېرې نومرې وړې دي، زه ستا په پرمختګ ډېر خوشاله
کېږم، بیا سولې ته مسکی شو، په خندا یې ویل:
اې! سولې پوهېږې، ابله ورځ چې کله د ادب تاریخ نومرې
اعلان شوې، ماته زما او ستا ټولګیوال مرجان ویل چې دا سوله
درسره رقابت لري، غواړي اول نومره شي، ته ډېر کوښښ کوه،
زړه کې د مرجان د خبرو په اورېدو ډېر خوشاله شوم، دومره لکه
په لاټري کې چې راته یو لک افغانۍ راوتې وي خو هڅه مې
وکړه چې ځانه هغه ته غوسه وښیم، تندی مې تریو کړ، ورته کړل
مې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله تکړه نجلۍ ده، درس وايي، زه هم هڅه کوم لخیره چې اول نومره شم، هغه هم د اول نومره کېدو تمه لري، بخت به ازمايو، وبه ګورو چې د چا د بخت بیړۍ به میره شي، سولې تندی تریو کړ، ویل یې:

شمشاده ! تا څه ټوکې پیل کړي دي، نور لکه چې ټولګې کې څوک نه و چې مرجان زما په اړه تاته غږېده، چې د سولې نومرې زیاتې دي، ډېرې نومرې یې وړي، هسې او داسې، هغه سولې ته وکتل، ویل یې:

تا نو څه فکر کړی دی چې نور څوک ستا په اړه سوچ نه کوي؟

سولې کټ کټ وخندل، د شمشاد تندي ته یې وکتل چې خولې پرې رواني دي، ورته ویل یې:

هلکه ! غم مه کوه یا ته اول نومره او یا زه، خیر دی، مهمه داده چې یو د بل په دیدن سترګې رڼې کړو، بیا یې شمشاد ته کړل:

څنګه بد وختونه مو شاته پرېښودل، اې ! یادیږي دې؟ په اونیو اونیو مو یو بل سره نه لیدل، زما به ته یادېدې او ستا به زه،

هی هی یې کړل

شمشاد په پوهنتون کې یو خوا اوبل خوا وکتل، د سولې په څېره یې خپلې سترګې ورخښې کړې، ویل یې:

سولې تا نو اوس ګیلې او کیسې پیل کړې، غلې شه، اوس مو هغه وختونه شاته پرېښودل، د تېرو وخت په اړه فکر کول د وخت ضایع کول دي.

اې ! حیرانه حیرانه مه غږېږده، د راتلونکي په اړه فکر وکړه چې زما او ستا اړیکه به تر کومه وي، که مو له اړیکې څوک خبر شي څه به وشي، او ترڅو به داسې په ویرې یو د بل دیدن کوو؟

سولې ویل:

شمشاده هرڅه به سم شي، اندېښنه مه کوه، لکه څنګه چې اوس سره یوځای د پوهنتون په انګړ کې دغه ده څنګ په څنګ سره ولاړ یو همداسې به یوځای هم شو، دې وخت کې د سولې ملګرې ښکلا چې اقتصاد پوهنځۍ ته بریالۍ شوې وه، له لرې یې شمشاد او سولې وکتل، ښېنه نیولې ددوی خواته راروانه شوه، دواړو سره یې سترې مه شي وکړه، مسکۍ شوه ویل:

پوهنتون کې د ښوونځي په څېر خلک په خبرو پسې نه ګرځي،

بیا یې شمشاد ته ویل:

هلکه ته نو د بوسو لاندې اوبه مه تېروه، زه پوهېږم چې سوله په تا او ته په سولې ښه پوره مین یې، اړتیا نشته چې سپیناوی وکړې، خدای ج مو سره همداسې خوښ لره،

بیا یې وخندل ویل یې:

څنګه غلي دواړو ودرېدی، سوچ کوۍ چې زه ولې پوه شوم چې تاسو دواړو سره اړیکه لرۍ؟

د سولې له غاړې یې لاسونه تاو کړل، د شمشاد فکر چې بلې خواته شو، سوله یې په تندي ښکل کړه، ویل یې:

اې خپه نه شې، زه خو هر وخت ریښتیا وایم

شمشاد ښکلا ته وکتل، په خلاص وچلي یې ورته ویل:

سوله ستا د لاسه هېڅ ورځ نه لري، ناحقه یې زورورې

ښکلا ویل:

سوله ستا ټولګیواله، زما ملګرې، د فتح خان اکا لور او بیا یې په خندا ویل چې د ملالې ادې کشره نګور ده، که منې یې ویې منه او که یې نه منې نو تنۍ دې خلاصې کړه، سوله له غصې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره او شنه اوښته، شېبه په شېبه غضب کېده، ښکلا ته یې بدې بدې کتلې، ویل یې:

اې ښکلا ته لکه ماته ژرنده غړمبېږې،
خبرې دې نه دي معلومې، مسکه مسکه کېږې او خبرې کوې،
تا دې خدای ج خبره په خوله کې نه درکوي

هغې بیا خوله خلاصه کړه چې خبرې وکړي خو سولې یې خبرې پرې ور پرې کړې، ویل یې:

غلې شه، د راډیو په څېر یې خبرې دې نه خلاصیږي، یوه خبره چې خلاصه کړې بله دې تیاره په خوله کې جوړه کړې وي هغه پیل کړې

شمشاد سولې او ښکلا ته وکتل، مسکی شو، په خپل مخ یې لاس تېر کړ، له کینې اړخه یې لاسي دستمال رااویسته او خپل خولې شوی مخ یې پرې وچ کړ، شمشاد باندې یو څه تودوښې خولې روانې کړې وې او د ښکلا خبرو داسې تر اغېز لاندې راوست چې بیخي بې په خولو کې لوند کړ، مخ یې وچ کړ، سولې او ښکلا ته یې وکتل، ویل یې:

سولې ښکلا ستا ملګرې ده، زه یې په عادت بلد شوی یم او ته یې په خوی نه یې بلده، ښه خو پوهیږې چې هغه ستا له زورولو خوند اخلي خو ته ددې په خبرو جدي کېږې، بیا یې سولې ته ور زیاته کړه:

ګډه وډه مه غږېږه، زه مې ملګرې نښتر سره لږ کار لرم د ژورنالیزم پوهنځي ته خواته ځم، که ماته اجازه راکړې؟

سولې هېڅ ونه ویل خو ښکلا مسکۍ شوه، په لوړ غږ یې کټ کټ وخندل ویل یې:

شمشاده زه دې په جنجال واړولم او ته اوس غواړې چې ما له سولې سره په جنجال کې پرېږدې او لاړ شې، بیا غلې شوه، ویل یې:

اې ! ټوکې مې وکړې ورځه شمشاده، سوله که الم شپره ده،
زه ترې یو څپک تېره یم، له دې سره په هره خبره رسېږم ورسره جوړه راځم، ته خپه نه شې

شمشاد سولې وکتل په سترګو کې یې ورسره مخه ښه وکړه او روان شو، څو قدمه شمشاد واخیستل، ټیلفون یې وترنګېده، ویې لیدل چې د نامعلومه شمېرې زنګ ورته راروان دی، ژر یې ټیلفون اوکې کړ، په ډېر درناوي سره یې ورو بلې کړل

ورور یې بریالي ورته ویل:

شمشاده سترې مه شې زه یم بریالی

دواړو سترې مه شي سره وکړه، له شمشاده یې د کورنۍ د ټولو غړو پوښتنه وکړه چې څنګه دي؟

هغه ورته ویل:

لالا هیڅ اندېښنه ونکړې، له ملالې ادې نیولې تر ماپورې ټول روغ رمټ یو، بیا یې په خندا بریالي ته ویل چې لږ تا پسې خپه شوي یو نور ښه یو

بریالي ویل:

شکر دی چې ټول روغ رمټ یاستئ، ما مو په دُعا ګانو کې له یاده ونه باسئ، بیا یې شمشاد ته ویل:

ته اوس چیرته یې

هغه ځواب ورکړ چې پوهنتون کې یم

بریالي په خندا ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

افرین شمشاده درسونو ته دې حاضریږه چې په پوهنتون کې غیرحاضري ونه کړې او باید په پوهنتون کې هم د ښوونځي په څېر اول نومره شې، بیا یې بریالي ته خوشالۍ ویل:

لالا په شل سلنه ازموینه کې په ټول ټولګي کې ډېرې نومرې ما وړې او تر ما وروسته بیا د فتح خان اکا لور سولې ډېرې نومرې وړې دي، هغه هم زمونږ ټولګیواله ده، بریالی یوه شېبه چوپ شو، بیا یې شمشاد ته ویل:

هلکه سوله هم لکه چې تکړه ده، ګوره چې درنه مخکې نه شي بیا به هرچیرته وایي چې له شمشاده په پوهنتون کې مخکې یم،

بریال په خندا شمشاد ته ویل:

شمشاده ته ځان اول نومره کړه لخیره د نومیالي واده تیاروو بیا زما په پام کې ده چې تاته لوستې کوژدنه وکړم، پیدا یې ته کړه، ریباري یې په ما او ملالې ادې

شمشاد غلې شو، ویل یې:

لالا ته چې کابل ته تللی یې بیخي ټوکی شوی یې، جالبې خبرې کوې، زه پرونی ماشوم یم، له خولې مې د شودو بوی ځي، زه او کوژده لرې خبره ده، غوښتل یې نورې خبرې هم وکړي خو بریالي ورته ویل:

شمشاده د مرکزي بغلان انصاف صرافي ته مې ۲۷۰۰۰ افغانۍ درلیږلي دي، دحوالې شمېره ۱۲۳۴ ده ورشه ترلاسه یې کړه، بیا یې شمشادته ویل:

زمونږ تعلیمي دوره هم خلاصه شوه، نیم ساعت وروسته لخیره مونږ هلمند ولایت ته لیږي، دنده مو هلته شوه، زه په میوند قول

اردو کې تعین د بست شوی یم،لوا او کنډک یې لا ماته هم ندی معلوم، شمشاد په بېړه ورته ویل:

لالا په ځان دې ډېر پام کوه، جګړې زیاتې دي، هرچیرته چې دې دنده شوه، جګړو ته به نه ځې

بریالي ویل:

سمه ده شمشاده زه نو ټیلفون پرې کوم، ملګري مې غږ کوي چې راځه د تلو چمتووالی نیسو، تا په خدای ج سپارم، ټولو ته سلامونه کوه، ملاله ادې زما له خوا په تندي ښکل کړه، ورځې تېرېدې، شمشاد کورته ورسېده او بریالی دوی له کابله په الوتکه کې د هلمند شورابک سیمې ته چې هلته میوند قول اردو وه ولېږل شول

شمشاد د بریالي سلامونه ملالې او د کور ټولو غړو ته ورسول، ملاله ادې یې لومړی په تندي ښکل کړه او بیا یې د بریالي له خوا رالیږل شوې پیسې ورته وسپارلې، ملالې خپل مخ د قبلې په لوري واړوه، لاسونه یې لپه کړل، بریالي ته یې دوعاګانې پیل کړې، دومره ډېرې دوعاګانې یې ورته وکړې چې نور یې لاسونه شخ شول. تر دوعا وروسته یې پنځه سوه افغانۍ شمشاد ته ورکړې او ورته ویل یې چې غوښه دې راوړې ځو بیګاته د مړو په ارواح یو دوه کاسې ډوډۍ خیرات کړې

بله ورځ شمشاد یو اځې د بغلان د سین په غاړه روان و، له ځانه سره یې سوچونه کول چې مینه او مینتوب به یې څه شي؟

د شمشاد له سولې سره ډېرې لیوالتیا اوورسره په خواکې خپله بی وسي اولاچاري داسمان په سترګو کې اوښکی وچولې، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې سوچونو کې تر پوهنتونه ورسېده، سولې ورته ږغ ږغ وکتل، ویل یې:
شمشاده یوه پوښتنه درنه وکړم؟
هغه سر وخوزه، سولې ته یې د سر په خوزولو د هو ځواب ورکړ، هغه چې سولې ته د سر په خوزولو سره د هو ځواب ورکړ سوله یې نوره هم حیرانه کړه چې دی ولې خبرې نه کوي؟ بیا یې ویل:
شمشاده یو پوښتنه درنه وکړم
هغه ویل:
هو سل پوښتنې خو وکه
سولې ویل: ولې نن داسې حیران او زنګېدلی تر پوهنتونه راغلې، کومه خبره شوې ده؟
شمشاد چې د سولې دمینې په جال کې د یو ګیر شوی کب په څېر و ورو یې ویل:
ناا سولې نن مې له کلي تر پوهنتونه په دې فکرونه وکړل چې پاتې ژوند او مینه به مو څه شي، بیا یې ویل:
اې ! زمانه بدله شوې ده، په دې بدل وخت کې مینه او مینتوب ډېر ستونزمن دی، فولادي عزم، د غره په څېر زغم او ډېره حوصله غواړي.
سولې په کړس کړس وخندل ویل یې:
شمشاده زمانه نده بدله شوې زمانه هماغه ده هېڅ بدلون پکې نه دی راغلی، ورځ هماغه ده کال هماغه څلورفصله ده، شپه هماغه ده، لمر پر خپل وخت راخېژي اوپر خپل وخت لوېږي، زه هماغه پخوانۍ سوله یم او ته هم هماغه کلیوال شمشاد یې، اصلاً خبره په دې کې ده چې د پوهې د نشتون له امله مو خپل

دودونه پریښي دي، ځینې ځایونو کې د نورو تقلید کوو او په ځینو نورو وختونو کې بیا هغه سم کارونه هم نه کوو چې ګټه مو پکې نه وي
شمشاد ویل:
هو همداسې ده، بیا یې د زړه په زور وخندل، د سولې سترګو ته یې په ځیر ځیر وکتل ویل یې:
اې ! دا به مو قسمت و چې په داسې ټولنه کې یې پیدا او میین کړو چې پلرونه خپلې لورګانې د جنس په ډول د ولور په نامه خرڅوي، ودونه خپلو لوښو او زامنو ته د هغوی په خوښه نه بلکې د ځان په خوښه کوي
سولې اوف کړل، ویل یې:
شمشاده ته مې نو اوس په ټپونو باندې مالګې شیندې، دا خو زمونږ د ټولنې هغه ترخه واقعیتونه دي چې ډېرې نجونې او زیات شمېر هلکان یې د ویلو جرات نه لري، نو څه وکړو، ژوند مو په داسې نالوستې ټولنه کې ده چې که پلار ته هلک او یا نجلۍ ووایي چې په خپله خوښه واده کوم د بې ادبه او سپین سترګې نوم ورپورې کوي
شمشاد غلی و هېڅ یې نه ویل، سولې خپلو سترګو ته ټیکری وړاندې کړ، سترګې یې وسولولې، بیا یې د شمشاد مخ ته وکتل، هغه حیران ولاړ و او د سولې د خبرو په اړه یې سوچ کاوه
سولې د خپل لاس بنګړي وشړنګول، شور یې پرې جوړ کړ، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم مه کوه شمشاده دا طلسمونه به زه او ته ماتوو، مور او پلار
ته درناوی لرم خو واده په خپله خوښه خپل ځان ته کوم
شمشاد کټ کټ وخندل او بیا یې سولې ته وویل:
وبه دې وینم چې څه کوې اوس خو ډېره غټه غټه غرېږې، هغه
مسکۍ شوه په خندا یې شمشاد ته په ځواب کې ویل:
وبه مې وینې چې زه څه کوم، که مې درسره ژمنه پوره نه کړه نو
سوله به نه یم، بیا یې شمشاد ته کړل:
زه درنه ځم ملګرې مې شغله راته په ټولګي کې په تمه ده ستا ښه
وخت
څلور ورځې وروسته بیا شمشاد او سوله د پوهنتون په انګړ کې
سره مخ شول،
دواړو سره ستړې مه شې وکړه، شمشاد سولې ته وکتل، مخکې
تر دې چې نورې خبرې وکړي دا ټپه یې ورته وویلې

دا ستا به هېر او که په یاد یم
زه چې قدم په قدم ږدم تا یادومه

سولې مخ بلې خواته واړوه ویل یې:
شمشاده ته لکه چې زما په مینه شک لرې او یا د مینې له
تعریفه نه یې خبر؟
هغه په کړس خندا سولې ته ویل:
زه د مینې ماستر یم، دمینې ټول تعریفونه مې زده کړي دي،
کاش بدیع او بیان د مینې او محبت په څېر اسانه وای چې پرته
له زیاره مې زده کړي وای، بیا یې ویل:
مینه هغه صداقت ته ویل کېږي چې مینه وال د یوچا انځورته په
ژوندۍ بڼه په خپل زړه او سترګو کې ځای ورکړي،

لکه زه او ته.
هغې وخندل ویل یې:
نا ا داسې نه ده، مینه هغه حس ده، چې له یو چا سره شدیده
علاقه ولري او یا مینه د زړه د تل یو آواز ده، چې د یو چا په
لیدلو سره له زړه څخه راپورته کېږي لکه زما له زړه چې ستا په
لیدو راپورته شوی او هر وخت رانه تا غواړي.
شمشاد وخندل ویل یې:
ګوره سولې هسې نه چې مینه دې مجازي وي؟
هغې سر وخوزاوه، رډ رډ یې شمشاد ته وکتل، بیا یې پوښتنه
وکړه، اې مجازي مینه څه ته وایي.
شمشاد د پوهنتون په انګړ کې یوخوا او بل خوا وکتل بیا یې
ویل:
مجازي مینه هغې مینې ته وایي، چې پای ته رسېدونکې ده او
دا مینه له ځان سره هر ډول درد، سختي، او ناخوالې لري؛ خو د
داسې مینې پای ډېری وخت بې پایلې او یا هم خواشیني وي خو
الله ج دې زما او ستا مینه داسې نه کوي
یوه شېبه دواړه غلي ودرېدل، بیا سولې ویل:
اورېدلي مې دي چې ژوند د یو ګل په ډول ده او مینه د هغه ګل
عسل ده خو شمشاد بیرته په ځواب کې ویل:
ما بیا اورېدلي چې مینه د ژوند تر ټولو لویه توانايي ده چې دا
به ریښتیا وي او کنه؟
هغې سروخوزاوه چې هو دا خبره ریښتیا ده
شمشاد بیا سولې ته کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې ! زه لخيره د پلخمري ښار کې ځانته کوټه نيسم، دلته درسونه وايم، هلته کور کې سم درس نه شم ويلی، له هغې يې پوښتنه وکړه چې ستا څه خوښه ده؟

سولې ورته ويل:

بيخي ښه ده، درسونه دې ووايه چې لخيره اول نومره شې شمشاد په ښار کې ځانته کوټه ونيوه، ديارلس ورځې يې په دې کوټه کې تېرې کړې، د اوړي په دې تاوده موسم کې د پلخمري ګرمۍ نو کانې کولې، له پخو مارکېټونو به تاوده تپونه پورته کېدل خو دوی پکې د مجبوريت ورځې بيګا او شپې سبا کولې، بله ورځ کلي ته لاړ، لومړی ځل و چې شمشاد ديارلس ورځې له کلي لرې تېرې کړې وې، دا ځل يې يوازې خپل کور، کورنی او کلی يادېده او له سولې يې زړه تول و ځکه هغه يې هره ورځ په پوهنتون کې ليده، د جمعې شپه يې کور کې له ټولو سره تېره کړه، تر غرمې يې کور کې له وريرو، نوميالي او ملالې مور سره کيسې وکړې، غرمه مهال مخکې له ډوډۍ خوړلو له کوره بيرون ووت، دا وخت نو د لمر سترګه د اسمان منځ ته راغلې وه، سيوري پر ځای ولاړ وو، ګرمي وه، داسې ګرمي چې د پوستکي لاندې يې هډوکي سوځول، ډېرې ګرمۍ په بدنونو خولې را ماتولې، ددوی کلی هم غره ته نژدې و، د نورو سيمو په پرتله په دې سيمه کې د تودوښې کچه يو څه زياته وه، شمشاد ورو ورو د ځانه سره شعرونه دکلمه کول او د کلي د کوز سر په لور روان شو، کلي کې له شولو تاوده تاوده تپونه پورته کېدل، يو يو بزګر د خپلو کروندو په پولو د دنيا له غمو بې پروا ګرځېده، ځينو عمرخوړلو بيا سندرې زمزمه کولې او په خپل پاخه سن يې

شوخ مزاجه سندرې ويلې چې د نوو ځوانانو پاملرنه يې د ځان په لوري را اړوله، هغه د غټې ونې سيوری ته کيناست،د ونې تر څنګ سيوري ته د روانو اوبو له وياله څخه يې څو لپې يخې اوبه مخ ته واچولې، بيا يې په مخکنۍ لمن باندې مخ وچ کړ، ورځ يې په کيسو تېره کړې وه، هېڅ کار يې هم نه و کړی خوشې په خوشې ستړی ستومانه ښکاريده،ونې ته يې پورته وکتل، سوچې شو، د ځانه سره يې ويل:

دا ونه څومره ډېرې پاڼې لرې، هره پاڼه يې څومره ښکلې ده، دا وخت يې سوله ور په زړه شوه، د شونډو په څوکه يې دا ټپه تېره کړه

لکه د توت د ونې پاڼې
دومره ګيلې مې سولې زړه کې درته دينه

يو پلو د سولې ياد او بل پلوشنو فصلونو، خوړو توتانو، يخو اوبو، د زاڼو په څېر د کليوالو بزګرو کتارونو بيا شمشاد ته يو بل زړه راښکوونکی احساس ورکاوه، يو ساعت يې تر همدې ونې لاندې تېر کړ، بيا بېرته د کلي په لور روان شو، ديوالونو ته يې وکتل چې ګولۍ پرې لګېدلې وې او سوري سوري و، د ځينو ونو ډډونه هم بوخ بوخ و، فکر به دې کاوه چې په دې سيمه د مرميو باران شوی، هغه د ځانه سره ويل:

اخ بدمرغې جګړې زمونږ ښايسته کلی دې څومره بدرنګه کړی دی، د کلي زړه راښکوونکي څېره مو اوس ويرونکې ده، پلې په همدې سوچونو د هديرې په لوري وخوزېده، د زرياليي او توريالي کبرونو ته ورسېده، د اوښکو په بدرګه يې ځوانيمرګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورونو ته ښې ډېرې دعاګانې وکړې، بیا یې د ټولې هدیرې مړو ته د دعا لپاره لاسونه لپه کړل، ویل یې:

آســمانه لاس راکــړه درخېــژم

پــه ځمکــه ځــای د ورونــو غــم نــه راکوینــه

لړې نورې اوښکې یې هم تویې کړې، بیا له هدیرې د کلي په لور روان شو ، مازدیګر و، شمشاد دا وخت د زریالي او توریالي غم زاړه خو خبر لا نه و چې په همدې مازدیګر به یې د بریالي ورور غم هم سرباری شي، ټیلفون یې وشرنګېده، وېې کتل چې نابلده شمېرې ورسره اړیکه ټینګه کړې، ټیلفون یې اوکې کړ، د یوه پاخه سن والا کس خبرې پیل کړې، ویل یې:

ته شمشاد یې؟

ده ورته ویل:

هو شمشاد یم، تاسو څوک یاستئ؟

هغه ورته ویل:

زه تورن جلان یم د میوند قول اردو د دریمې لوا د څلورم کنډک ددوهم ټولي قوماندان، له هلمند ولایته مې درته زنګ وهلی شمشاد ژر ترې پوښتنه وکړه، صاحبه ووایئ څه خبره ده؟

د تورن غږ لړزېده، ورو یې ویل:

هغه داسې ده چې، داسې ده چې، شمشاد یې خبرې ورپرې کړې ویل یې:

څنګه چل دی هله ژر راته ووایه قوماندان صاحب، تورن بیا زړه غټ کړ خو نه یې شو کولای چې شمشاد ته ووایي چې ورور یې په یوه ماین چاودنه کې ژوند دلاسه ورکړی، بیا یې ویل:

هلکه مه وارخطا کېږه، وطن په مونږ او تاسو حق لري، ډېرو ځوانانو سر په وطن کېښود او لړۍ یې روانه ده

شمشاد بیا په بیړه ورته ویل:

قوماندان صاحب خبرې یوخوا او بل خواته مه بیایه راته اصلي خبره وکړه؟

د تورن چې اوښکې له سترګو روانې وې په ژړغوني غږ یې شمشاد ته ویل:

مونږ غوښتل چې له روزنیز مرکزه فارغه شوي سرتېري د هلمند نهرسراج ولسوالۍ جهانزیب کمپ ته ورسوو خو له بده بخته چې د بریالی دوی په هاموي ټانک ماین چاودنه وکړه او دده په ګډون پنځه سرتېري مو د لاسه ورکړل

شمشاد چیغې کړې ویل یې:

بریالی لالا مې مړ شوی

تورن په ژړا ورته ویل:

هو شمشاده هغه نور زمونږ په منځ کې نشته

شمشاد له تورن سره اړیکه پرې کړه، په مخ یې د اوښکو باران و او خپل مشر ورور ننګیالی یې خبر کړ چې بریالی په ماین چاودنه کې وژل شوی دی

کور ته روان شو، بیا زنګ راغلی، په لړزېدلو ګوتو یې بیا ټیلفون اوکې کړ، وایې ورېده چې بیا تورن خبرې کوي، هغه ویل:

هلکه ! دوی ټول سوځېدلي دي، هېڅ پېژندل کېږي نه، مونږ ددوی جنازې کابل ته دروړلو او سبا به یې بغلان او تخار ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

درولیږو ځکه وژل شوي څلور واړه سرتېري مو د بغلان او تخار دي، تاسو مه راځئ او زحمت ونه باسئ.

شمشاد په زوره زوره ژړل او په منډه د خپل کور په لوري را روان و، د کور دروازې ته راورسېده، سترګي يې په نوميالي او ننګيالي ولګېدې چې د هغوی له سترګو هم اوښکې روانې دي خو په زوره زوره نه ژاړي

نوميالي شمشاد په غېږ کي کلک ونيوه، دواړو سلګيو پسي واخيستل، همدلته يي له ژړا زړونه تش کړل، ننګيالي دواړو ته ډاډګيرنه ورکوله، څو شيبې تېرې شوې، ننګيالي شمشاد او نوميالي ته ويل:

شپه راروانه ده، خدای ج راوستي ورځ ده، کورکي هېڅوک مه خبروئ، راځئ چي جانباز اکا او د کلي ملک فتح خان خبر کړو،

د درېواړو له سترګو اوښکي رواني وې او جانباز دروازې ته ورغلل، جانباز اودس کړی و او لمانځه ته روان و، ويې ليدل چې شمشاد، نوميالی او ننګيالی ژاړي، پوښتنه يې وکړه هلکانو څه شوي دي؟

ننګيالي خپلي اوښکي پاکي کړې، ورته ويل يي:

اکا ! د بريالي ورور په موټر ماين چاودنه کړې او وژل شوی دی، جنازه يې آن هلمند کي ده، قومندان يې څو شيبې مخکي شمشاد ته زنګ وهلی و، هی هی يي کړل، خپله ملا يې کلکه ونيوه، له سترګو يي اوښکي راغلي ويل يي:

اوس بايد څه وکړو او چيرته لاړ شو ننګياله بچو؟

ساړه ساړه آسويلي يې وويستل

ننګيالي هم ورو ورو دوه درې کوکې له خولې وويستې بيا يې ويل:

جانباز اکا د ملک فتح خان کور ته به ورشو چې جومات ته لاړ نه شي

جانباز نوميالي او شمشاد ته ډاډګيرنه ورکوله، بيا يې د شمشاد له غاړې لاس تاو کړ او د فتح خان تر کوره يې د هغه سر په لاس کش کړ، ويل يي:

شمشاده بچکه مه ژاړه، دا د تقدير فيصلي دي، مرګ حتمي ده، نوميالي د فتح خان دروازه ژر ژر وټکوله، په حويلۍ کې فتح خان وټوخېده او بيا يي په لوړ غږ ويل:

کوم يو يي، دغه ده درغلم

تر څو چې فتح خان له دروازې راوته، ننګيالي دروازه په زوره زوره وټکوله، فتح خان خپل بوټونه هم سم پښو نه کړل، لونګۍ يي په لاس کي راوخيسته او په بېړه بيرون راووته، ويې ليدل چې نوميالی، ننګيالی او شمشاد ژاړي خو جانباز حيران ولاړ دی، هېڅ نه وايي، فتح خان ويل:

څنګه چل دی، څه خبره ده، هلکانو ولي ژاړئ، هغه خبر نه و چې د شمشاد دوی په کورنۍ باندې يوه بله د ماتم ورځ راغلي ده

ننګيالي خپلي اوښکي پاکي کړې، زړه يي غټ کړ، بيا يي ويل:

خان کاکا د بريالي لالادوی موټر هلمند کې په ماين ور برابر شوی دی

تر څو يې چې خبره خلاصوله فتح خان پوښتنه وکړه چې وضعيت يي اوس څنګه دی؟

نوميالي په ژړا ويل:

لالا مي له څو ملګرو سره يي يوځای وژل شوی دی، هغه ژوندی نه دی، شمشاد ته يي قوماندان زنګ وهلی و چې جنازه يې نن شپه کابل او سبا بيا بغلان ته درلېږو

فتح خان حيران ودرېده، پرته له جانبازه يي ټولو ته ډاډګيرنه ورکړه، خپل کشر زوی عابد ته يې غږ کړ چې د ميلمستون دروازه خلاصه کړي

فتح خان ويل:

راځئ کور کي کينئ، اوس هغه ته دي الله ج جنتونه ورنصيب کړي، ملاله وريندار مه خبروئ، سبا به يي خبره کړو، ميلمستون ته ننوتل، ننګيالي، توريالي او شمشاد دربواړه غونج غونج کيناستل، ژړل يي خو له خولو يې غږ نه وته، اوښکي يي له سترګو سيلاب رواني وې

جانباز د نصوارو قطۍ راوويسته، يوه کپه شنه نصوار يي خولي ته واچول او بيا يي رډ رډ شمشاد، نوميالي او ننګيالي ته وکتل، رنګ يي زېړ تښتيدلی و ځکه د شمشاد دوی په خپلوانو کي مشر سړی همدا جانباز و چي په غم او ښادۍ کي به يي نورو تر امر لاندې کار کاوه او هېڅوک نه و چي دده له خبرې دې سرغړونه وکړي، فتح خان خپل سر په زنګنو ايښی و، تر يوې شيبې سوچ وروسته يې په جانباز سترګې وګنډلې، هغه ته يي ويل:

جانبازه ! دا خو هلکان دي، راځه په دې سوچ وکړو چې سبا جنازه چيرته وکړو؟

جانباز خپل نصوار له ژبي لاندې کړل،

د جانباز په ځواب کي يي ويل:

خو کلي ته به جنازه راوړو کنه ولي څه ستونزه ده؟

فتح خان لومړی چوپ شو، بيا يي ويل:

ته خو مشر سړی يي، سر دې په هرڅه خلاصيږي، د حکومت د مخالفينو قانون خو دلته دادی چې د حکومت په ننګه د مړ سړي جنازه په کلي کي نه پرېږدي

په کوټه کي ناستو ټولو په ځير ځير ملک فتح خان ته وکتل،

جانباز ويل:

هو داسي خو ده، ښار کې هم زمونږ د خپلوانو کورونه نشته، اوس به څه وکړو؟

فتح خان سروخوازوه چي دی هم همدي خبرې ته په سوچ کي دی، ننګيالي نوميالي ته وکتل خو له خولي يي غږ ونه وېسته، نوميالي له جېبه ټيلفون راوويسته، فتح خان او جانباز ته يې ويل:

زما د خسر څرګندخان کور په ښار کي دی، هغه سره به خبرې وکړو، که ستونزه يي نه درلوده هلته به جنازه ويسو او تر دريمې ورځې پورې به ښار کي واوسو

د جانباز له سترګو اوښکي رواني شوې، ويل يي:

اخ خدايه ج ! څه وخت ته دې راوستم چي هم مړ زه يم او هم پړ زه، بيا يي نوميالي ته وکتل، هغه په لاس کي ټيلفون نيولی، له سترګو يي د اوښکو سيلاب روان و، ويل يي:

ته بچيه څرګندخان ته زنګ ووهه ټيلفون ماته راکړه زه به ورسره خبرې وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومیالي د خپل خسر ځرګند ټیلفون ته زنګ وواهه، ژر یې ټیلفون جانباز ته ورکړ، مخکې تر دې چې ځرګند ټیلفون اوکې کړي، جانباز د قالیني له ځنډې لاندې نصوار توف کړل بیا یې ټیلفون غوږ ته نژدې کړ،

ځرګند ویل:

نومیاله سلامونه، ستړی مه شي، ځنګه یې؟

جانباز سلام او ستړي مه شي پرېښوده، په داسې حال کې چې له سترګو یې اوښکې روانې وې، ویل یې:

ځرګنده زه یم جانباز

هغه ویل:

جانباز اکا ته ښه یې، کراري ده؟

جانباز سوړ آسویلی ووېسته، بیا یې ویل:

کراري نشته، د غم لپاسه غم دی، خبره داده چې بریالی هلمند کې وژل شوی دی، جنازه یې دلته کلي کې د حکومت مخالفین نه پرېږدي، مونږ د ملک فتح خان په کور کې راټول یو غوښتل مو چې سبا جنازه ستا کور ته دروړو او له هغه ځایه یې دفن کړو، ستا نظر څه ده؟

ځرګند اوف کړل، په ژړغوني اواز یې ویل:

جانبازه رېښتیا وایې؟

هغه بیرته ځواب ورکړ، ویل یې ته ځنګه سړی یې دا وخت د ټوکو نه دی، مونږ له غمه مړه شولو او ته فکر کوې چې دوی راته دروغ وایي

ځرګند ویل:

هېڅ ستونزه نشته زما کور ستاسي خپل کور دی، زه به نن شپه ټول چمتو والي ونیسم، سبا جنازه همدلته راوړئ

د سولې وررور عابد خان له میلمستونه ووت، کور کې یې مور او سولې ته ویل:

ډېر وران کار شوی، ټول میلمستون کې ژاړي، هغوی ترې پوښتنه وکړه چې څه کیسه شوې؟

عابد ویل:

څه وشي، نن هلمند کې د بریالی دوی په ټانک ماین چاودنه کړی، هغه یې له څو ملګرو سره یو ځای وژل شوی دی، ورونه یې ټول له جانباز سره راغلي او په میلمستون کې ناست دي ژاړي، لایې مور نه ده خبره، بیا یې ویل:

بل غم داده چې جنازه یې هم په کلي کې د حکومت مخالفه وسله وال نه پرېږدي، اوس هغوی او پلار مې په دې سوچ کوي چې ښار کې جنازه د چا کور ته ویسي او له هغه ځایه یې دفن کړي، د سولې مور غوټۍ اوف کړل، ویل یې:

ای بدبختي ملالۍ، د غم لپاسه غمونه درباندې راځي، خدای ج غمونو ته پیدا کړې یې، سولې ته یې وکتل، بیا یې ویل:

دوه کلونو کې یې دا دریم زوی دی چې ځوانیمرګ کېږي، نور یې له سترګو اوښکې راغلې، سوله حیرانه ودرېده، هېڅ یې نه ویل، له سترګو یې دوه درې څاڅکي راغلي اوښکې له خپله وروره پټې پاکې کړې، وررور عابدخان ته یې ویل:

د بریالي ټول ورونه اوس زمونږ په میلمستون کې دي؟

هغه ویل:

هو، شمشاد، نومیالی او ننګیالی همدلته دي، سترګې یې له ژړا ډکې ډکې شوې، ستوني یې سلګیو ونیوه، ویل یې:

نور خیر خو په شمشاد مې ډېر زړه بدیږي، چې میلمستون ته راننوتی نو له سترګو یې اوښکې رواني دي.

ملالۍ څو واره د کور له دروازې بیرون راووته، په سرک کې یې ښکته او پورته وکتل، اندېښنه یې شوه چې زامن یې ولې نن په وخت کور ته نه و ورغلي، نګورګانو نه یې پوښتنه وکړه چې هلکان به چیرته تللي وي؟

هغوی ورته په ویل:

مونږ نه یو خبرې،

شمشاد غرمه او نور دواړه مازدیګر له کوره وتلي دي

فتح خان له جانباز سره سوچونه وکړل، بیا یې ننګیالي ته ویل:

هلکه ته دې کور ته لاړ شه، په کور کې هېڅوک خبر نه کړې چې بریالی وژل شوی دی، نومیالی او شمشاد به همدلته پاتې شي ځکه که دوی لاړ شي، مور دې په وهیږي نو ټوله شپه به له ډېرو چیغو چیغو مړه شي

جانباز په خپل ځای کې وپشبده، ویل یې:

هلکه ننګیاله ملک ریښتیا وایي، مور ته دې ووایه چې نومیال او شمشاد د جانباز په کور کې دي، هلته میلمانه راغلي و نو جانباز دوی هم راپرې نه ښودل چې کور ته راشي.

ټوله شپه نومیالي او شمشاد د ملک په کور کې وژړل او ننګیالي بیا په چوپه خوله ټوله شپه په کور کې ژړا وکړه خو په کوټه کې ورسره میرمن یې هم پوه نه شوه چې بریالی وژل شوی او دی ورپسې ژاړي.

سهار وختي ننګیالي خپله میرمن خبره کړه چې ورور یې بریالی وژل شوی دی او جسد یې د نومیالي د خسر څرګند خان کور ته راوړي، هغه خپل اوښکې پاکې کړې، له ځانه سره یې سوچ وکړ چې ملالۍ او د کورنۍ نور غړي به یې څنګه د څرګند تر کوره بوځي؟

ننګیالی د غم سربېره په سوچونو کې ډوب و چې جانباز دروازه وټکوله، ننګیالی په دربهار بېرون ور ووت، ویل یې:

اکا جنازه خو د څرګند خان کور ته راوړو نو ادې به څنګه کړو؟

جانباز وپشېده، ویل یې:

څرګند ته وایم چې ستا مور ته زنګ ووهي او د میلمستیا په پلمه یې خپل کور ته وغواړي

جانباز خپلې عینکې په سترګو کړې، د ګوتو په زور یې د خپل ټیلفون بټنې کېکاږلې، بیا یې ننګیالي ته ویل:

هلکه! دغه شمېره ته وګوره چې د چا ده؟

ننګیالي ویل:

اکا دا د څرګند شمېره ده

جانباز ژر د څرګند شمېرې ته زنګ وواهه، ویل یې:

څرګنده! ملالۍ مه خبروه، ته ورته زنګ ووهه چې نهه بجې یې ورته میلمستیا کړې، په همدې پلمه یې کورته دروغواړه

هغه غلی شو، بیا یې ویل:

ولې اکا؟ ملاله نده خبره چې بریالی مړ شوی دی؟

جانباز ویل:

نا ا

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرګند جانباز ته ځواب ورکړ چې ملاله به په کومه پلمه خپل کورته وغواړي
ځرګند د ننګیالي ټیلفون ته زنګ وواهه، دغټو او وړو پوښتنه یې وکړه، بیا یې ویل:
خپښې ته ټیلفون ورکړه، ننګیالي ژر ټیلفون ملالې ته ورکړ، د ملالې ملا چې ډیرو غمونو یو څه ور کوپه کړې وه، سترګو یې هم د پخوا په څېر هرڅه سم نه لیدل، ځرګند سره یې ستړي مه شي وکړه، بیا یې ویل:
خپښه ! دا لمر له کومې خوا راختلی چې زه دې یاد کړم او زنګ دې راته وواهه؟
هغه غلی شو، بیا یې ملالې ته کړل، زوروې ته خو له نګور ګانو نه ښې طالع لرې، لېمه دا دوه ورځې راپسې شله وه، بېخي یې په تنګ کړی وم چې ملاله مور راوغواړه، نو دادی نن مې درته زنګ وواهه، بیا یې ویل:
میلمستیا مې درته کړې، همدا اوس راروانه شه، ننګیالی هم د ځانه سره راوله چې بیا وروسته لمر تودیږي.
ملالې چې د خپل نازولي زوی بریالي له وژل کېدو بې خبره وه کټ کټ یې وخندل، بیا یې ځرګند ته کړل:
ګوره لېمه جانې ته به نومیالی ور یاد شوی وي، هسې به یې تاته ویلي وي چې ملاله ادې مې یادیږي او کور ته یې را وغواړه؟
ځرګند دومره په غم کې ډوب و چې د تمثیل لپاره یې هم شونډې سره خلاصې نه کړې څو خندا وکړي، ملالې ته یې ویل:

د هغه غم مه کوه، ته او ننګیالی راشئ چې وروسته بیا تودوښه زیاتیږي، شمشاد او نومیالی به ستا له لمسیانو او نګور ګانو سره وروسته راشي
ملالې ویل:
سمه ده، ځرګند سره یې مخه ښه وکړه
ننګیالي ژر ځان تیا ر کړ او له ملالې سره د ځرګند د کور په لور روان شول، په لاره کې څو څله ملالې له ننګیالي پوښتنه وکړه چې ولې خپه ښکارې خو ننګیالي هېڅ نه ویل، د ملالې په زړه کې اندېښنه پیدا شوه، بریالی خوار یې لا په یاد هم نه و چې په هغه به څه شوي وي
نومیالی له فتح خان، جانباز او د کلي له یو شمېر سپین ږیرو سره لاړل، کلي کې یې له څو تنو پرته هېڅوک خبر نه کړل چې بریالی وژل شوی او جنازه یې په ښار کې کوي، شمشاد کور ته راغی، کوټې ته ننوت، په لوړ غږ یې چیغې پیل کړې، پوره یو ساعت یې وژړل، د زریالي، توریالي، بریالي او ننګیالي مېرمنې او ماشومان یې هم خبر کړل چې بریالی وژل شوی دی، د بریالي مېرمنې هوسۍ تر شمشاد ډېر چیغې وهلې، د خپل سر وښتان یې شکول، ځان یې له ډاګې ډاګې واهه، دومره هوسۍ او شمشاد وژړل چې آن غږونه یې کېناستل، نور به یې چې ژړل له خولې به یې غږ هم نه وته، په کور کې ټولو ژړل، د ماشومانو چیغو ټول کلی په سر اخیستی و، د ګاونډیو ښځې راغلې ویل یې څه شوي دي؟
هوسۍ ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې مې په سر شوې، بریالی مړ دی، هرڅوک به چې خبرېدل په خپله خوله به یې لاس کېښووده او ژړا به یې پیل کوله، کوڅه کې د موټر غږ شو، شمشاد همداسې په ژړا ورغی، ویې لیدل چې کلیوال یې ریحان ولاړ دی، مخکې تر دې چې شمشاد خبرې وکړي، ریحان په ژړا ورته ویل چې فتح خان رالیږلی او ټول راځئ چې د ځرګند خان کور ته ځو، دوه بجو ته جنازه رارسیږي

شمشاد په منډه کور ته راغی، وریندارګانې او وریرونه یې په موټر کې کېنول، ټولو چیغې وهلې، د کوټې او حویلۍ دروازه یې همداسې په مخ خلاصې پرېښودې، د ګاونډیانو ښځې راغلې او ددوی دروازې یې بندې کړې، په موټر کې ناستو ټولو ژړل، شمشاد ژړل خو غږ یې نه وته، له روان موټره دومره د چیغو غږونه جګېدل چې فکر به دې کاوه د نړۍ غمیز شور ټول همدا دی، د ځرګند کور ته ورسېدل، دا وخت نهه بجې شوې وې، ملاله لاهم نه وه خبره چې زوی یې مړ دی، یوناڅاپه ټوله کورنۍ یې په ژړا د ځرګند په کور ورننوته، ملالې رامنډې کړې چې څه شوي دي؟

ټولو ژړل، هېچا خپله ژړا دومره نه شوه کنټرول کولای چې ملاله خبره کړي چې زوی یې بریالی په هلمند کې وژل شوی دی، ځرګند رامنډه کړه، ملاله یې له لاسه ونیوه، ویل یې:

خپښې هېڅ خبره نده، د بریالي په پښه یوه مرمۍ لګېدلې او برسېرن ټپي دی، اندېښنه او ژړا مه کوئ، بیا یې ټولو ته اشاره وکړه چې ژاړي دې نه

لېمه راغله خپله خوابښې ملاله یې له لاسه ونیوله، ویل یې:

ادې مه ژاړه هېڅ خبره نده، په بریالي څه نه دي شوي

د ملالې له سترګو اوښکې روانې وې، هسې یې غمو ملا ورماته کړې وه، ویل یې:

لېمې لورې لکه چې خاورې مې په سر شوې، زه طالع نه لرم، لکه چې بریال زوی مې له لاسه ورکړ، بیا لړې په لوړ غږ چیغه کړه، اوف یې کړل

لیمې یې ټیکری په سر وروا چوه او کوټې ته یې بوتله، هغې ته ویل:

ادې ! بریالی د پلخمرې په ملکي روغتون کې دی لخیره یولس بجو ته یې رارسوي

د ځرګند کورنۍ د ملالې نګورګانې او لمسیان په میلمستون کې کینول، میلمستون د کور له کوټو یو څه لرې و د چیغو غږ ترې نه راته

هلته نورو کم خو هوسۍ او شمشاد بیخي ډېر ژړل، په مخ یې اوښکې د سیلاب په څېر روانې وې

شمشاد په خپل ګلکسي ټیلفون کې د بریالي عکس راوستی و، هغه ته یې کتل او په لوړ غږ یې چیغې وهلې، تر دولسو بجو یې چیغې ووهلې

ډېره سخته ورځ وه، شمشاد په کمه موده کې د خپل د دریم ورور د مړینې اوریدلی و، د بریالي جسد یې لا نه و رارسولی خو په ژړا یې کورنۍ ځانونه سترې کړل، یوازې مور یې د لېمې خبره منلې وه چې بریالی ټپي دی ځکه خو د هغې له سترګو اوښکې نه تلې، دوه بجې د ځرګند دروازې سره اته نهه موټر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرېدل، په منځ کې يې امبولانس و چې د بريالي مړی پکې بار و، دا وخت په ډېرو جوماتونو کې ننګيالي او جانباز اعلانونه کړي و چې جنازه ځلور بجې کوي.

شمشاد بيرون ووته، خپل کليوال يې وليدل، حيران حيران ټول ولاړ و، دومره حيران چې که له پوزې نيول شوي وای د ځينو ساه لا وته، کليوال له امبولانسه چارپېر ولاړ و، د ځرګند کليوالو هم رډ رډ کتل، نه پوهېدل چې جنازه د چا ده، يوه له بله پوښتنه کوله چې څه خبره شوې ده، څوک مړه دي او دا جنازه د چا ده؟

تابوت له موټره جانباز، فتح خان، ننګيالي او نوميالي راکوزه کړ، شمشاد هم د تابوت يوه څنډه ونيوله خو زور يې ټول ژړا اوبه کړی و

نژدې خپلوانو او کليوالو رډ رډ کتل، اوښکې يې تويولې خو تابوت يې له موټر نه رابښکته کاوه، هسې نه و چې هغوی د بريالي په مړينه خواشيني نه و خو ډار يې له دې و چې که څوک يې دلته د تابوت په رابښکته کولو کې عکس واخلي او د حکومت مخالفينو ته ويسي بيا به يې کلي کې ګُزاره سخته شي، لاس تر زني ولاړ و، ځينو خو ان ژړا هم پټه کوله، د بريالي ملګري د ديوالونو سيوری ته ناست و، سرونه يې په زنګنو ايښي و، له سترګو يې بې اختياره اوښکې د سيلاب په څېر رواني وې، ډېره سخته او خواشينونکې شېبه وه

د ځرګند ګاونډيو رامنډه کړه، تابوت يې ونيوه، شمشاد حيران ودرېده، ويې ليدل چې د بريالي په تابوت د هېواد درې رنګه ملي بيرغ پروت دی، پرې ور ټېټ شو، لومړی يې بيرغ ښکل او

بيا يې د تابوت له ښيښې د بريالي مخ وليده چې د باروتو په اور تک تور شوی و، خپله ملا يې ونيوه او پړ مخې يې ځان د بريالي په مړي ورخطا که، چيغې يې کړې، وا بريالـه وروره يې نارې کړې، فتح راغی شمشاد يې غېږ کې پورته کړ، نورو ته يې ويل:

هله جنازه دننه ويسئ، وخت کم دی، ځلورو بجو ته مو د جنازې اعلانونه کړي دي، جنازه يې دننه کورته وېوړه، له مخامخ کوټې د ملالي سترګې په تابوت ولګېدې، چيغې يې کړې، د تابوت خواته يې رامنډه کړه، تابوت ته راونه رسېده، برنډه کې وغورزېده او بې هوښه شوه

ټول د بريالي په مړي راټول شول، د ټولو چيغو دوه درې کلي خبرول، د ځرګندخان مېرمنې شېبې او لور يې لېمې ژر د بورې شربت جوړ کړ، د ملالي په خوله کې يې ور وڅڅاوه، جانباز، ځرګند او ننګيالي جنازه پرېښوده او د ملالې خواته راغلل، ننګيالي ژړل هېڅ يې نه ويل، جانباز ويل:

وريندارې که وضعيت يې ښه نه وي چې ښار ته يې بوځو؟

ځرګند ويل:

ډاکټر ته به يې بوځو خو مېرمنې يې شېبې ويل:

نا شربت مو خوله کې ور څڅاوه، ښايي ژر په هوش راشي ننګيالي بيرته د بريالي د مړي خواته ورغی، ملا يې په دواړو لاسو ونيوه، مشر ورور يې ترې ابدي بيل شوی و نو ځکه ورته ډېره سخته وه، ژړل يې خو غږ يې نه وته، په خامکي سنډو ګنډل شوي دستمال باندې يې خپلې اوښکې پاکولې، شمشاد د بريالي سرته او د بريالي ميرمن هوسۍ يې پښوته ناسته وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوارو د زړه په زور ژړلي ځکه نه يې سهار او نه يې غرمه ډوډۍ خوړلې وه، نوميالی حيران د تابوت په څنګ کې ناست او ورو ورو يې ژړل، شمشاد ځان له ډاګې ډاګې واهه، د نوميالي کوژدنه لېمه ورته راغله، هغه يې لاسه ونيوه او لرې يې بوته، هغې ډاډګېرنه ورکوله، دلېمې مور په لوړ غږ جانباز ته ناري کړې، ويل:

جانباز کاکا، وا جانباز کاکا تشويش مه کوه ملاله په هوښ راغله

لېمې د دې غږ په اورېدو سره شمشاد د برنډې په يوه څنډه کېناوه، ژر د خپلې خوابنې ملالې خواته راغله، هغه يې له لاسه ونيوه او د بريالي د تابوت سرته يې بوتله، د ملالې په سترګو توره شپه وه، د غره په څېر زوی يې مړ و، څو شيبې يې وژړل، بيا يې د تابوت د مخې تختـه لرې کړه، خپل ښي لاس يې د بريالي په مخ تېر کړ، د هغه مخ د باروتو اور سوځولی و، ترڅو يې چې د بريالي څېرې ته کتل او د هغه په مخ يې لاس واهه ژړا يې نوره هم زياتېده، کوژده کړې نګور يې لېمه راغله، ملالې يې غېږ کې ونيوله، دې هم ژړا پيل کړه، ليمې چې ډېر وژړل ملالې د هغې له غاړې لاس تاو کړ، په حويلۍ کې يې ناستو ښځو ته وکتل، ويې ليدل چې د څرګند د ګاونډ او د خپل کلي ټولې سپين سرې او خپلوان يې راغلې، خپه دي، هېڅ نه وايي، هره سپين سرې ښځه په خپل ځای کې ناسته او اوښکې تويوي، خپلې خپلوانې او نورې زړې ښځې د ملالې خواته راغلې، اول يې د بريالي مړی او بيا يې ملالې ته ډاډ ورکول پيل کړل، ځينو سپين سرو ښځو ويل:

ملالـي خـوري مـه ژاړه د ټولـو همـدا لار ده، ځينـو ويـل: الله ج درکړې و بېرتـه يـې درنـه واخيسـته او ځينو بيا ويل د قسمت هرې فيصلې ته بايد په ورين تندي غاړه کېږدو، له مرګه تېښته نشته

د لېمې مور شېبې ويل:

ملالـې الله ج دې د زړه صبر در نصيب کړي، ډېره سخته ده، دا دې دريم ځوان ځوی دی چې په مرميو سوری سوری بېرته درته راوړې، بيا يې اوف کړل، ويل يې:

الله ج ته خپله ښه پوهېږې

لېمې خپل ليوره شمشاد او د کلي سپين سرو ښځو ملالې ته ډاډګېرنه ورکوله، هوسۍ بيا له ډېره غمه ځان له ډاګې ډاګې په ځمکه ويشته، د خپل سر ويښتان يې شکول او ساړه ساړه آسويلي يې وېستل

له مخامخ دروازې ډله ځوانان هويلۍ ته راننوتل، ننګيالی او نوميالی له جانباز سره مخکې را روان و، څرګند راغی، په لاس يې ښځو ته اشاره وکړه چې جنازه خښولو ته وړو، ننګيالی او نوميـالی لـه جانبـاز او څرګنـد خان سره کټ تـه ودرېدل، نور ځوانان تابوت ته نژدې رانغلل ځکه د کلي ښځو هلته له راغلو ځوانانو مخونه پټول، ملالې چې دوی وليدل په خپل ځای کې يې د درېدو هڅه وکړه، لاسونه يې په ځمکه ولږول، په ډېر زور وهلو سره ودرېده، د تابوت په لور يې قدمونه واخيستل، د بريالي ناڅاپي مړينې يې د زړه زور اوبه کړی و، هېڅ وسه يې نه درلوده، دريم پل اوچتولو ته پاتې نه شوه او بيرته په ځمکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راولوېده، ژر شېبې په غېږ کې راکلکه ونیوه، بیرته یې راپورته کړه، نورو ښځو هم رامنډې کړې، هغه یې تر تابوته ورسوله
ملالۍ ورو ویل:
ننګیالیه چیرته یې وړئ؟
تر څو چې ننګیالي خبرې کولې جانباز ویل:
ملالۍ وریندارې ورځې دومره اوږدې نه دي، دوه بجو ته مو د جنازې اعلانونه کړي و، دادی دوه نیمې بجې دي، تودوښه هم ډېره ده، خلک له لرې سیمو راغلي دي، ناوخته ده، بیا کلو ته موټر هم نه ځي نو جنازه به لږ وخته وکړو، ترڅو یې چې خښوو نو مازدیګر کېږي.
ملالۍ چیغې کړې، ویل یې:
مانه مې بریال زوی مه وړئ، زه بې بریاله ژوند نه شم کولای، وا بریاله سر دې راپورته کړه ټول خپل او خپلوان دې دیدن ته راغلي دي
ننګیالی او نومیالی حیران حیران غلي ولاړ و هېڅ یې نه ویل، د جانباز له سترګو اوښکې راغلې، په خپل ځای کې کېناسته، لږ په لوړ غږ یې ژړا پیل کړه، بریالی که هرڅنګه و خو په جانباز ډېر ګران و، پنځه دقیقې یې هېڅ خبرې نه وکړې، بیا یې ویل:
ملالۍ ! زما چې دومره زړه خپه دی، پوهېږم چې ته ډېره خپه یې، دده په مړینه ټول کلیوال او خپلوان خپه دي خو څه وکړو، ټول مرو، څوک مخکې او څوک وروسته، ملالۍ ته یې ویل:
همت دې د زمری کړه، پوهېږم د اولاد د مړینې درد تر هره درده ډېر زور غواړي، اوس خیر دی ملالۍ وریندارې ته راشه او د وروستي ځل لپاره د بریالي دیدن وکړه چې بیرون خلک جنازې

ته په تمه دي، هغې دوه سوې سوې چیغې نورې هم وکړې خو په خپل ځای کې وخوزېده او د تابوت په لور یې د تلو هڅه وکړه، ننګیالي رامنډه کړه او د مور له اوګې لاندې یې شو، ژر یې د تابوت سرته ور وسته، له ولاړې یې د بریالي په باروتو سوځیدلي مخ ته وکتل، ښایسته بریالی د باروتو اور داسې تک تور کړی و لکه تازه چې دې د سکرو له کانه راویستلی وي، د مخ د ځینو برخو پوستکی یې هم نه و، ملاله پرې ور ټیټه شوه، ننګیالي ته یې ویل:
زویه ته یې دا د تابوت تخته لرې کړه
ژر جانباز او ننګیالي د تابوت تخته لرې کړه
ملالۍ د بریالي په مخ خپل ښی لاس کېښوده، ژړا یې څو چنده زیاته کړه، په مخ یې بې شماره اوښکې روانې شوې، څو شېبې یې سوې سوې کریغې وکړې او بیا یې په خپل لاس د تابوت تخته بېرته پرې ور کېښوده، ایسته ایسته یې وکتل، په هوسۍ یې سترګې ورخښې کړې، ویې لیدل چې په لوړ غږ چیغې وهي، دومره په لوړ غږ چې آن د کلي په کوز سر کې یې هم خلک خبرول، ملالۍ هوسۍ ته لاس وخوزاوه، ځان خواته د راتلو اشاره یې ورکړه، خو هغه د بریالي غم په ملا ماته کړې وه، پرته له بې روحه جسده یې نور هېڅ شي ته پام نه و، د ملالۍ زړه په باروتو د سوځیدلي ځوی جسد او نګور سوو سوو چیغو بیخي خپه کاوه، شېبه په شېبه یې خپګان ډېرېده، هوسۍ ته یې غږ کړ، هغه یې خواته را روانه شوه، ویل یې:
ملالۍ مورې څه وایې؟
هغې په ژړا ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هله لوري همت دي له لاسه مه ورکوه، له غیرته کار واخله او راشه د خپل بریالي وروستی دیدن دې وکړه چې کلیوال جنازې ته په تمه دي، هوسي له ولاړې د بریالي مخ ته وکتل چې ټول د باروتو اور سوځولی دي، بیا غلې هماغلته کېناسته

جانباز ویل:

تاسو خو مړی وکوت، نو مونږ به جنازه ویسو، ټولو د سرپه خوزولو سره د هو ځواب ورکړ، جانباز له ښځو لرې ولاړو ځوانانو ته هم د لاس په خوځولو اشاره وکړه چې رادې شي، هغوی چې راغلل، بیا یې ویل:

هلکانو جنازه پورته کړئ چې خلک ډېر په تمه دي، تابوت ته ننګیالي او نومیالي هم اوږه ورکړه، کله چې هغوی جنازه پورته کوله نو د شمشاد، ملالي، هوسۍ او نورو چیغې څو برابره زیاتې شوې، فکر به دې کاوه چې ټول کاڼي، بوټي، دیوالونه او په دې کلي کې شته موجودات خپه دي او د بریالي په مرګ کریغې وهي، هغوی جنازه پورته کړه، وار په وار چیغې ډېرېدې، تر څو چې ځوانانو جنازه له حویلۍ بیرون ویسته، هوسۍ او ملاله دواړه بې هوښه شوې، د کلي ښځې په هغوی ورټولې شوې، ځینو ویل:

نظم یې ونیسي، او ځینو نورو ویل چې د بورې شربت یې په خوله کې وروڅښوئ

جنازه یې هدیرې ته ورسوله، نومیالي او ننګیالي په هدیره کې دومره وژړل چې جنازې ته راغلي کسان یې ډېر له ځانه سره په ژړا کړل

دیني عالم مولوي احساس چې کلونه وړاندې یې ددوی په کلي کې امامت کړی و، د قبر (کَبر) په سره د وعظ او نصیحت لپاره پورته شو، ویل یې:

وا خلکو! بریالی ډېر نېک هلک و، هروخت به یې لمونځ د کلي په جومات کې په جماعت سره ادا کاوه، صالح ځوان و، د چا په کار کې یې کار نه درلوده، غیرت یې بې جوړې و، په وطن او خلکو یې زړه سوځېده الله ج دې ورته دا کَبر د جنت له باغچونه څخه یوه ښایسته باغچه وګرځوي، بیا یې په هیواد کې روانو ناخوالو ته په اشارې سره ویل:

وګورئ دا څه حال دی، په یوه او بل نامه وژل کېږو، هم مو مړی بې قدره دي او هم مو ژوندي بې قدره دي، ترڅو به مو دا حال وي او تر کومه به همداسې د سپین او تور په نامه وژل کېږو، ګناه مو څه ده، بیا یې ویل:

وخت کم دی زه ډېرې خبرې نه اوږدوم خو دومره وایم چې هره خوا مسلمان، افغان او بیا په ځانګړي ډول پښتون وژل کېږي، د خپلې خبرې د تاید لپاره یې ویل:

د کافرې پښتونخوا پښتون کافر دی
قتل عام یې دی روا پښتون کافر دی

نور یې وروستی دعا وکړه، کبر کیندونکو خپل بېلونه وټنګول او بریالی یې تر انبار خاورو لاندې کړ، ټول خپه روان شول، فکر به دې کاوه چې د وخت شاهان همدا و او کوم رالوتي باد یې پاچاهي ړنګه کړې ځکه ښوا که په لار روان دي، هېڅا خبرې نه کولې، د سرو آسویلو غړونه اوربدل کېږي او له خپګانه د هریوه په وچلي دولس بجې وې، مخکې تر دې چې ننګیالی دوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدیري راوګرځي هوسۍ په هوښ راغله او ملاله بیا تر ناوختي
هماغسي بې هوښه وه، په همدې شپه ملاله، زامن، نګورګاني
او لمسیان یې ټول د څرګند په کور کې پاتي شول، پرته له
ماشومانو نورو ټولو دا شپه همداسي په آهونو او غم په ویښه
تېره کړه، سبا سهار وختي مخ په خپل کور وخوزېدل، هلته نو
بیا د حکومت حاکمیت نه و، ننګیالی دوی نه شو کولای چي په
جوماتو کي د خپل وژل شوي ورور بریالي فاتحه واخلي، نیم او
نیمکله خپلوان یې کورته راغلل او د فاتحې مراسم یې په کور
کې ترسره کړل، د بې وسۍ له امله یې په درېیمه ورځ خیرات هم
ونکړ.

اته ورځي تېري شوې، د شمشاد په ګډون ټول د بریالي په غم
خپه و، د بریالي مړینه د شمشاد لپاره یو غم، پوهنتون کي
غیرحاضري یې بل غم او له سولي بې خبره یې بیا بل غم و چي
شپه په شپه یې تشویش ډېرېده.

سولي ته هم شمشاد ډېر یادېده، اندېښنه یې وه چي وضعیت به
یې څنګه وي ځکه مور یې ویلي و چي د بریالي د مړیني په ورځ
د شمشاد وضعیت سم نه و او ډېري بدې ورځې یې کولې، خپل
ټیلفون یې راواخیسته، زړه نا زړه یې د هغه ټیلفون ته زنګ
وواهه، شمشاد ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:

بلې سولي سلامونه!

هغې ستړې مه شې ورسره وکړه، ویل یې:

شمشاد جانه خدای ج دې بریالي لالا ته جنتونه، تاسي او
ستاسي کورنۍ ته دې د زړه صبرنصیب کړي، مرګ حق دی، ټول
مرو خو څوک مخکې او څوک وروسته.

هغه ترې مننه وکړه، په ژړغوني غږ یې ویل:

سولي مننه، والا ډېره سخته ده، خدای ج دې چاته د خپل ورور
غم نه ور ویني، سړې غوټې په ملا ماتوي، زه مې د لالاګانو
مړیني داسي کړی یم چي لاره رانه ورکه ده، اوف یې کړل نور
غلی شو

سولي ورته کړل:

اې! خیر دی ډېره اندېښنه مه کوه، یوازې تاسي خپه نه یاستئ،
تاسو سره په دې غم کي ټول کلی او خپلوان شریک دي، قسم
دی چي زه،هم ډېره خپه یم شمشاد ورته کړل:

پوهېږم سولي، ستا پلار هم زیات زحمت ووېسته، په هماغه
شپه چي بریالی لالا مړ شوی و او جنازه یې په کابل کي وه، مونږ
ستاسو په میلمستون کې وفتح خان اکا هېڅ ویده نه شو

سولي ویل:

شمشاده! هره ورځ وژل کېږو، له مرګه تېښته نه کېږي، بیا یې
هی هی کړل

شمشاد زړه غټ کړ، ټوله دنیا یې په خپل غم کي له ځانه سره
شریکه کړه، د زړه په زور یې ویل :

نه سولي نه، زه یوازې نه یم، د مرګونو لړۍ روانه ده، دا د هر
کور کیسه ده، هر ځوان همداسي ورونه لري، مور لري،
خویندې لري، میرمن لري، اولادونه او خپلوان لري، هره ورځ په
ګڼو کورونو کې همدا حال دی، له څلورو پېړیو راهیسي د یوه
او بل په نامه وژل کېږو، وینه مو ارزانه ده
د سولي په سترګو کي اوښکې ډنډ شوې، ویل یې:

هو داسي خو ده، هېڅ کورنۍ بېغمه نده او روانو بدبختیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅوک بې داغه نه دي پرېښي خو بريالی لا ځوان و، د مرګ وخت يې نه، الله ج دې ورته هغه دنيا ګُل او ګلزار کړي، شمشاد زړه غټ کړ، سولې ته يې ويل:

مونږ او زمونږ په څېر د ګڼو کورنيو ژوند له همدا سې زړه بوږنونکو تراژيديو او پېښو سره ملګرتيا کوي، اوږه په اوږه ورسره مخ ته ځي، کاش، زما د ورور مړينه وروستۍ شي، کاش بيا تورسرې مېرمنې د خپلو خاوندانو او سپين سرې مورګانې د خپل اولادو داغ ونه ويني، له غمه يې دنګې ملاګانې راکوپې نه شي، بيا يې اوف کړل چوپ شو سولې ورو ويل:

افسوس زمونږ په حال، چيرته چې د جګړې ميينان وي، چيرته چې د انسان ويني خپل ارزښت بايلي وي او چيرته د زورورو اوبه په بره روانې وي هلته به هره ورځ همدا حال وي، د يوې مور کمزوري زړه به اور اخلي، يوه ځوانه مېرمن به د خپل خاوند په تابوت اوښکې تويوي، د يوې خور له سترګو به د اوښکو په ځای ويني روانې وي، يو ورور به د خپل مټ د غوڅيدو غږ اوري او يو خور ملګری به په بل ملګري خاورې اړوي او په ابدي سفر به يې لېږي.

شمشاد ته ځمکې ځای نه ورکاوه، ويل يې:

برياليه وروره ته په ما څومره ګران وې، کاش مخکې زه پوهېدلی چې نه شتون دې دومره سخت دی، بيا يې اوف کړل ويل يې:

ځوانيمرګه وروره ستا دردونه مې حس کړل، ته چې تللی يې شپه او ورځ راباندې داسې تېرېږي لکه د اور په تبخي چې ولاړ يم، غم دې دومره درووند دی چې ملا يې راماته کړه، ټول عالم

راسره ژاړي خو ستا د غم په راکمولو کې راسره هېڅ مرسته نه شي کولای، سولې ويل:

شمشاده ډېر غمونه مه کوه، هسې هم ډنګر يې دا غمونه به دې نور هم کمزوري کړي، هغه ايسته ايسته وکتل بيا يې هغه وخت ور په زړه شو چې په مازديګر کې يې د بريالي جنازه خاورو ته سپارلې وه، ويل يې:

پـه تور ماښام دې کـډې بار کـړې
پـــه تـــور ماښـــام د مـــرورو کـــډې ځينـــه

سولې ته يې ويل:

اې! ازمويني هم راورسېدې، زه خو په جنازه او دواړو کې بند شوم، نه مې درس ويلی او نه خبر يم چې ازمويني کله او څه وخت دي نو ته دې درسونه وايه، زه هم اوس کار لرم، مينه درسره لرم، ښه وخت ولرې.

هغې ورته ويل:

سمه ده خو ته دې ډېر په ځان پام کوه
پنځه ورځې نور هم شمشاد په کور کې و،
څوک به دعا ته راتلل او څوک به تلل

بله ورځ يې ټولګيوال ملګري مرجان ورته زنګ وواهه، شمشاد ته يې ويل:

همت مو د زمري او صبر مو لکه د کرکر غر شه، بريالی لالا دې الله ج جنتي کړي، درې ورځې وروسته د پوهنتون ازمويني دي، لومړۍ ازموينه مو هم د ادبي فنون ده، چمتووالی دې ونيسه، شمشاد ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرجانه ستا دې کور ودان وي، سمه ده زه ډېر بوخت يم خو کوښښ به وکړم چې لږ درس ووايم او ځان له ناکامېدو خلاص کړم

د ازموينې په ورځ شمشاد پوهنتون ته لاړه، په سولې يې سترګې ولګېدې، ډېرې ورځې يې هغه نه وه ليدلې، که څه هم د ورور مړينې له هرڅه ويستلې و خو له سولې سره يې په مينه کې کمی نه و راغلی، هغې وليده، خواته يې راغله سترې مه شې يې ورسره وکړه

سولې ويل:

شمشاده څنګه يې، درس دې ويلی، ازموينې ته چمتو يې؟

هغه ورو ويل:

هو لږ لږ درس مې ويلی خو ډاډه نه يم چې له کومه ځايه به پوښتنې راشي، دواړه له ټولګي بهرون او د پوهنتون د انګړ په لور روان شول، سولې ويل:

اې ! ځان دې څومره ډنګر کړی دی، بې خوبي خو به دې ډېره نه وي کړې؟

شمشاد ځواب ورکړ:

نا سولې، د ازموينې غم يوخوا او د بريالي لالا د مړينې غم بله خوا، بيخي يې له خوبه ويستلې يم، شپه او ورځ مې د لالا په اړه فکرونه کوم، بيا يې ويل:

ازموينه به ورکړم خو ښايي چې پوهنتون رانه پاتې شي، دا لګښتونه به له کومه کوو، د کور جنجال يو خوا او د پوهنتون بله خوا

سولې ورته ويل:

غلی شه، هرڅه درسره منم خو دا خبره درسره هېڅ نه منم چې ته وايې د اقتصادي ستونزو له امله پوهنتون پرېږدم، بيايې هغه ته کړل:

اې دا زه د څه شي لپاره يم چې ته به پوهنتون خوشې کوې؟ د فتح خان ځمکې ډېرې دي، زه يې يوه لور يم، کومې پيسې چې ماته د درس ويلو لپاره راکوي د دواړو چاره پرې کېږي، هېڅ غم ونه کړې، بيا يې نبغ نبغ شمشاد ته وکتل چې په رنګ کې يې وينه وغړېده، ويل يې:

که نور هرڅه خلاص شول نو پلار مې راته يو لک روپۍ څو ورځې وړاندې طلايي لاکټ واخيسته هغه به خرڅ کړم او پيسې به يې تاته درکړم

شمشاد غلی شو، ويل يې:

سمه ده سولې وبه ګورو چې څه کېږي

سولې خپلې دواړه سترګې د شمشاد ليدو ته څلور کړې وې، رډ رډ يې ورته کتل،

ويل يې

شمشاده ته وګوره چې زه څومره ډنګره شوې يم؟

هغه نبغ نبغ ورته وکتل، ويل يې:

وبښه زما خو هېڅ پام نه و، خپلو غموکې ډوب وم، رښتيا ته ولې دومره ډنګره شوې يې؟

هغې وخندل، شمشاد ته يې کړل:

ته څه فکر کوې چې ولې به دومره خرابه شوې يم؟

شمشاد غلی شو، ويل يې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ډنګره شوې یې خو له خپلې پخوانۍ شوخۍ نه یې پاتې، زه نو څه پوهېږم چې تا ولې د خپل ځان خوښې کمې کړې دي؟
سوله مسکۍ شوه ویل یې:
نور نو ستا سوله پرته ستا له غمه څه غم لري، بیا یې دا ټپه د کلمه کړه:

چې مړوندونو کې مې تنګ و
هغه بنګړي مې اوس څنګلو ته راځینه

شمشاد روان شو، سولې د خپل ښي لاس د دوه ګوتو په خوزولو سره له شمشاد سره مخه ښه وکړه.
د پوهنتون ازمویني رواني وې، سولې شپه او ورځ په ځان یوه کړې وه، درسونه یې ویلې، هڅه یې داوه چې په ټولګي کې یا خپله او یا یې مین شمشاد اول نومره شي خو شمشاد د کور په کارونو کې دومره بوخت و چې د ازموینې په شپه به یې دوه درې ساعته د ازموینې چمتووالی نیوه، هر استاد به چې د خپلې اخیستې ازموینې نومرې اعلانولې نوتر ټولو لوړې نومرې به پکې د شمشاد وې.
بله ورځ یې هغو ټولګیوالو چې په خپل سر کې د اول نومره کېدو نیت درلوده په ټولګي کې ویل:
شمشاد تکړه نه دی هسې استادان ډېرې نومرې ورکوي
بل ټولګیوال یې ودان ویل:
زه پوهېږم چې ولې استادان شمشاد ته ډېرې نومرې ورکوي؟
د ودان خبرې نه وې خلاصې چې شاهد پرې راغبر کړ:
هلکه چې دومره پوهېږې نو ولې یې نه وایې مونږ دې په سل رقم شک کې اچولي یو؟

ودان خوله خلاصه کړه، ټولو ټولګیوالو یې د سولې په ګډون غوږونه چچ ونیول چې هغه به اوس څه وایي؟
ودان ویل:
شمشاد ډېرې اقتصادي ستونزې لري او وورو یې هم څه موده وړاندې مړ شو، استادان ددې لپاره زیاتې نومرې ورکوي چې دا هلک وهڅول شي او پوهنتون بس نه کړي کنه نور خو چندان تکړه نه دی
د شمشاد نژدې ملګری مرجان چې له مزاجه شوخ طبیعته و کټ کټ یې وخندل،
بیا یې ټولو ته ویل:
هلئ چک چکې وکړئ، هلئ ژر کوئ، ټولو لاسونه وپړکول، مرجان بیا په خندا شو ویل یې:
شمشاد له ښوونځي هم اول نومره فارغه شوی دی، نومرې څوک خیرات نه ورکوي، هسې مو ګډې وډې خبرې پیل کړي دي، تختې ته یې ډب ورکړ، په غوسه یې ویل:
تاسې د یو چا وړتیا نه شئ زغملی، وغواړئ که ونه غواړئ هغه هلک استعداد لري، خیر دی چې د خان زوی نه دی او پلار یې ډېره ارګاه او بارګاه نلري خو ښه استعداد، خندانه څېره او پاک زړه خو لري د خدای ج ظالمانو نور دا کیسې پرېږدئ، ودان په خپله چوکۍ کې ودرېده چې خبرې پیل کړي خو په دې وخت کې شمشاد ټولګي ته راننوت، ټول غلي شول، چا آه هم ونه کړ، حیران شو، ویل یې:
څه خبرې مو پیل کړې وې، لکه چې زه پردی یم او مانه یې پټوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودان چې مخکې یې د شمشاد د ډېرو نومرو اخیستو په غبرګون کې خبرې کولې مسکی شو، په ټولګي کې یې ټولو ټولګیوالو ته وکتل چې ټول غلي ناست دي او هېڅ نه وايي، ویل یې:

شمشاده! هلکان د ازموینې غم وړي و، زړه مې پرې بد شو، یوه ټوکه مې ورته وویله چې لږ خوشاله شي هسې خو یې هم د نومرو غم لړمونونه وراسته کړي دي، تر څو چې شمشاد څه ویل مرجان په کړس وخندل خو ودان اشاره ورته وکړه چې د نومرو په اړه دې هېڅ هم نه وايي، مرجان ویل:

شمشاده! ودان ماته په ډېره وړه خبره داسې غوسه و چې هېڅ نه غلی کېده خو ته چې ټولګي ته راننوتې لکه په اور چې اوبه توبې شي غلی په خپل ځای کې کېناسته، ګوره ورته له تیرې غږ وځي له ده نه، شمشاد ورو وخندل ویل یې:

نېکبختو زه خو څه د چا پلار یا مشر ورور نه یم چې رانه وډار شئ

دوی په همدې خبرو کې و چې استاد ټولګي ته راننوت او ازموینه پیل شوه

ازموینې پای ته ورسېدې، یوه اونۍ وروسته تدریسي مدیر شمشاد ته زنګ وواهه، ویل یې:

هلکه تاته دې مبارک وي، اول نومره شوی یې او په ټول پوهنځي کې لوړه فیصدي ستا ده

هغه ژر منډه کړه، په خندا خندا یې ملالې مور ته غېږه ورکړه، ویل یې:

ادې! مبارک مبارک مبارک

زه په پوهنتون کې اول نومره شوی یم، تر ټولو لوړې نومرې زما دي، ننګیالي او نومیالي د مبارکي تر څنګ شمشاد ته غېږه ورکړه، نور یې هم وهڅاوه، د ملالې لپاره په تېره څه باندې یوه میاشت کې ترهرڅه زیاته د خوشالۍ ورځ همدا وه.

شمشاد خوشاله خوشاله هره خوا تاوېده، دومره خوښ و لکه د پاچاهي باز یې چې په سر ناست وي، سوله ور په زړه شوه، بیرون ووته، د هغې شمېره یې په خپل ټیلفون کې ونیوله، سولې ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:

بلې سلامونه زما شمشاده ستړی مه شې

شمشاد ځواب ورکړ، خندل یې

سولې ورته ویل:

نن ډېر خوشاله ښکارې څه خبره ده؟

ویل یې:

لیونۍ! زه ستاسې اول نومره شوم ماته مبارکي راکړه، لوړې نومرې مې خپلې دي

سولې او کړل، بیا یې ویل:

اې! ته رینښتیا وايې؟

شمشاد ځواب ورکړ چې هو رینښتیا وایم، هغې مبارکي ورکړه خو شمشاد ویل:

لس ورځې وشوې ته مې نه یې لیدلې، بیخي درپسې خپه شوی یم، سولې په ټیلفون کې مې ستا هغه تصویر ته ګورم چې د پوهنتون په انګړ کې مو د ټیلفون په سلفي کمره اخیستی و.

اې! ته پوهېږې سولې، تصویر ته چې دې ګورم لامکاني خبرې راته کوي او د ونو د پاڼو په څېر د خپل مینتوب ګنې خاطرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راپه زړه کوي
سولې ! ستا نه د لرې والي او د یوازېتوب سکوت مې هم د تصویر په بیا بیا کتو د صبر کورګی ړنګوي، ګوره ته خو رانه لرې یې خو انځور دې زما د سترګو په نیني ګک کې برجونه درولي دي او د مینې جنګیالي پکې ستا د حسن دنیا ساتي
سولې ښاا کړل خو شمشاد بیا پرې ور غږ کړ ویل یې:
واپه مامیینې !
د یادښتونو په یادېدو سره دې نوره هم زما د زغم کېږدۍ مظبوطیږي، نه غواړم د سکوت طلسم مې مات کړم
سولې ورته وخندل ویل یې:
په خبروکې دې دومره هنریت پروت دی چې بېخي په انسان اغېز کوي، ته څومره تکړه یې، توري داسې سره اوبدې لکه کلونه چې دې لیکوالي کړې وي، بیا یې ویل:
ګوره ستا یادونو څومره ډنګره کړې یم خو ته بیا برعکس زما تصویر ته په کتو خپلې تجربې پخوې او داسې خبرې دې د ذهن په کتاب کې لیکې چې عواطف راپاروي
شمشاد ویل:
نانا سولې داسې نده خو سولې یې خبرې ور پرې کړې او ورته ویل یې:
غم دې په غم پسې زیاتیږي
زه دې نور غم په غم کې نه حسابومه
شمشاد ارشاد کړل خو هغې ویل چې همدا یوه ټپه یې په ذهن کې وه

بې پامه سوله له شمشاد سره د مینې او مېینتوب په خبرو بوخت وه چې مور یې پرې راغله، د سولې خبرې یې واورېدې چې له شمشاد سره ښه په خوند غږیږي، ورسره کیسې کوي او یو له بله سره د زړه خبرې شریکوي، د سولې یې چې مور ته پام شو ژر یې ټیلفون پرې کړ، مخکې تر دې یې چې مور ترې پوښتنه وکړې رنګ یې سور او سپین واوښته، ویل یې:
ادي شمشاد راته زنګ وهلی و، د درسونو په اړه یې راته خبرې کولې، خو مور یې سترګې پرې را ایستلې وې او رډ رډ یې ورته کتل، سولې هڅه کوله چې ځان سپین ثابت کړي خو مور یې هېڅ نه ویل، سترګې یې پرې ګنډلې وې او په تروش تندي ورته ولاړه وه، سولې چپ شوه، مور یې په غوسه ویل:
ته مې څومره پاکه ګڼلې خو ستا په اوږو کې هم شګه راووته او د پوهنتون په لومړی کال دې د مینې تارونه زغلولي دي، که همداسې روانه واوسې د فتح خان نوم به د خاورو سره خاورې کړې، په کلي کې به چاته کتلی ونه شو.
سوله په ژړا شوه، ویل یې:
مورې ما له شمشاد سره د خپلو درسونو په اړه خبرې کولې خو ته چې دومره په ما بې باوره یې او شکونه راباندې کوې اړه یم چې پوهنتون پرېږدم، مور یې غلې شوه او سوله په تریو تندي له کوټې بیرون شوه
ورځې همداسې تېرېدې، ورو ورو پوهنتونونه پیل شول، دا سمستر په دومره تودې هوا کې پیل شو چې ټولګې کې به په ټولو ناستو نجونو او هلکانو خولې راماتې وې او د هر استاد تر درس وروسته به نجونو او هلکانو هڅه کوله چې له ټولګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون ووځي ، بله ورځ د رخصتي په ساعت کې شمشاد او سوله سره د پوهنتون په انګړ کې ودرېدل، شمشاد ویل:
ښه شو چې دا پوهنتون خو پیل شو کلي کې مې بیخي طاقت نه کېده، بیا یې ویل:
پوهنتون خو ښه ده خو هوا دومره توده ده چې بیخي انسان له پوهنتونه زړه توری کوي، په کاغذي دستمال یې د خپل مخ خولې پاکې کړې، سولې ته یې وکتل، کټ کټ په خندا شو
هغې ویل:
ولې خاندې خبره څه ده شمشاده؟
هغه لږ مسکی شو، ویل یې:
اې ! دومره خولې دربانديې را رواني دي چې آن کالي دې تول لامده شوي دي ستا خو هېڅ ورته پام نه دی، سولې خپلو کالیو ته وکتل ویل یې:
ته اوس دا خبرې پرېږده، یو وخت مې اورېدلی و چې په ژوند کې باید داسې یو ملګری انسان پیدا کړې چې د هېندارې او سیورې په شان وي هغه ځکه چې هنداره دروغ نه وایي او سیوری دې یوائې نه پرېږدي
شمشاد لومړی غلی شو، بیا یې ویل:
اې ! نو داسې انسان کله پیدا کېږي وا سولې؟
سوله په خندا شوه په ځیر ځیر یې شمشاد ته وکتل، ویل یې:
شمشاده ته د هندارې او سیورې په څېر یې راته، نه دروغ راته وایې او نه مې یوازې پرېږدې، هغه امم کړل، په خندا شو سترګې یې یوخوا او بل خوا واړولې، د پوهنتون په انګړ کې یې

تول وځارل چې څوک یې په څنګ کې ولاړ نه وي، بیا یې سولې ته ویل، یوه شاعر ویلي:

ځان رانه ورک و ، پوهېدم نه چې زه چېرته یمه
تانه مننه، ته چې راغلې ځان مې ببرته وموند

سولې او شمشاد ددې ورځې خبرې همدلته پای ته ورسولې او ځانونه یې یو د بل په دیدن ماړه کړل
ننګیالي له نومیالي او شمشاد سره مشورې پیل کړې چې څه وکړي؟ نومیالي ویل:
زه د واده کولو په نیت راغلی وم خو د بریالي لالا تر مړینې وروسته مې له ځانه سره پرېکړه کړې چې بېرته ایران ته لاړ شم، خواري او مزدوري وکړم څو پیسې راولېږم او تاسو د کور روزګار پرې وچلوئ، شمشاد غلی ناست و، هېڅ یې نه ویل، ننګیالي ویل:
نا نومیالیه نا! ته څو کاله له کور او کلي لرې وې، په ایران کې دې سخت کارونه وکړل او مونږ په کور کې ناست و ستا رالېږلې پیسې مو نوش جان کولې، اوس نوبت زما دی چې کار وکړم او پیسې راولېږم چې د کور اړتیاوې پرې پوره کړو
شمشاد په خپل ځای کې وخوزېده له ټوکو یې ویل:
تاسو پیسې رالیږئ شمشاد به یې مصرفوي، بل وار لخیره زما نوبت دی چې پیسې وګټم او تاسو پرې د کور اړتیاوې پوره کړئ
نومیالي غلی شو، هېڅ یې ونه ویل خو ننګیالي ویل:

شمشاده ! تاته لا ډېر وخت شته، لومړی دې درسونه خلاص کړه او بیا د پیسو ګټلو فکر ته دې په سر کې ځای ورکړه، اوس ددې وخت نه دی چې درس دې پرېږدې او پیسې وګټې

نومیالي ویل:

که ستاسو خوښه وي، ملاله مور به راضي کړم او زه به لخیره همدې اونۍ کې ایران ته وخوزېږم، ننګیالی په خپل ځای کې ودرېده، یوخوا او بل خوا یې وکتل، ویل یې:

نومیاله وروركه ته دې ورو ورو د واده تیاری وکړه، شمشاد به یې هم همداسې خپل درسونه ووایي، په ټولګي کې به اول نومره وي، زه به لاړ شم ملي اردو ته

شمشاد په خپل ځای کې ودرېده، ویل یې:

لالا ته هم ځې ملي اردو ته؟

ننګیالي د سر په خوزولو سره د هو ځواب ورکړ

هغه په ډېره حیرانتیا ویل:

لالا له لوږې نه مړه کېږو، زریالي، توریالی او بریالی لالا د وسلې شوقیان و ګوره چې دریواړه مړه شول، هغو خپله لاره ونیوله، سترګې یې پناه کړې، غم یې ملالې ادې، مونږ، خپلو ماشومانو او میرمنو ته پرېښوده، زما خو له زړه وینې څڅېږي، اوف یې کړل نور غلی شو، نومیالي ویل:

د بریالي لالا مړی له پردي کوره خښ شو، زړه مې قلم قلم دی، هېڅ ویلی نه شم، اوف څه وکړو نو

شمشاد چې له وسلې یې زړه تورو او درې ورونه یې په ګولیو سوري ورته بې روحه راوړي و، ننګیالي او نومیالي ته یې وکتل، بیا یې ویل:

هاغه نظر اوس په هغو سترګو کې پاتې نه شو
نه ځو زړګیه نه ځو نور په دغه لاره نه ځو

د شپې یې په کور کې یې خبرې تاو راتاو کړې، ننګیالي ویل:

مورې درې ورونه مې مړه شول، میرمنې او اولادونه یې پاتې شول، دوی ته روزي پیدا کول آسانه کار نه دی او نه هم دا پیسې دلته په کلي کې پیدا کېږي، وریندارګانې یې د ننګیالي خبرو ته ځیر وي، ټول چوپ شول، مور یې ملالۍ ویل:

څه وکړونو الله ج راوستې ورځ ده، چاره نلرو، وچه او لمده به خورو او خپله ګوزاره به پرې کوو.

نومیالی ورو په خپل ځای کې وخوزېده، په کوټه کې ناستو ورونو، وریندارګانو، وریرو او مور ته یې وکتل چې غلي ناست دي ورو یې ویل:

څه وکړو او چېرته لاړ شو؟

شمشاد ژر ویل:

ولې تا او ننګیالي لالا خو په خپلو کې ښه مشوره وکړه نو اوس ولې وایئ چې څه وکړو او چېرته لاړ شو؟

د ملالۍ شاته بالښت ایښی و، په خپل ځای کې یې ځان رانېغ کړ، په غوسه غوسه یې ننګیالي او نومیالي ته وکتل، په تُنده لهجه یې پوښتنه وکړه:

هلکانو ! شمشاد خو به دروغ نه وایي تاسو څه تصمیم نیولی؟

نومیالی غلی شو ویل یې:

ادې هېڅ تصمیم مو نه دی نیولی خو ننګیالي ورو ورو خبرې پیل کړې، مور ته یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادي ګوره پوله او پټي نلرو چې په شمشاد پوهنتون ووایو، کونډې او یتیمان وساتو او خپله هم په کور کې کینو، له خلکو پوروړي کېږو

ملاله لومړی غلې شوه، بیا یې ویل:

نو څه کوئ، څه مو له وسه کېږي، خیر دی شولې او غنم به کرو، پردی ځمکې به په اجاره ونیسو، ننګیالی یې د مور په ځواب کې ویل:

مورجانې کاش یو غم واي، نومیالي کلونه په ایران کې تېر کړل، د کوژدې یې دوه کاله وتلي دي، باید هم د روزګار غم وکړو او هم دده د واده، تر څو به پردۍ لور دده په نامه د پلار په کور کې ناسته وي؟

ملالې ویل:

ننګیالي به بیا کوم لیونی پلان له ځانه سره جوړ کړی وي، اړتیا نشته چې د هغه په اړه له مونږ سره مشوره وکړي، ننګیالی په خپل ځای وښورېده، رډ رډ یې ملالې مور ته وکتل، شمشاد او نومیالي ته یې د خپلو خبرو د تایدولو لپاره سترګه ووهله، ویل یې:

مورجانې! تر څو به پردۍ ځمکې په اجازه نیسو، په شولو او غنمو کې هم دومره ګټه نشته چې خپل روزګار پرې مخ ته ویسو او هم د نومیالي واده پرې وکړو نو که ستا او د ټولې کورنۍ خوښه وي زه غواړم چې د بریالي لالا په ځای ملي اردو ته لاړ شم؟

وریندارګانو او مېرمنې یې چې د ننګیالي خبرې واورېدې لاسونه یې په خپلو خولو کېښودل، حیرانې شوې، اورۍ په خپل

ځای کې غونجه کېناسته، هېڅ یې نه ویل په تمه وې چې د ننګیالي ددې خبرو په غبرګون کې ملالۍ څه وایي؟ ملالې تندی تریو کړ، له سترګو یې اوښکې راغلې، ویل یې:

تاسو نو ما وژنۍ، زړه مې غمونو وخوړ، سترګې مې د پخوا په څېر دید نه کوي، د بریالي تر مړینې وروسته مې ګوره ملا نوره هم راکوپه شوې، ورځ تر بلې کمزورې کېږم، په دوه درې کلونو کې مې درې زامن ځوانیمرګان شول، د ملالې خبرې چې خلاصې شوې د څو شېبو لپاره هېچا په زوره خپله ساه هم نه وېسته، یوه بل ته کتل، د خبرو کولو جرات په چاکې نه و، فکر به دې کاوه چې په کوټه کې بې روحه بوتان ایښودل شوي، سا په چا کې نشته، ځکه خبرې یې نه کولې

تر څو شېبو وروسته ننګیالي ویل:

مورې زه به ملي اردو ته لاړ شم خو ژمنه مې داده چې جګړو ته نه ځم او په کومه اداري شعبه کې خپله دنده مخ ته وړم

نومیالي ویل:

که په شعبه کې دنده کوې بیا خو خطر نشته لاړ شه خو جګړو ته که ځې اجازه نه درکوو، د بریالي کونډې هوسۍ سوړ آسویلی ووېسته، ویل یې:

نا نا اورۍ خورې که دې یاد وي بریالی هم چې ملي اردو ته روانېده ژمنه یې وکړه چې جګړو ته به نه ځي خو هغسې ونه شو، ملالې خپل سر په زنګنو ایښی و، د هوسې خبرې چې خلاصې شوې سر یې له خپلو زنګنو پورته کړ، ویل یې:

اه خدایه ج! د زړه صبر راکړې، دا څه اورم او څه وکړم؟ د ملالې زړه نه غوښتل چې ننګیالي ته اجازه ورکړي څو ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اردو ته لاړ شي خو نيستي او ناداري دا هم اړه کړه څو د ننگيالي ملا ور وتړي او ملي اردو ته يې روان کړي، ملالۍ ټولو ته وکتل، په ننگيالي يې سترگې ورخښې کړې، ويل يې:
زويه ! نور زه د غم زغم نه لرم، ملي اردو ته لاړ شه خو چې د بريالي په څېر جگړو ته لاړ نه شې
شمشاد، ننگيالي او نوميالي لاسونه وپړکول، دوی درېواړه خوشاله شول چې مور يې ملي اردو ته د تلو اجازه ورکړه خو د اوړي هېڅ زړه نه و چې د هغې خاوند دې ملي اردو ته لاړ شي.
ننگيالي ويل:
مورې سبا به د ملي اردو فورمه د جلب او جذب له مرکزه واخلم او بله ورځ به لاړ شم، ملالۍ د سر په ښورولو ننگيالی پوه کړ چې سمه ده
د همدې شپې په سبا اوړی ننگيالي ته ډېر زاری وکړې چې ملي اردو ته دې نه ځي خو هغه ټينگار کاوه چې په کروندو کې گټه نشته او يوازې ملي اردو ته په تگ سره کولا ی شي چې د کور اړتياوې پوره کړي، دا ورځ او شپه هم تېره شوه، سهار وختي هغه ملي اردو ته د تلو په نيت روان شو، د ننگيالي دوی روزنيزه دوره د بلخ ولايت په شاهين قول اردو کې وه.
سولۍ ته په نيمه شپه شمشاد ور په زړه شو، آن دومره چې د کوټې ديوالونه ورته ويرونکي ښکارېدل، د کوټې چت ورته د هجر پېغورونه ورکول، په خپل ځای کې اړخ په اړخ واوښته خو خوب ورنغی، ټيلفون يې واخيسته، غوښتل يې شمشاد ته زنگ ووهي خو هغه ورته ويلي و چې د شپې له خوا خبرې نه شي کولای، پيغام ليکل يې شمشاد ته پيل کړل،

په پيغام کې يې وليکل اې ! نه غواړم هېر مې شې او نه هم دا غواړم چې د فراق درد دې ډېر په ځان تېر کړم، د پوهنتون د رخصتيو پای ته يې په اشارې وليکل:
ورځې لنډېږي او اونۍ هم راباندې ژر ژر تېرېږي هغه ځکه چې د راز او نياز د شريکو وخت په نژدې موده کې راتلونکی دی، ښايي د بېلتون ديوال مو د وخت په يوه څپېړه ونړېږي او په پوره مينې دواړه سره يوځای شو او په مړه گېډه زه ستا او ته زما ديدن وکړې.
بې تا مې رڼې ورځې تيارې او تيارې شپې مې د گور په څېر دي
درې ورځې وروسته د شمشاد دوی دوهم سمستر او د ننگيالی دوی روزنيزه دوره په يوه وخت پيل شوه، شمشاد او سولۍ په پوهنتون کې سره کيسې وکړې، څه موده يې يو او بل سره نه و ليدلی، سولۍ شمشاد ته ويل:
اې ته بيخي خپه ښکارې څه شوي دي؟
هغه ويل:
لالا مې ننگيالی ملي اردو ته روان شو، له بدې ورځې لاړه ډېر ورته خپه يم.
سولۍ ويل:
خير دی، په هغه به هېڅ نه کېږي، اندېښنه مه کوه، بيايې له شمشاد پوښتنه وکړه، اې تا ولې اول راته دا خبره ونه کړه چې لالا مې ملي اردو ته لاړ، اخر دې زه اړه کړم چې څو ځله درنه ستا د خپگان په اړه پوښتنه وکړم؟
شمشاد په ځواب کې ورته دا بيت دکلمه کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې خاموشي مې ګراني ټوله ځواني وخوړله
ګوره په زړه مې کیسې وې درته کولې مې نه

وختونه همداسې تېرېدل، د سولې دوی دا سمستر هم پای ته ورسېده او ازموینې یې ورکړې په دې ازموینه کې بیاهم شمشاد اول نومره شو

منی شو، ننګیالي هم د ملي اردو روزنیز ه دوره پای ته ورسوله او د هیواد په سویل لویدیځ زون کې یې دنده پیل شوه

ننګیالي د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه، په کور کې یې د ټولو غټو او وړو پوښتنه وکړه، بیا یې ویل:

شمشاده ملاله مور څنګه ده؟

هغه ویل:

اوس شکر ښه ده، بیخي ډېره ستا اندېښنه کوي، ته دې په ځان ډېر فکر کوه، دوه شپې وړاندې یې هم بیخي ډېر یادولې، له مایې پوښتنه وکړه چې ننګیالي خو به زنګ نه وي درته وهلی

بیا یې ویل: لالا ملاله ادې دې په خوله خو اوړی، وریندار دې په زړه کې یادوي،بیا یې په کړس کړس وخندل ننګیالي ته یې ویل:

په مینتوب واده کول او بیا د لومړي ځل لپاره دومره اوږده جدایي کنه ډېره سخته ده

شمشاد غوښتل خبرې اوږدې وکړي خو ننګیالي یې خبرې ورپرې کړې، هغه ویل:

غلی شه تانو پیدا کړه دا خبره

شمشاد ویل:

نومیالی غواړي موټر واخلي، له ښاره به کلي او له کلي به کلیوال ښار ته بیایي او دومره پیسې به پیدا کوي چې د کورنۍ

یوه برخه اړتیاوې پرې پوره شي

ننګیالي لومړی چوپ شو، بیا یې ویل:

سبا لخیره دیرش ذره افغانۍ درته درلېږم نومیالي ته یې ورکړه چې موټر پرې واخلي، نور یې سره مخه ښه وکړه.

د همدې ورځې په سبا شمشاد د کلي کوز سر ته روان شو، منی و، د ونو پاڼې د طلا په څېر تکې زېړې شوې وې، طبعیت عاشقانه و، سوله ور په زړه شوه، هغې ته یې زنګ وواهه، تر جوړ پخير وروسته يې ويل:

اې! طبعیت څومره ښکلی شوی، هرڅه شته خو یوازې ستا د دنګې ځوانۍ، الف قد، خماري سترګو او ماړډوله تورو زلفو دیدن نشته، څانګې! باور وکړه زه بیخي درپسې خپه شوی یم، آن دومره چې د ونو د پاڼو په څېر مې څېره زېړه پېړه شوې ده، هڅه کوم چې زړه مې ټکور کړم خو ستا یاد مې داسې په زړه منګولې ښخې کړې چې د ټولو هڅو سره مې هم بیا په پرېکړه کې پاتې راځم او ته بیا زما د زړه د پرېکړې خلاف نوره هم ډېره یادیږې.

سولې لومړی شمشاد ته ډاډګېرنه ورکوله، ویل یې:

د ملک فتح خان د لور خپلول آسانه کار نه دی، زغم او صبر ولره، وخت به هرڅه سم کړي، بیا یې ویل:

که ما وپوښتې ته به وتښتې ځکه چې تر تا زه ډېر دردونه لرم، یو ډول د نهیلۍ احساس کوم، اې!

زه لکه د مني پاڼه ورو ورو مخ په وچېدو یم او ته هم لکه سیم د ځوانۍ غرور نری کړی یې، بې تا دې نه شم خوږه غم مې له غروره او زغم مې له معصومیته یو بل غاړه او غېږ نه ورکوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوف تر څو به زه دلته او ته هلته له جدايي کړېږې، په ياد به مې
شپې سبا کوې، خدايه ځ صبر راکړې.
شمشاد ويل:
سولې ته هم ډېر زړه مه خوره، دوه درې کاله وړاندې مو ديوځاى
کېدو هېڅ تمه نه وه، اوس خو په پوهنتون کې سره ګورو او ښه
خبره بيا داده چې په ټيلفون خومو بنديز نشته، سولې هېڅ ونه
ويل، ټيلفون يې نور هم غوږ ته نژدې کړ خو خبرې يې ونه کړې،
شمشاد ويل:
مينتوب مې ورځ تر بلې په روحي خپګان بدلېږي، نه غواړم چې
روحي خپګان مې ددې لپاره کم کړم څو له تا سره مې مينه کمه
شي، په موسکا يې دا بيت دکلمه کړ.

بـــس يـــوه د مينـــې کلمـــه راتـــه راياده ده
ژونـد ستا سـلګۍ سـلګۍ کيسـه راتـه ياده ده

سولې خپه وه، د زړه په زور يې وخندل ويل يې:
زما او ستا د يوځاى کېدو لوى لامل زده کړې دي، که دې
پوهنتون ووايې او همداسې لا ښه وځلېږې نو په آسانه به مې
خپله کړې
هغه په خندا شو، ورو ويل:
سولې ته رېښتيا وايې؟
هغې هو کړل او ددې ټيپې په ويلو سره يې شمشاد ته د يوځاى
کېدو پيغام ورکړ

دا وايـه وايـه سـبق وايـه
چې لـوى سـړى شـې مابـه تاتـه درکوينـه

نوميالي سراچه ډوله موټر واخيسته او سورلي به يې پکې
ښکته او پورته وړله، ژوند يې که څه هم ډېر ښه مخته نه ته خو
ګُزاره يې پرې کېده، لاس يې چاته اوږد نه و، د ژمي په سړو
ورځو کې يې موټر وچلاوه، او هڅه يې داوه چې پيسې پيدا
کړي څو د را روان پسرلي په دوهمه او يا وروستۍ مياشت کې
خپل واده وکړي.
پوهنتونونه پيل شول، د پوهنتون په دوهمه ورځ سولې او
شمشاد وروسته تر اوږدې جدايي يو د بل ديدن وکړ، دواړو
سره ستړې مه شې وکړه، د ټولګي په يوې څنډه کې سره
کېناستل، شمشادد سولې په څېره خپلې سترګې وګنډلې، ړډ
ړډ يې ورته کتل:
ويل يې:
اې ! بيخي درپسې خپه شوى وم، يادېدې مې شکر چې پوهنتون
پيل شو
هغې ويل:
شمشاده! مشرانو ويلي چې د صبر ونډې درنې وي نوکه ما او تا
صبر نه واى کړى دلته به مو څنګه اوس سره کتلى واى، د هغه
ليدو ته يې دوه سترګې څلور کړې، په څېر څير يې ورته وکتل،
بيا يې په خندا ويل:
کاشکې ژمى هم پوهنتونونه نه رخصت کېدلى، په وړيا او
آسانه به مو سره ديدنونه کول، بيا يې په ټولګي کې ښکته او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورته وکتل چې هېڅوک نشته، له سترګو یې اوښکې راغلی
ویل یې:

مینتـــوب یـــم داســـې حـــد تـــه رســـولې
یـــار د بـــل درومـــې او زه ورپســـې ژاړم

شمشاد په چوکۍ کې وخوزېده، هڅه یې وکړه چې خبرې پیل کړي خو داچې د سولې لیدو ته یې دوه سترګې څلور کړې وې هېڅ یې ونه ویل

دوی په خپلو خبرو بوخت و چې ټولګي ته یې ټولګیوال اټک، ببږ او اند رانووتل، هغوی سولې او شمشاد ته وکتل چې په کیسو سره اخته دي، اند چې یو څه شوخ ویل یې:

سولې او شمشاده مونږ خو به مزاحمت درته نه وي کړی؟

سولې د سر په خوزولو سره د نا ځواب ورکړ خو شمشاد ویل:

نا هسې د درسو په اړه غږېدو، مونږ به څه پټې خبرې وکړو

په عادي توګه یې په دې کال هم درسونه مخته لاړل، شمشاد چې د لوړ استعداد څښتن و، هڅه یې دا وه چې ښه درسونه ووایي او په دې کال هم د خپل ټولګي اول نومره شي.

د دریم سمستر درسونه او ازموینې یې هم تېرې شوې، په دې ازموینه کې شمشاد بیا اول نومره شو، په ډېرې خوشالۍ سره یې ټول خبر کړل چې په دې ازموینه کې هم اول نومره شوی دی، هغه ډېر خوښ و، یوه اونۍ تېره شوه، شمشاد ته په ځان میینه سوله ور په زړه شوه، سوچونه او فکرونه یې وکړل، له کوره د سولې دوی د دروازې په لور روان شو، بیا یې خپل ټیلفون راووېسته، په ښیښه یې ورته ګوتې تېرې کړې، په پیغام خونه کې یې سلام او ستړي مه شي ولیکه، د پیغام په لیکلو لیکلو د

سولې دروازې ته ورسېده، په سرک کې یې یوې خوا اوبلې خوا ته وکتل، په دروازه کې ولاړ پاتې شو، بیا یې په پیغام خونه کې دا شعر ولیکه:

غلـــی دې کوڅـــه کـــې مســـاپر غونـــدې ولاړ یمـــه
مـــات مـــې دی غـــرور یـــوه ســـوالګر غونـــدې ولاړ یمـــه

څـومره سـخت مـزل و پـه سـختیو مـې پیـدا کړلـې
اوس دې دروازه کـــې مـــرور غونـــدې ولاړ یمـــه

د همدې ورځې په سبا سولې د شمشاد پیغام وکوت، هغه چې هم ورپسې ډېره خپه شوې وه، شمشاد ته یې زنګ وواهه، ویل یې:

اې ! ته څنګه یې بېخي رانه ورک یې؟ وبښه اوس مې دې پیغام وکوت

شمشاد د کلي په کوز سر کې د یوه ولاړ غټ توت ډډ ته تکیه وکړه، بڼ کې یې ټولو ونو ته وکتل چې په ځمکه یې وزرې غوړولي او د لمر وړانګې نه پرېږي څو په ځمکه ولږېږي سولې ته یې ویل:

ښه یمه خو دومره ډېر هم ښه نه، تېره ورځ مې زښته ډېره یادېدې، ونو او بوټو ستا د نه شتون پېغورونه راکول، آسمان راته داسې ښکارېده لکه ټول زور یې چې زما په سر وي، ځمکې په خپله غمازه هنداره کې د یوې نابریالۍ مینې انځور راښوده، بیا مې پیغام درولېږه

سولې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول مي فکر درته نه و
اوس مي د زړه ستني کړې درپسې ځینه

شمشاد واه واه کړل نور غلی شو، سولې دوه سترګې له کړکۍ د حویلۍ انګړ ته څلور کړې وې، ناڅاپه یې پام شو چې مور یې غوټۍ غوړونه بوخ نیولي دي، او ددې خبرو ته غوږ ده، ژر یې ټیلفون پرې کړ، ویل یې:

ادې ! زه له شمشاد سره غږېدم، پوښتنه مي وکړه چې که کتابونه ولري ماته یې د کوم ماشوم په لاس راولیږي، غوټۍ توره او شنه واوښته، تندی یې تروش کړ، غوښتل یې چې ځانکه له وېښتانو راونیسي او جزا ورکړي، خپل ځان یې کنټرول کړ، سوله غلي ناسته وه، ښکته یې ځمکې ته کتل او په قالینه کې یې د لاس په ګوته خطونه ایستل، غوټۍ سولې ته وکتل، وړاندې ورغله،د لاس په خوزلو سره یې خبرې پیل کړې، ویل یې:

ما څومره په تا باور درلوده، زما باور دې له خاورو سره خاورې کړ، نور څوک اوس په کلي او ښار کې خلاص شول چې ته له شمشاد سره خبرې کوې، هغه شمشاد چې د کورنۍ نوم یې په بې وځلۍ کې ځانګړې شهرت لري.

سولې ورو ویل:

مورې ! اوس ما خو کومه ګناه نده کړې، یوشتمه پېړۍ ده، له خپل ټولګیوال سره مې غږېدلې یم، ته ولې په ما دومره بدګمانه یې؟

غوټۍ نور هم خپل تندی تروش کړ، اوف اوف یې کړل، بیا یې سوړ آسویلی وواېسته، ویل یې:

سولې سولې !! ته به مې اخر د ډوډۍ پرځای په تناره کې پخه کړې، نور چوپ شوه، غوټۍ په سولې باندې ورځې بدې کړې، هره شپه یې ورپسې څار کاوه،همداسې ورځې تېرېدې، د پوهنتون څلورم سمستر پیل شو،

غوټۍ ویل:

سولې ! نور دې خوښه خو که خبره شوم چې له شمشاد سره دې په پوهنتون او یا په ټیلفون کې خبرې کړې دې نو هماغه شپه به دا دنیا درباندي تنور کړم او پوهنتون ته به دې هم پرې نه ږدم، هغې د سر په خوزولو سره د سمه ده ځواب ورکړ او پوهنتون ته ترې روانه شوه.

د پوهنتون یوه میاشت نوره هم تېره شوه، د پخوا په څېر به سولې او شمشاد په پوهنتون کې په عادي توګه یو او بل لیدل، سره به یې خبرې کولې او د زړه دنیا به یې په دیدنونو اباده وه.

د شمشاد دوی کورنۍ د نومیالي د واده بند اوبست کاوه، یوه اونۍ هغه پوهنتون ته رانغی، خپله به په کور او زړه به یې په پوهنتون کې و، د غوټۍ له خبرداري وروسته سولې هڅه کوله چې له شمشاد سره کتل او خبرې په داسې ډول وکړي چې څوک د اړیکو درلودو شک پرې ونه کړي.

سولې چې اته ورځې شمشاد نه و لیدلی زړه یې غوښتل چې خبرې ورسره وکړي او خواته یې ورشي خو د مور له ویرې یې د پوهنتون په انګړ کې له ټولګیوالو بختورې، برېښنا ، پښتنې، تلوسې او خورې سره ولاړه پاتې شوه، د هغه څنګ ته وره نغله څو ورسره د زړه خواله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشاد له لرې واټنه پرې سترګې ګنډلې وې، رډ رډ يې ورته کتل،د هغې لاسونو ته ځیر و چې کله به ورته د لاس په خوځولو اشاره وکړي، سولې هڅه کوله چې له ټولګیوالو سره يې خبرې لنډې کړي او د شمشاد خواته ورشي خو هغوی په يوې پوښتنې پسې بله پوښتنه کوله او د سولې خبرو ته بوخې ولاړې وې ، هغې شمشاد ته پرلپسې څو واره وکتلې، شمشاد په خندا شو، سولې ولیده چې هغه ورته ګوري او خاندې له ملګرو يې څو قدمه لرې لاړه، آسمان او ځمکې ته يې وکتل چې هرڅه په خپل ځای دی او یواځې ددې زړه ده چې د شمشاد په مینه کې بند دی، دا بیتونه يې د ځانه سره دکلمه کړل:

سوځم په انګار د لرې لرې نه
خاندي راته يار د لرې لرې نه

ناز کوي ادا کوي مستي کوي
اخلي مې ازار د لرې لرې نه

ستورو کتل ماته او ما ستورو ته
يار ته انتظار د لرې لرې نه

دا ورځ همداسې تېره شوه، د سولې په زړه کې دومره خبرې او پوښتنې پیدا کېدې چې ددرس ویلو پرځای به يې له شمشاده د پوښتنو کولو لپاره تیاری نیوه

سبا د پوهنتون په انګړ کې سره مخ شول، د شمشاد تور وېښتان باد رپول،د لمر سترګې هم خپلې وړانګې ډېرولې او د روښانه سبا په نیت هلکان او نجونې پوهنتون ته په رانوتې وې.

سولې ویل:

اې ! بیګا مې سوچ وکړ،ډېرې هلې ځلې مې وکړې څو پوه شم ولې یو شمېر انسانان د مینې په درياب ځان ورګډوي او ولې يو شمېر نور بیا د خیر په غونډۍ ناست او لاسونه ورته پړکوي؟

شمشاد کټ کټ وخندل ويل يې:

مینه د چا په اختیار او اراده کې نه ده چې زړه دې وغواړي ويې کړې او زړه دې ونه غواړي ويې نه کړې، مینه لکه اور سوځول کوې، د سمندر په څېر دې له ځانه سره وړي او د سپرغۍ په څېر دې الوځوي او وزرونه درکوي، د مینې زور هېڅوک نه لري، کله ډېره ساده او کله دومره پیچلې شي چې حد نه لري، ښه خو خبره يې چې د مین سترګې ړندې وي.

سولې کټ کټ وخندل ویل يې:

پخوانیو خلکو به ویل چې مینه سړی ړندوي نو ځکه څېړنو ښودلې ده چې د مینې په وخت کې انسان کولای نه شي د خپلې مینې او يا مېین کمی وويني.

شمشاد ویل:

سولې خبرې نه اوږدوم زه بېرته ځم کورته، ددې لپاره راغلم چې په ټولګي کې غیرحاضر نه شم دوه ورځې وروسته د نومیالي لالا واده ده له وړاندې د ې خبره یې

سولې ویل:

سمه ده زه او مور مې دواړه درځو لخیره

واده تیار شو، د واده په ورځ سوله او مور يې غوټۍ د ورابانو په ډله کې د نومیالي د خُسر کور ته ورغلل، شمشاد سوله ولیده، غوښتل يې چې خبرې ورسره وکړي، ناڅاپه يې ټیلفون

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړنګېده، سولې ورته په پیغام کې لیکلي و:
شمشاده زما خواته رانه شي چې مور مې ځاري.
واده تیار شو، د کلي هغو سپین سرو ښځو چې ګیبي پایڅې اوپه ځانګړي افغاني دود کالي یې درلودل اتڼ ته راپورته شوې، تورپیکې، درخانۍ او زرکه چې د اتڼ په چمبه وهلو کې نوموتې وې له چمبو یې کوکارې پورته کړې، په سرو لاسونو یې چمبې ته داسې ګوزارونه ورکول چې غږ یې لسم کلي ته هم رسېده، د مستې قلندرې سندرې ته اتڼ روان و، د سولې مور غتۍ هم ملالۍ اتڼ ته پورته کړه په دې وخت کې شمشاد ځان ناوې ورینداري لېمې ته ور ورساوه، سوله یې وروښوده، ویل یې:
لېمې ورینداري تاسره مې ژمنه کړې وه، هاغه له قده دنګه او په څېره زړه راښکوونکې نجلۍ سوله ده چې ماسره یوځای درس وایي او پرې میین هم یم.
واده تېر شو،
د سولې او شمشاد د څلورم سمستر ازمویني پیل شوې،
هغوی دواړه به په ازموینه کې څنګ په څنګ کېناستل،
سولې به له شمشاد او شمشاد به له سولې سره مرسته کوله،
په ازموینه کې بیا شمشاد اول نومره او سوله څلورم نومره شوه.
د پوهنتون رخصتۍ سولې او شمشاد ته د یوه اوږده بېلتون زیری ورکاوه، منی و، د ځینو ونو پاڼې ژیړې او د ځینو لا لاندې را تویې شوې وې، تر ونو لاندې په ځمکه پرتې ژېړې پاڼې داسې ښکارېدې لکه طلایي فرش چې چا په ځمکه هوار کړی وي، عمرخوړلو کسانو د سترګو په سر د لاس چتر جوړ

کړې و څو د لمر وړانګې یې سترګې وې نه سي، شمشاد د بڼ په خوا کې د سیند په څنډه په لویه غټه تیږه پلتۍ وهلې وې او ناست و، په سیند کې د پخوا په څېر اوبه زیاتې نه وې، په تېږه به چې لړېدې یو ډول خوږه موسیقي به یې تولیدوله، د مرغانو شورجوړ و، شمشاد چې د سولې مینې لکه سیم نرۍ کړې و خپل ښې جېب ته یې لاس کړ، شپېلۍ یې ترې راوویسته، یوخوا او بل خوا یې وکتل، د شپېلۍ په هرسوري باندې یې په ډېر هنر سره ګوتې کېښودې، په هر پوکي سره به یې یو ډول سوې کریغې له شپېلۍ ویستې، شمشاد چې د شپېلۍ په جادویي غږ د مینې نغمې راتاوې کړې د میینانو په ټپونو یې د ځان او سولې په ګډون مالګې وشیندلې.
هغه هم دا نغمه:
نن د جانان دیدن ته ځمه توري نری وریځې
خدای خودې لنډ کړې دا د ځمکې تنابونه مستې نازنینې
شمشاد لا شپېلۍ نه وه ایښې چې ټیلفون یې وشرنګېده، ژر یې ټیلفون اوکې کړ، تر سترې مه شې وروسته سولې ورته ویل:
شمشاده لړ لړ رانه هېر وې
کوم ځوانیمرګ شپېلۍ وهي غرقه یې کړمه
هغه په لوړ غږ وخندل ویل یې:
سولې فکر کوم د شپېلۍ غږ دې واورېده، هغه زه یم د سیند په غاړه ته رایاده شوې او زړه مې په شپېلۍ یخ کړ.
سولې ویل:
که رېښتیا ته یې نه زه اړیکه پرې کوم ته یوه بله خوږه نغمه په شپېلۍ کې راته وغږوه، وخت په شمشاد او سولې ډول ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کانې وکړې خو د یوځای کېدو تمه یې ډېره او په مینه کې یې ماته لا هېڅ منله .

د ژمي سړې او د بېلتون اوږدې شپې دواړو همداسې تېرې کړې، پسرلی راورسېده، د هغوی پوهنتون پیل شو .

ننګیالي شمشاد ته زنګ وواهه، ننګیالي ویل:

دنده مې اوس په کندهار ولایت کې ده، قومندان راته ویل چې شل ورځې وروسته په رخصتي کورته لاړ شه، شمشاده درځم تاته او ملالۍ مور ته څه دروړم؟

شمشاد وخندل، ویل یې:

ماته هېڅ مه راوړه خو ملالۍ ادې ته چې هرڅه راوړې ستا خوښه

ننګیالي ویل:

زه اوس په ټانک کې سپور یم بیا غږېږو په مخه دې ښه

لس ورځې تېرې شوې ټول په تمه و چې ننګیالی به لخیره کورته راځي، بله ورځ سهار د نومیالي ټیلفون ته له نامعلومه شمېرې زنګ راغی، هغه ورسره خبرې وکړې.

نومیالي تړې پوښتنه وکړه چې څوک یې او چاسره کار لرې؟

هغه ویل:

زه جګړن پتنګ پتیال یم د ننګیالی دوی د ټولي قومندان، نور غلی شو

نومیالي ویل:

ښه ووایه قومندان صاحب څه خبره ده؟

جګړن پتیال ورو او په ژړا ویل:

کُلُّ نَفْسٍ ذائِقَةُ الْمَوْت تېره شپه زمونږ په پوستو بریدونه شوي و، ننګیالي دوی د جګړې سیمې ته په لاره و چې د حکومت د

مخالفینو کمین ته برابر شوي، اته نفره مو ورک دي او د ننګیالي په ګډون څلور کسان مړه شوي دي، الله ج دې وبښي

نومیالي چیغې کړې ویل:

جګړنه ته رېښتیا وایې؟

جګړن ویل:

هو اوس یې جنازې په روغتون کې دي ځکه ټول سوځېدلي پېژندل کېږي نه، تر پېژندو وروسته لخیره جنازه کابل ته درلېږو، جګړن له خپلو سترګو راغلې اوښکې پاکې کړې ویل یې:

ورور جانه تاسو زحمت مه باسئ زمونږ امبولانس جنازه د مرکزي بغلان تر ښاره در رسوي، مړی به تر درې بجو هلته در ورسېږي، هېڅ د کتو نه دي کوښښ وکړئ چې همدا نن یې دفن کړئ.

نومیالي ژړلي خو جګړن تیلفون پرې کړ

لېمې له نومیالي پوښتنه وکړه چې څه شوي خو هغه ځواب ورنکړ او په بېړه یې ځان د جانباز کورته ورساوه او خبر یې کړ چې ننګیالی وژل شوی دی، له هغه ځایه نومیالی او جانباز د فتح خان کورته راغلل، فتح خان یې خبر کړ، نومیالي د فتح خان په میلمستون کې په لوړ غږ چیغې وهلې، په خړ څادر جانباز هم خپلې اوښکې پاکولې او فتح خان سر په زنګنو ایښی و هېڅ یې نه ویل، جانباز خپل ټیلفون راوویسته او د نومیالي خسر څرګند سره یې اړیکه وکړه، هغه ټیلفون اوکې کړ، جانباز ورته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرګنده ! خبره واوره ننګیالی مړ شوی دی، جنازه یې نن تر درې بجو له کندهار رارسیږي، قومندان یې ویل چې ټول سوځیدلی او د کتو نه ده نو باید همدا نن یې خښ کړو ته هلکان هدیرې ته ولیږه او مونږ به له ده ځایه در روان شو.

نومیالي د خپل کور پر لور منډه کړه، سرک کې خلکو چې هرڅه غږونه وریسې وکړل د هیڅچا ځواب یې ورنکړ، خپل دروازه په غربهاري خلاصه کړه، د حویلۍ په منځ کې یې په لوړ غږ چیغې پیل کړې، ټول پرې راټول شول، نومیالي په لوړ غږ چیغې وهلې، ټول یې خبر کړل چې ننګیالی وژل شوی دی.

ټولو چیغې پیل کړې خو د ملالۍ، اوربۍ او شمشاد چیغو ټول کلی خبر کړ، په کوڅه کې ټول کلیوال راټول شول، د کلي بوډۍ ښځې راغلې، هغوی هم ژړلې، کلیوالو په کوڅه کې رډ رډ یوه بل ته کتل، حیران ولاړ و، ځینې خو آن دومره خپه وچې له زړه یې وینې څڅېدې، جانباز د شمشاد دوی کور ته راننوته، ویل یې:

ملالۍ وریندارې وخت کم دی موټر دروازې ته راغلي دي تاسو پکې کینئ او د ځرګند کور ته درځئ، څو قدمه وړاندې لاړه زرکې او شمشاد ته یې ډاډګیرنه ورکړه، هغوی یې هم له حویلۍ بیرون رااوېستل او په موټر کې یې کېنول، له خپل ښي جیبه یې د نصوارو قطی رااوېسته، مخکې تر دې چې نصوار خولې ته واچوي ویل یې:

کلیوالو ! جنازه څلور بجې د نومیالي د خسر ځرګند په کور کې ده ټول هلته راشئ، نور په موټر کې کیناسته او دروازه یې په غرَب په ځان پسې پورې کړه

د غرمې تر ډوډۍ وروسته د ملي اردو یو رنجر موټر او یو امبولانس رااورسېدل، له رنجر موټر دوه پنډ پنډ دریشي کړي کسان راکوز شول، یو یې د ننګیالی دوی د ټولی قومندان جګړن پتنګ پتیال او بل یې د هغوی د ټولي برید مل محب الله زغم و، سترګو ته دواړو لاسي دستمالونه نیولي و او خپلې اوښکې یې پاکولې، جانباز سره یې ستړي مه شي وکړه، د ننګیالي ملګرو د پوځي امبولانس دروازې خلاصې کړې، هغو ویل:

ننګیالی دی الله ج وبښي مونږ یې خپله له امبولانسه راکوزوو، د جنازې تر راښکته کولو وروسته جګړن پتیال ویل:

ستا سو غم زمونږ غم دی، ټول وجود یې سوځېدلی دی، پېژندل کېږي نه، هېڅ اړتیا نشته چې د تابوت د سر تخته لرې کړئ.

جانباز د سر په خوزولو سره د سمه ده ځواب ورکړ، کلیوالو یې تابوت په لسو نفرو ونیوه او د حویلۍ پر لور یې روان کړ، جنازه یې چې د ځرګند په حویلۍ ورننوېسته زرکې، ملالۍ او شمشاد رامنډه کړه، کلیوالو ژر تابوت په ځمکه کېښوده، لرې لرې خپه ودرېدل، شمشاد او ملالۍ پړمخې ځان په تابوت ور واچوه، زرکه د تابوت سرته کېناسته، جانباز راغی، هغوی ټول یې پورته کړل، کلیوالو ته یې اشاره وکړه چې تابوت دې د حویلۍ په انګړ کې کېږدي.

ملالۍ غوښتل چې د تابوت د سرتخته لرې کړي او د ننګیالي جسد وګوري خو جانباز نه پرېښوده، شمشاد د تابوت اړخ ته او زرکه د ننګیالي د مړي پښو ته ناسته وه، د سروښتان یې شکول، ددوی زړونه لا په چیغو نه و یخ چې جانباز له څو کلیوالو سره حویلۍ ته راننوته ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوختـه ده ملالـې جنـازه وړو، بهـرون کليـوال ډيـر پـه تمـه دي، ملالې هڅه کوله چې څو شيبې نور هم تابوت ته وګوري خو هغوی جنازه پورته کړه، په دې وخت کې د چيغو غږ دومره ډير شو چې آن دوه درې کلو کې اوريدل کيدل.

پرته له دې چې کليوال د تابوت تخته لرې کړي جسد يې خاورو ته وسپاره او د هغه د کورنۍ په زړه يې يو نه جوړيدونکی داغ پرېښوده.

شل ورځې تيرې شوې، د ملالې ملا د ننګيال غم راکوپه کړه، د سترګو ديد يې کم شو او ناروغه شوه، هره شپه به يې د ننګيالي نوم يادوه.

بله ورځ سولې زړه نا زړه د شمشاد ټيلفون ته زنګ وواهه، تر جوړ پخير وروسته يې ويل :

خدای ج دې تاسو ته د زړه صبر درکړي ، ورور دې ډير نيک او ښه انسان و جنتي دې شي ، څه وکړو الله ج دې ورته هغه دنيا ښه کړي .

شمشاد ويل :

هو سولې ګور ته ټول کډې کوو خو د چا کډې وړاندې او د چا بيرته .

سولې له شمشاده پوښتنه وکړه چې پوهنتون ته ولې نه راځې؟

شمشاد سوړ اسويلی وويسته ويل يې:

سولې ښايي نور پوهنتون ونه شم ويلی ځکه په هغو دېوالونو مې چې تکيه کوله ټول ونړيدل، ژوند مې ډير تريخ دی، درې کلونو کې مې څلور ورونه مړه شول، څلور کُنډې مونږ ته په کور

کې ناستې دي، ملالـه ادې مې چې د هريـوه ورور مېرمنـې تـه ګوري له سترګو يې لارې لارې اوښکې ځي.

سولې غلی شوه، بيا يې ويل:

ګوره دا به د الله ج رضا وه، استادانو ويل چې شمشاد خبرکړئ څو پوهنتون ته راشي، څو ورځې وروسته ازمويني پيل کيږي.

شمشاد سولې ته په ځواب کې ويل:

سمه ده خپله هڅه به وکړم، بيا يې دا لنډۍ په غمجن غږ د شونډو په څوکو تيره کړه

دا خو مې زړه دی چې لا ټينګ دی
دومره غمونه دريابونه وچوينه

سولې ويل:

شمشاده ! ما درسره ژمنه کړې چې د پوهنتون لګښت دې زه درکوم نو د پوهنتون له اړخه بېغمه اوسه، شمشاد هيڅ ونه ويل خو سولې ويل:

رينښـتيا زيات وخت وشو نه مې ليدلی ډيره درپسې خپه يم هغه ځواب ورکړ چې سمه ده لخيره سبا ستا لپاره درځم وبه دې وينم او هم به لږ درس وو ايم زه هم در پسې زيات خپه شوی يم.

سبا يې پوهنتون کې سره وليدل، سولې ويل:

اې ! ننګيالی ډير ښه انسان و، ملکوتي شوي روح ته به يې دوعا کوو خو شمشاد غلی شو، په سترګو يې لاس وواهه، بيا يې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سردرو وطن ته وايه
په مړو موړ شوې که لا نور کوې مرګونه

آسمانه درز وهه رالوېږه
په ماقيامت دی چې په ټولو قيامت شينه

دوی په خبرو بوخت و چې ټولګيوالې يې شغله، شربت ګله، شبېه، نتکۍ، مکۍ او ورېمه راغلې ټولو شمشاد او سولې سره ستړې مه شي او غم شريکي يې ورسره وکړه، مکۍ ويل:
شمشاده! باور وکړه چې د ننګيالې ورور په مرګ دومره خپه شولو لکه خپل ورور مو چې مړ وي، بيا ستا نه راتګ پوهنتون ته بيخي زيات اندېښمن کړې و.
دوی خبرې خلاصې کړې او ټولګي ته په ګډه روان شول، ددې سمستر ازموينې پيل او تېرې شوې، شپږم سمستر کې شمشاد نه غوښتل چې پوهنتون ته راشي، سولې څو واره زنګونه ورته ووهل خو هغه ويل چې کور کې ډېرې ستونزې لري او نه شي کولای چې پوهنتون ته راشي، لس ورځې پوهنتون ته رانغی.
د پوهنځي د پښتو څانګې آمر جهانزېب څو واره هڅه وکړه چې شمشاد سره خبرې وکړي چې ولې پوهنتون ته نه راځي خو ټيلفون يې رُخ نه شو، اخر دېته اړ شو چې د شمشاد دوی کلي ته ورغی، د غرمې ډوډۍ يې د سولې دوی په مېلمستون کې وخوړه، د سولې پلار سره يې کيسې وکړې، هغه يې هم د ځانه سره ملګری کړاو د شمشاد دوی کور ته ورغی.

فتح خان د شمشاد دروازه وډبوله، نوميالی ورته راووته، تر ستړې مه شي وروسته فتح خان ويل:
دا د شمشاد دوی د څانګې آمر صاحب جهانزېب دی، له پوهنتونه راغلی دی
نوميالي ژر دروازه خلاصه کړه، ويل يې:
راځئ پاتې کيسې به په مېلمستون کې وکړو، نوميالي هغه کينول او خپله په منډه کور ته لاړ، شمشاد ته يې ويل چې د څانګې مشر يې راغلی دی
شمشاد هم کوټې ته ورغی، د سولې مشر جهانزېب تر دعا وروسته ويل:
شمشاده! غم او ښادي په ژوند کې راځي خو ته لس ورځې کېږي چې پوهنتون ته نه يې راغلی، ټولګيوالو ته دې ويلي و چې نور پوهنتون ته نه شم راتلی، ما هڅه وکړه چې زنګ درته ووهم خو ټيلفون دې چالانه نه و نو ځکه دلته راغلم، غرمه مې د فتح خان اکا په کور کې ډوډۍ وخوړه، بيا يې نوميالي ته ويل: که ستونزه نه وي ځوانه! مورکۍ مو هم کوټې ته راولئ، زه غواړم يو څه خبرې تاسو ته وکړم.
نوميالي هېڅ ونه ويل او له کوټې ووت، ملاله يې له لاسه نيولې وه او کوټې ته يې راننويسته، ملالې په زوره زوره خپله ساه وېسته، تر ستړې مشي او ډاډ ورکولو، وروسته د سولې مشر جهانزېب ويل:
مورې! شمشاد زمونږ د پوهنتون يو له ممتازه زده کوونکو څخه ده، پنځه سمستره اول نومره پاتې شوی، ښه راتلونکې په مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لري، ده يې ټولګيوالو ته ويلي چې نور پوهنتون ته نه راځم نو ځکه زه ورپسې راغلم.
د آمر جهانزيب تر خبرو وروسته په کوټه کې ټولو يوه بل ته کتل خو هيڅ يې نه ويل، ملالۍ چې د کوټې په قالينه سترګې خښې کړې وې ويل يې:
آمر صاحب زموږ هيله او اميد همدا شمشاد و، اوس مو هم خوښيږي چې دی پوهنتون خلاص کړي خوځه وکړم، څلور زامن مې مړه شول، څلور تور سرې ښځې ترې پاتې دي، هر زوی مې يوه يوه لپه ماشومان لري نو که شمشاد پوهنتون ته لاړ شي دومره پيسې به لکومه کړو چې هم يې موږ وخورو هم خپل روزګار پرې مخته بوځو او هم شمشاد پرې پوهنتون ووايي.
دې وخت کې دروازه خلاصه شوه، جانباز کوټې ته راننوته، فتح خان ورته آمر ور وپېژنده، آمر په کوټه کې ټولو ناستو کسانو ته وکتل، ويل يې:
الله ج روزي رسان دی، کلي کې مالداره کسان زيات دي، تمه ولرئ، ناهيلي کېږئ مه، بيا يې فتح خان ته وکتل چې غلی په خپل ځای کې ناست او هيڅ نه وايي
جانباز چې بوخ په خپل ځای کې ناست او امر ته يې کتل اول وپشېده او بيا يې ورو وخندل، ويل يې:
ياره امر صاحب زه خپله ددې پوهنتون او مکتب سخت مخالف وم، آن تر دې چې شمشاد په کانکور کې پوهنتون ته کامياب شوی و مبارکي مې هم ورنکړه خو اوس وايم چې پوهنتون ښه دی بايد هرڅوک يې په خپلو اولادونو ووايي، له جيبه يې د نصوارو قطی راووېسته امر جهانزيب ته يې ويل:

ياره انجنير صاحب مال د خدای ج دی لس زامن او شل جريبه ځکه لرم، ټولو زامنو ته مې ودونه کړي خو درس مې په يوه هم نه دی ويلی اوس لږ پښېمانه يم، لوښې خو مې هيڅ جومات ته نه دي لېږلي.
امر رډ رډ ورته وکتل، تندی يې تريو کړ، جانباز پوه شو چې امر ته غوسه ورغله، بيا يې ويل:
ښاا دا کيسې به پرېږدو تر څو چې شمشاد پوهنتون خلاصوي هرکال زه سل منه وريجې او سل منه غنم همداسې وړيا ورکوم اخر خپلوان مې دي پردي خو نه دي
ملالۍ او نوميالي مسک شول، خوشالي يې په سترګو کې ښکاره شوه، په کوټه کې يې ټولو ته وکتل بيا يې ويل :
سمه ده جانباز اکا چې موږ سره دومره مرسته وکړي نو موږ هيڅ کله شمشاد له پوهنتون نه راتاووو.
شپږم سمستر هم همداسې تېر شو، د شمشاد د پوهنتون ټول لګښت به هغه ميينې سولې ورکاوه.
د سمستر په وروستۍ ورځ سوله او شمشاد په يوه موټر کې تر کوره راغلل، په لاره شمشاد په معصومو، سترګو سولې ته کتل، زړه کې يې خبرې وې خو په خوله يې نه راتلې، سولې ويل:
انديښنه دې وه، هروخت به دې تندی تريو نيولی و چې پوهنتون نه شم ويلی، پرېږدم يې، هسې او دسې دغه ده شپږم سمستر هم خلاص شو، اووم سمستر به هم تېر شي او اتم سمستر خو هسې هم په منوګراف ليکلو تېريږي.
شمشاد کټ کټ وخندل ويل يې:
غلې شه اوس به مې يو ساعت کې له پوهنتون فارغ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې خپلې دوه سترګې د هغه لیدو ته ځلور کړې وې، په ځیر ځیر یې ورته کتل، له ځانه سره مسکۍ شوه، ورو یې سوړ آسویلی ووېسته، ویل یې:

آوف خدایه ! چې د ا د ژمي اوږده رخصتي به څنګه تېریږي؟

شمشاد ورته هېڅ ونه ویل، سترګې یې د موټر ښیښې ته ړدې نیولې وې، موټر دومره تیز روان و چې آن ددوی له سترګو ونې په حرکت کې ښکارېدې

سولې شمشاد ته وکتل چې په سوچونو کې ډوب دی، ویل یې:

وا په ما مینه

یاره کابل ته کډې لاړې

څه په سوچونو کې ورک یې، لږ ماته ځیر شه، کیسې وکړه، سمستر اخر شو ښایي بیا ژر سره ونه ګورو، شمشاد سترګې سولې ته راواړولې، په دې وخت کې سولې په خپلو وېښتو کې ګوتې د ګومنځې په څېر تېرې کړې، شمشاد ویل:

سولې زه ډېر درپسې خپه کېږم خو هېڅ نه وایم، زه غم په زړه دننه تېروم

سولې یې له لاسي بیکه د خپلو یادښتونو کتابچه راووېسته، د کتابچې په وروستۍ پاڼه یې په سره قلم لاسلیک وکړ، شمشاد ته یې وسپارله، ویل یې:

اې ! تر کوره حق نه لرې چې دا کتابچه خلاصه کړې، په دې کتابچه کې مې د زړه خبرې د زړه په وینو لیکلې دي، ښایي لوستل یې درته ډېر سخته واوسي خو ته یې وزغمه، کله مې چې یادښتونه لولې فکر وکړه چې ته فرهاد یې او د شیرینۍ د لاس ته راوړلو لپاره غر په تېشه سوری کوې.

هغه وخندل ویل یې:

هههههه خو زه شمشاد یم فرهاد نه

موټر چلوونکي موټر د امام قطیبې ځلور لارې یوې څنډې ته ودراوه ویل یې:

پخیر راورسېدئ، کوز شئ، ستاسې کیسې څومره اوږدې او خوږې دي چې هېڅ نه خلاصیږي، د میینانو په څېر چې یوه کیسه خلاصه کړئ نو بله مو تیاره راجوړه کړې وي هغه پیل کوئ.

ورځې او وختونه تېرېدل، بله ورځ د ژمي سړې سیلۍ یو ډول ویرونکی غږ کاوه، شمشاد د کلي له دوکانه د کور په لور روان و، زنګ ورته راغی، ویې لیدل چې سوله ورته زنګ وهي، شمشاد سره یې ملګري و، ژر یې ټیلفون بې غږه کړ، غټ غټ قدمونه یې واخیستل، ملګرو یې تکل، خاورین او سمسور وخندل، سمسور ویل:

شمشاده ! فکر کوم معشوقې دې زنګ درته وواهه څنګه له مونږه دوه درې قدمه مخکې شوې، د سمسور خبرې نه وې خلاصې چې خاورین بیا وخندل ویل یې:

شمشاده ساده ګله، د معشوقو غم مه کوه، هغه دې نه دي اوریدلي چې(یار له کوڅې تېر کړه رنګ یې هېر کړه) تکل ویل:

خاندئ مه، بل چا به زنګ وهلی وي ورته، تاسو ته خدای ج درکړه، یوه خبره چې پیدا کړئ کوچ ترې باسئ.

شمشاد ودرېده، ویل یې:

نومیالی لالا مې دی، هغه راته ویلي و چې ژر کورته راشه خو ما ناوخته کړه ځکه مې ټیلفون اوکې نه کړ چې راباندې غوسه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي.
څو ورځې نورې هم تېرې شوې، د میینانو ورځې راورسېده، د سولې دوی کورنۍ د بي بي سي نړۍ دا وخت خپرونه کتله، خبریال ویل:
نن د میینانو ورځ ده، په ګڼو هېوادونو کې دا ورځ میینان لمانځي او اوس اوس په افغانستان کې یې هم میینانو لمانځنه پیل کړې، د سولې ورور پاڅون ژر ټلوېزیون ګُل کړ، پلار یې فتح خان چې د بي بي سي دې راپور ته غوږونه څک نیولي و او سترګې یې د ټلوېزیون په ښیښه ورګنډلې وې، په خپل ځای کې رانبغ شو ویل یې هله پاڅونه زویه بېرته ټلوېزیون چالانه کړه، هغه په غوسه ټلوېزیون چالانه کړ، هېڅ یې ونه ویل، د ریموټ په څنډه یې د کوټې په قالینه کې خطونه ایستل، د راپور تر خلاصېده وروسته مور یې غوټۍ ترې د ټلوېزیون د ګُل کولو د لامل پوښتنه وکړه
پاڅون ویل:
نوې ناوې راغلې نوې کڅوړې ورپورې، دا خلک خو په هېڅ هم نه پوهېږي، ورځ تر بېګا په بېکاره خبرو خپل او د خلکو وخت ضایع کوي، دلته په بغلان کې همدا نن څومره کسان په یوه جګړه کې مړه شول او دوی لګیا دي ددې راپور پرځای یې د میینانو په ورځ راپور جوړ کړی، هلک نجلۍ او نجلۍ هلک ته ګلان په غاړه کې ور اچوي.
غوټۍ غلې شوه، فتح خان په خپل ځای کې په ګونډو شو، پاڅون ته یې وکتل چې له ډېرې غصې یې په وچلي دولس بجې دي، ویل یې:

زویه! هره ورځ د جګړو، وژنو او تاوتریخوالو خبرونه اورو، پرېږدئ چې د میینانو د ورځې په نامه هرڅوک خپل ځان خوشاله وساتي، بیا یې خپلې بوډۍ شوې مېرمنې غوټۍ ته وکتل ویل یې:
کاشکې زه ستا په مور همد اوس میین وای چې ما هم د یوه لاسي ګل پرځای دوه درې ګلان ورته راوړي وای
غوټۍ تندی تریو کړ، وېې خندل، ویل یې:
غلی شه د ماشومانو پلاره، سپین ږیری شوې خو له دې شوخۍ او خبرو دې وانوښتې، سبا سهار شمشاد سولې ته زنګ وواهه ویل یې:
زه غواړم ستا خواته درشم، دروازه کې دې لیدلی شم؟
هغې لومړی د کوټې له کړکۍ خپله حویلۍ وڅارله، بیا یې ویل:
هو درسره لیدلی شم خو ډېرې خبرې ښایي ونه شي شمشاد له ښاره یو سور ګل سولې ته د میینانو د ورځې په خاطر په خپل جېب کې اچولی و، دروازې ته یې راورسېده، سولې ته یې زنګ وواهه، هغې یې ټیلفون پرې کړ، دروازه خلاصه شوه، د سولې او شمشاد زړه درېبېده چې څوک یې ونه ویني، سولې ویل:
شمشاده ژر دې خبره راته وکړه چې پلار او پاڅون ورور مې په کور کې دي.
هغه جېب ته لاس کړ، ګل یې راووېسته، سولې ته یې ډالۍ کړ، ویل یې:
تور توتان له تا قربان، د میینانو ورځ دې درته مبارکه وي، مینه درسره لرم، همدا مې له وسې کېده، پرون د میینانو ورځ وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما هېره نه وه خو بوخت وم ، نن مې درته ګل راوړ، ډېره زیاته ښښنه درنه غواړم، نور روان شو.

بیا یې تر پسرلي سره ونه لیدل، کله کله به دواړو په ټیلفون سره خبرې کولې

د پسرلي په لومړیو ورځو کې سولې او شمشاد سره تر یوه اوږده لرې والي ولیدل، دواړو یو د بل په دیدن سترګې مړې کړې، د اووم سمستر لومړۍ ورځ یې د مینې او مینتوب په خبرو تېره کړه، شمشاد ویل:

د هرې سختۍ تر شا ښه وختونه هم شته، د ژمي په رخصتیو کې مې بیخي ډېره یادېدې، کاڼو او بوټو به ستا د نه شتون پیغورونه راکول، ومې زغمل دادی اوس درته مخامخ ولاړ یم او وړیا دې دیدن کوم.

سوله په خندا شوه ویل یې:

که ما وپوښتې ته به وتښتې، ستا یادونو او غمونو مې زړه سوری سوری کړ، بیا یې دا ټپه دکلمه کړه

له زړه مې یو الله خبر دی

ددنیاګۍ عالم پرې خله خبرومه

مخامخ د پوهنځي په ودانۍ کې د ټولګي کړکۍ په غرب خلاصه شوه، ټولګیوالي شفیقې او مینې یې ورته رړ رړ وکتل، شمشاد د ټولګي په کړکۍ دواړه سترګې خښې کړې، سولې ته یې ویل:

اې ! شفیقه او مینه ګوره څنګه په څېر څېر راته ګوري لکه یې هېڅ یې چې لیدلي ونه اوسو

سولې وخندل ویل یې:

شمشاده ! هغوی ما او تا څاري، دوی څومره وزګاره دي او څومره یې له وسې کېږي چې ما او تاپسې وګوري چې چېرته ولاړ یو او څه کوو

دا سمستر هم پای ته ورسېده، دهرې ورځې په تېرېدو سره د سولې او شمشاد د زړه اړیکې نورې هم سره نژدې کېدې، یو بل ته خوږېدل، دیوه اوږده یوځای والي په تمه یې ورځې او شپې شمېرلې.

بله شپه شمشاد او کورنۍ یې ټول سره ناست و، ملالې ویل:

نومیالیه زویه ! دغه دی درې میاشتې وروسته لخیره شمشاد له پوهنتونه فارغېږې، بیا یې د شمشاد په سر لاس تېر کړ، افرین افرین یې کړل

نومیالي وخندل، په کوټه کې یې د ټولو سترګو ته وکتل چې څوک هېڅه نه وايي، له مخې یې د چای ډکه پیاله لرې کړه، له توشکې ورکوز شو او په قالینه کېناسته، مور ته یې ویل:

لخیره له پوهنتون نه خو فارغېږي خو تر څو چې فارغېږي یو چېرته به یې غم وخورو، واده به ورته وکړو، ملالې شمشاد ته وکتل، ویې لیدل چې شمشاد له شرمه ښکته ګوري، هېڅ نه وايي، ویل یې:

ما هم همدا خبره کوله، اوریدلي مې و چې زړه په زړه آینه وي نو هغه خبره ریښتیا ده، ما د واده خبره کوله خو تا راباندې وار ړومبی کړ، ملالې خپلو نګورګانو ته په خندا ویل :

تاسو خپلو کوټو ته درځۍ ، زه ، نومیالی او شمشاد سره پټې خبرې لرو ، هغوی روانې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې دا خبرې پیل کړې د شمشاد په زړه راننوتل ، په زړه کې یې سل ډول خبرې راغلې .

ملالۍ رډ رډ نومیالي او شمشاد ته وکتل ، ویل یې :

شمشاده زویه غوښتل مې کوژده درته وکړم ، په زړه مې ارمان وخو څه وکړم پښتو ته په کور کې درې کونډې راته ناستې دي اوس که تاته چیرته بل ځای ښځه وکړم نو خلک به سل رنګه خبرې راپسې وکړي .

نومیالي ویل :

څه ووایم مورې ، خدای ج دغه ورځ په مونږ راوستې ده ، نصیب به مو خراب وي ، بیا یې شمشاد ته وکتل چې خپه ناست دی .

ملالې ویل :

شمشاده زویه ! چانس درکوو ، درې کونډې وریندارګانې دې ځوانې دي او په کور کې ناستې دي چې ډېر یې ساتل ښه نه دي ، پښتو ده نو ته یې یوه خوښه کړه چې درته یې نکاح کړو.

شمشاد غلی شو ، تر څو شیبو چوپ کېدو وروسته یې ویل :

مورې زه مې په خپله خوښه ځانته کوژده کوم ، وریندارګانې مې ماته د خویندو په څېر دي ، هیڅ نه کیږي چې زه دوی کې یوه ځانته نکاح کړم .

زریالی د کوټې په چت سترګې وګنډلې ، ویل یې :

شمشاد جانه څه وکړو اوس که وریندارګانې همداسې پرېږدو او تاته بل ځای کوژده وکړو داهم ښه نه او هم د پښتو د دود خلاف خبره ده .

شمشاد خپلې دوه پښې په یوه موزه کې کړې ویل :

نا! مورې او وروره ! زه مې وریندارګانو کې یوه هم نه کوم .

دا شپه همداسې په خبرو تیره شوه ، سبا شپه ملالۍ او نومیالي جانباز هم راوغوښته څو شمشاد قانع کړي چې یوه کونډه وریندار یې ورته نکاح کړي ، خبرې پیل شوې ، نومیالي ، ملالې او جانباز شمشاد ته نصیحتونه پیل کړل

خو شمشاد ویل :

چې په هیڅ صورت باندې مې وریندارګانې نه نکاح کوم ، زه مې په خپله خوښه ځانته کوژده کوم ، وریندار سره نکاح کول راته په هېڅ صورت د منلو نه ده .

ملالې ټینګار کاوه چې شمشاد باید خپله یوه کونډه وریندار خامخا نکاح کړي خو جانباز ویل :

نا وریندارې خیر دی شمشاد دې په خپل زړه ځانته کوژده وکړي ، ډېره پسې مه شله کیږه .

ددې خبرې په اورېدو شمشاد شین شو ویې خندل

سبا غرمه چې د ملالې ټولې نګورګانې په کوټه کې ناستې وې ورته ویې کتل، ویل یې:

وا نجونو زه خو دا دوه درې کاله کېږي چې کوژدو او ودو ته نه یم تللی، څوک ښه لور لري چې لخیره شمشاد ته یې ریباري وکړو، مشرې نګور یې زرلښتې ویل:

مورې ! د سپین ګل اکا لور نېکبخته ښه نجلۍ ده، که مو خوښه وي سبا به ورشو ریباري ته؟

زرکې ویل:

بیخي سمه ده ور به شو خو په دې وخت کې لېمې ورو ویل:

تاسو خان وپوښتئ چې شوله خوري کنه، شمشاد لوستی ځوان دی، له پوهنتون فارغېږي، ښایي څوک په ده او یا دی په چا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېين وي هغه به ورته وکړو ، نالوستې ښځه څه کوي، بېړه مه کوئ.

نوميالي وخندل، ويل يې:

شمشاده ! وريندار دې څه وايي، په چا خو به مېين نه يې، شمشاد غلی شو هېڅ يې ونه ويل، له ځمکې غږ ووت خو له شمشاد نه، زړه يې ټوپونه وهل

ملاله مسکۍ شوه ويل يې:

زويه څنګه غلی شوې؟ لکه چې په چا مېين يې نو ماته يې ووايه، ريباري به يې درته وکړم

لېمې په زوره زوره وخندل، ويل يې:

د شمشاد په زړه زه پوهېږم، زه خبره يم چې څوک په ده مېينه ده، څو ورځې وروسته يې لخيره ريباري پيل کوو زه له پخوا خبره يم.

ملالې ويل:

لېمې ته چې خبره وې نو زه دې ولې نه خبرولم خو خير اوس مې خبره کړه چې شمشاد زوی ته مې د هغه په خپله خوښه واده وکړم.

درې ورځې وروسته لېمې ملالې ته کيسه وکړه چې شمشاد او سوله يو په بل مېينان دي او کيسه يې د ښوونځي له وخته پيل شوې ده.

ملاله غلې شوه ، لېمې ته يې ويل :

دا د مېينتوب کيسه لاپکې له کومه شوه ، په پښتو او پښتنو کې دا خبرې نشته ، د شمشاد دې وچې سترګې څنګه شي چې مېين شوی دی او بيا زمونږ غريبي او د فتح خان خاني کله سره

جوړېږي چې د هغه په لور شمشاد مېين شوی دی ، ريښتيا خبره ده چې لوستې نجونې او هلکان چې په پچه وخيژي کشمير ويني او له پوهنتونه چې په فارغېدو وي نو آسمان ته زينې ږدي .

شپږ ورځې يې په همدې سوچ وکړ چې څنګه وکړي؟

يوه اونۍ تېره شوه، بله ورځ ملاله له خپلو پنځو نګورګانو سره د ملک فتح خان کور ته ورغله، ملاله وروسته تر شپږو کلونو د ملک فتح خان کور ته ورغلې وه، وروسته د ډوډۍ تر خوړلو ملالې او غوټۍ د سولې د مور کوټې ته لاړې، دې وخت کې ملک فتح خان کور ته راغی، ملالې سره يې ستړې مه شې وکړه ورته ويل يې:

ملالې وريندارې دا لمر له کومې خوا راختلی چې ته زمونږ کورته راغلې، لار خو به دې نه وې ورکه کړې؟

ملاله په خندا شوه ويل يې:

ملکه وروره زه به لخيره ډېره درته راشم، دې وخت کې فتح خان خپلې مېرمنې غوټۍ ته وکتل، حيران شو چې ملاله څه وايي او په زړه کې يې کومه خبره ده؟ غوټۍ غلې شوه خو فتح خان ويل:

وريندارې هر وخت راشې قدمونه مو په لېمو

ملالې وخندل، ويل يې:

ملکه وروره زه په نيمه نه پوهېږم اوته بيا په يوه نيمه، د ملالې ددې خبرو په اورېدو سره غوټۍ او فتح خان وخندل ويل يې:

هههههه زه بيا هم پوه نه شوم، سپينه خبره راته وکړه چې پوه شم.

ملالې ويل:

فتح خانه وروره لور چې پېغله او هلک په کور کې ځوان شو ساتل يې نه دي پکار، بايد کوژده ورته وشي نو زه ستا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازولې لور سولې ريبارۍ ته راغلې يم چې شمشاد ته يې وکړم.
فتح خان چې پښتنې دودونو او ميلمه پالنې ته ډېر ژمن سړی و ملالۍ ته يې وکتل ، کټ کټ وېې خندل ، ويل يې :
وريندارې خيښې به وشي او يا به ونه شي خو دغه زما کور ته دې راتګ او ميلمه کېدل ښه شول ، زما ميلمانه ډېرخوښيږي چې کور ته مې راشي ، بې ميلمه کور ته پيکه او بدرنګه ښکاري.
د هغه خبرې نه وې خلاصې چې غوټۍ فتح خان ته وکتل، ويل يې:
سوله خو وړه ده اوس يې نه ورکوو، فتح خان وپښېده ويل يې:
ملالې وريندارې سوله خو له پوهنتونه هم نه ده خلاصه شوې، هغه خو لوستې ده پوښتنه به ترې وکړم که يې خوښه وه ولې نه، تر تا ښه خوانبې او تر شمشاد ښه ځوان په دې ولايت کې کله پيدا کېږي.
ملالې ويل:
مخصد ما نا اميده له کوره ونه لېږئ، زه په ډېرې تمې او پوره باور ورورکه ستا کور ته راغلې يم، ته خان يې او زه غريبه خو خيښې به راسره کوې.
غوټۍ هېڅ نه ويل خو فتح خان ويل:
وريندارې سمه ده مونږ به کور کې سلامشورې وکړو او بيا به تاسو ته د هو او نه په اړه خبر درکړو.
اتم سمستر پيل شو، بله ورځ سوله اوشمشاد په ټولګي کې سره څنګ په څنګ ناست و، شمشاد ويل:
زما کورنۍ خو سولې ستا سو کور ته د ريبارۍ لپاره درغلې وه، مور او پلار دې څه ويل؟

هغه موسکۍ شوه، په ټولګي کې يې يوخوا او بل خواته وکتل، ويل يې:
ته نو په دومره آسانۍ سره غواړې چې د ملک فتح خان لور کوژده کړې؟
هغه غلې شو، يو دوه شېبې يې هېڅ خبرې ونه کړې، بيا يې ويل:
ته لکه چې په ما باندې د اوسپنو پنې زړوې او بيا راسره کوژده کوې؟
سولې سترګې د شمشاد سترګو ته نېغې ونيولې ويل يې:
نو زړه دې څه غواړي؟
دې وخت کې ټولګي ته د هغوی ټولګيوال راننوتل، ملګرې يې تلوسې ورته وکتل چې سوله او شمشاد بوخ د ټولګي په کُنج کې ناست، يو او بل سره يې مرکه ډېره خوږه پيل کړې، ويل يې:
کيسې مو خلاصې دي که مونږ له ټولګي بېرته ووځو؟
شمشاد وخندل ويل يې:
تلوسې ته څومره له خبرو ډکه يې، مونږ به د څه شي خبرې وکړو، هسې مو د پايليک ليکلو ته اندېښنه ده، خپلو کې يې په اړه وغږېدو چې څه وکړو؟
د اتم سمستر دا ورځې هم تېرې شوې، شمشاد ته استادانو د مونوګراف ليکلو موضوع د عرفاني ادبياتو په برخه کې او سولې ته يې د ښځو ونډه د لنډيو په ليکلو او ويلو کې ورکړه.
درسونه همداسې په عادي توګه روان و، د نورو ټولګيوالو نه وړاندې سولې او شمشاد خپل پايليکونه تيار کړل، د منې علامې په ځينو ونو باندې راڅرګندې شوې، ميوې پخې وې، په کلي کې د مڼو يوې ونې ته ودرېده، يوه زېړه مڼه يې ترې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوشکوله، له منې سره یوه زېړه پاڼه هم له ونې راولوېده، شمشاد حیران دې پاڼې ته وکتل، بیا یې ژر له خپله جیبه هنداره راووېسته، په چپه لاس کې یې خپل مخ ته مخامخ هنداره ونیوله، په ښي لاس یې په وېښتو کې د ګومنځې په څېر ګوتې کش کړې، ویې لیدل چې خپله هم د مېینتوب درد اود ورونو غم لکه د مني پاڼه زېړ کړی، ژر د یوې غټې ونې لاندې کېناسته، پاس منې ته یې وکتل چې په ونه کې ښکته راځوړندې دي،بیا یې د ونې په ډډ باندې تکیه وکړه، اوږ آسویلی یې ووېسته، ټیلفون ته یې لاس کړ، د خپل ګلکسي ټیلفون په ښیښه یې له خاورو ډکې ګوتې تېرې کړې، د سولې شمېره یې ډایله کړه،
هغې ټیلفون اوکې کړ ویل یې:
په ما میینه شمشاده څنګه یې؟
شمشاد ویل:
ښه یم دومره ډېر ښه نه، اوس مې د میروس اکا په بڼ کې یوه منه له ونې وشکوله، بیا مې هنداره کې خپل مخ ته وکتل، دې مني زه هم لکه د مني پاڼه زېړ کړی یم.
سولې ورو ورو وخندل، ویل یې:
آه څومره ګیلې کوې، خیر دی بیرته به تیار شې او رنګ به دې تر او تازه شي
شمشاد وخندل، ویل یې:
نا ! غم غم د مېینتوب دی، درې میاشتې تېرې شوې چې زما کورنۍ ستاسې کور ته د ریبارۍ لپاره درغلي خو تاسو د هو او نه ځواب مونږ ته نه دی رالېږلی، نه پوهېږم،حیران دریان یم چې دا وړۍ به شړۍ شي کنه خو تمه مې لا په زړه کې شته او همت له

لاسه نه ورکوم، پرون هم درباندې مېین وم، نن هم او سبا به هم درباندې مېین واوسم.
سوله مسکۍ شوه، ویل یې:
ما د هماغې ورځې په سبا مور او پلار ته ستا په اړه وویل چې شمشاد سره مې کوژدې کولو ته زړه دی ته نو اوس زړه مه خوره چې لخیره فارغ شوو بیا به کوژده هم وشي، صبر ولره، بېړه ښه نه ده.
شمشاد ویل:
اې ! ته رېښتیا وایې؟
هغې ویل:
هو نو ما کله تاته دروغ ویلي دي چې اوس یې درته ووایم. اړیکه دواړه سره پرې کړه، څو ورځې نورې هم تېرې شوې، منوګرافونه یې دفاع کړل او د پوهنتون د فراغت غونډه هم برابره شوه، د فراغت په ورځ شمشاد د دریځ په سر ویاندویي کوله، په تور واسکټ او سپین کالیو کې بیخي ښایسته شوی و، سولې خو څه چې نورو هم زړونه پرې بایلل، د سولې مور غوټۍ په همدې ورځ په زړه کې ومنله چې لور به یې شمشاد ته ورکوي.
درې ورځې وروسته تر فراغته، ملاله بیا د سولې دوی کور ته د ریبارۍ لپاره راغله، فتح خان په دې پلمه ځواب ورکړ چې ګنې په خپلو کې یې سلامشوره نه ده کړې، بیابې ملالې ته ویل:
وریندارې ! ښایي زمونږ او ستاسو خپښي سره ونه شي خو مونږ به بیاهم په دې اړه وغږېږو، د ملالې سترګې له اوښکو ډکې ډکې شوې، په کوټه کې یې غوټۍ او فتح خان ته په ځیر ځیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکتل، په زړه ماتې توګه د فتح خان له کوره د خپل کور پر لور روانه شوه.

له مني تر پسرلي شمشاد ددې سربېره چې د ځان لپاره د دندې پيداکولو په هڅه کې و د سولې په خپلولو پسې يې هم په ځان شپه او ورځ يوه کړې وه، تر پسرلي پورې يې ملالۍ، نوميالی او جانباز پرې ستړي کړل، څوارلس واره يې د سولې ريباري وکړه خو فتح خان خپلې دوه پښې په يوه موزه کې اچولې وې چې شمشاد ته يې لور نه ورکوي.

دوه شپې وروسته بيا ملاله، نوميالی او جانباز په توره شپه د ملک فتح خان کور ته راغلل، جانباز ويل:

مونږ ريبارۍ ته راغلي يو او دا وار به خامخا مونږ ته سم ځواب راکوې

پرته له سولې او مور يې نور هېڅوک راضي نه و چې دا کوژده دې وشي، ملک فتح خان نورې پلمې پيدا نه کړې، ويل يې:

جانبازه ياره ! شمشاد ښه هلک دی، دنده نه لري او زه مې لور داسې چا ته نه ورکوم چې څوک دنده ونلري، او بله خبره داده چې زه لس لکه افغانۍ ولور غواړم، خپه نه شئ، تاسو زما د خيښۍ زور نه لرئ

د سولې زړه هم نور کور ونيوه، داسې وه لکه په تاوده طبخې چې ولاړه وي، کور او کوټو ځای نه ورکاوه، هره شېبه به يې د شمشاد په اړه فکرونه کول، ورځ په ورځې يې رنګ زېړېده، څو واره يې مور په ښار کې تر ډاکتره بوتله خو پنډ پنډ درملو پرې هېڅ تاثير نه کاوه او ورځ په ورځ د ميينتوب درد نوره هم کمزورې کوله، بله ورځ يې مور ته ويل:

زه يو خاوند حق لرم او غواړم چې له شمشاد سره واده وکړم، پلار مې په دوه درې کلو کې تر ټولو شتمن سړی دی، دی نو پيسو ته څه اړتيا لري چې لس لکه ولور غواړي، اخر ما په پيسو خرڅوي؟

مور يې غلې شوه، سر يې په زنګنو کېښوده، ويل يې:

سمه ده، زه دې د پلار سره په دې اړه خبرې کوم

دوه شپې وروسته ملالې خپل زوی شمشاد ته ويل:

زويه د سولې پلار آسمان په ډبرو ولي، تمه نلرم چې هغه دې له مونږ سره خېښي وکړي، ډول ډول پلمې کوي، راځه زويه د يو بل چا کور ته به د ريبارۍ لپاره لاړ شم، څه يې کوې، سوله ښه جلۍ ده خو مونږ ته يې نه راکوي.

شمشاد خپل سر په زنګنو کېښوده، ويل يې:

مورې! پرته له سولې زه هېڅ بله نجلۍ نه کوم، دوی په همدې خبرو بوخت و چې سولې د شمشاد ټيلفون ته زنګ وواهه، شمشاد يې له موره يو څه لرې لاړه، سولې سره يې په ټيلفون کې خبرې پيل کړې، سولې ويل:

شمشاده ! قربان دې شم، پلار مې نه درکوي او ما درسره ژمنه کړې، راته ګران يې، بې تا راته ژوند ناشونی دی، نه شم کولای يواځې واوسم او يا له بل چا سره کوژده وکړم.

شمشاد ويل:

خوږې ! پنځلس ځلي مې کورنۍ ستاسو کور ته د ريبارۍ لپاره درغله، څه وکړم، ته راته يوه لاره راوښيه چې څه وکړم او له کومو لارو مخ ته لاړ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې د زړه په زور وویل:

میینـــه یـــم منکـــره نـــه یـــم
کـه شـینکی خـال مـې د چـړو پـه څوکـو ځینـه

شمشاد غلی شو، سولې وویل:

غم مه کوه دوی چې ما خرڅوي ماته یې هم لارې معلومې دي چې څه وکړم، دوه لکه افغانۍ لرم او طلایي لاکټ به مې هم خرڅ کړم او دواړه به کوم بل هېواد ته پټ وتښتو.

شمشاد د زړه په زور وخندل ویل یې:

خپـل کچکـول بـه ګرځومـه خپـل رباب بـه ټنګومـه
باباګـان بـه رالېږومـه شـاه زلمـي بیدارومـه

دقـام خیـر بـه ټولومـه د پښـتو پـت بـه سـاتمه
خپـل کچکـول بـه ګرځومـه

سولې ویل:

ښه نوچې داسې ده، ته کوم ملاته لاړ شه او زما په لار باندې تاویذونه وکړه څو چې په تا مهربانه شي او مادرته درکړي.

دا دا مـې نـه درکـوي تالـه
راشـه زمـا پـه دا دا وکـړه تاویزونـه

هغه ویل سمه ده.

د همدې شپې په سبا باندې کوز کلي ته لاړه او هلته ملا برېتور ورته تاویذونه وکړل، هغه لاپې زیاتې وکړې چې فتح خان به یې تاویذونه ژر مهربانه کړي.

لس ورځې همدا تاویذ سولې د خپل پلار د کوټې په دروازه باندې راځوړند کړ، بیایې شمشاد ته ویل چې بیا ریباران راولیږه، جانباز، ملاله او نومیالی بیا ورغلل، د ریباري یادونه یې ورته وکړه خو فتح خان چې په خپل خره سپور و او د هېڅ خبره یې نه منله ټینګار یې کاوه چې شمشاد ته خپل لور نه ورکوي او بیا یې ریباران ځواب کړل چې خپښي ورسره نه کوي.

یوه ورځ وروسته سولې شمشاد ته په پیغام خونه کې ولیکل:

دادا پـه هـېڅ نـه رضـا کېـږي
د درواغجـن مـلا دې ورک شـي تاویزونـه

دوه میاشتې نورې هم تېرې شوې، دا ورځې نور په شمشاد او سولې داسې تېرېدې لکه د دوزخ په منځ کې چې ولاړ واوسي، ورځ پرې اونۍ، اونۍ پرې میاشت او میاشت پرې لکه د کال په څېر تېرېده.

۲۹ ځلې د شمشاد کورنۍ ریباري وکړه، د کلي ټول مخور کسان یې په فتح خان سترې کړل خو هغه لا په خپله خبره ولاړ و.

دېرشم ځل ریباري ته د شمشاد دوی د څانګې امر استاد جهانزیب، جانباز، د جومات امام مولوي جمعه دین او ملاله ورغلل، مولوي جمع الدین په خپلو ډېره لاس وواهه، دوه درې آیتونه او حدیثونه یې تلاوت کړل، نصیحتونه یې وکړل، فتح خان په کوټه کې سر ټیټ نیولی و او سترګې یې په قالینه خښې کړې وې، په تروش تندي یې جانباز ته وکتل، ویل یې:

جانبازه! زه به مې لور شمشاد ته ورکړم خو لس لکه روپۍ غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانباز ژر خوله راټوله کړه، نصوار یې د قالیني له څنډې لاندې توف کړل، په کوټه کې اِیسته اِیسته وکتل، ټول غلي و، ویل یې:

فتح خانه هوښیار سړی یې، په کلي او کور کې دري لکه ولور دی نو تا ولې دوه پښې په یوه موزه کې کړي او د بل چا خبره نه اوري؟

د شمشاد او سولې دوی آمر استاد جهانزیب ویل:

ګورئ! شمشاد او سوله دواړه زما محصلین و، زحمت مې ورسره ګاللی حق لرم چې ولور زیات یا کم کړم، اوه لکه افغانۍ سمې دي، فتح خان هېڅ ونه ویل:

جانباز په خپل ځای کې له غصې تور او شین واوښته، ویل یې:

سمه ده فتح خانه ورشه، دستمال راوړه، د خپل زاړه واسکټ د چپ اړخ له جېبه یو لک افغانۍ راوویستې او د فتح خان په مخ کې یې کېښودې.

د سولې ورور پاڅون ژر کورته منډه کړه، غوټۍ او سولې ته یې ویل:

ریبارانو سره جوړ راغلو په اوه لکه روپې مو خبښي وشوه، یو دستمال راکړئ چې ور یې کړو.

دستمال دوی د فتح خان له کوره بیرون کړ، چای څکلو او مجلس کولو ته هم تم نه شول، جانباز له ټولو ځان مخکې کړ، دستمال یې په اوږو اچولی و، د شمشاد دوی په کور ورننوته، د حویلۍ په انګړ کې یې په لوړ غږ ناري کړې چې چیرته یاستئ دستمال مې راوړ.

ملاله نومیالي له لاسه ونیوله اوله کوټې یې بیرون راوویسته، ویې لیدل چې د جانباز په اوږو دستمال پروت دی، لېمې د چاکلیټو ډک پاکټ راوړ او په جانباز یې وشینده، زرکې خپل بکس په بېړه خلاص کړ، د څو کلونو وړاندې ګلان یې راوړل او د شمشاد په غاړه کې یې ور واچول.

خوشالي وه، شمشاد او سوله دومره خوښ و چې حد یې نه و، لېمې چمبه راوړه، ملالې په ناستې له چمبې غږونه وویستل، نومیالی یې د شمشاد په مخ کې ګډه کړ، بیا د شمشاد دوی د سولې مشر استاد جهانزیب او مولوي جمعه الدین دننه د حویلۍ انګړ ته راغلل، ملالې ته یې مبارکه ورکړه، مولوي جمعه دین ویل:

خدای ج دې دواړه سره واړه او زاړه کړي،نور هغوی روان شول د همدې ورځې په سبا سولې او شمشاد دواړو په ټیلفون سره خبرې پیل کړې، د خوشالۍ او مینې خبرې، شمشاد ویل:

سولې ! دیرش واره مې ریباران کور ته درولېږل، اوس د اوسپنې پښې نشته که هغه هم وای نو زړېدې

هغې کټ کټ وخندل ویل یې:

شمشاده ! که دې همداسې ژر ژر ریباران نه وای رالېږي او جانباز اکا زیات ټینګار نه کولای زما او ستا کوژده هېڅ سره نه کېده، پلار مې هېڅ نه راضي کېده، ته ګوره آن د ملایانو تاویذونو هم پرې تاثیر ونه کړ، شمشاد ورو وخندل ویل یې:

ټول ټولګیوال خبر شوي چې ما او تا سره کوژده وکړه، ټول زنګونه وهي، بیا یې آسمان ته وکتل چې ورېځې په حرکت کې دي، کله د لمر سترګه پناه کړي، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سولې ! آسمان ته ګورم کله کله وربځې د لمر سترګه پناه کوي، داسې وخت دې رانه شي چې تا څوک له مانه پناه کړې او رانه لرې شي.
هغې په کړس وخندل، ویل یې:
اوه لکه روپۍ پیدا کول آسانه کار نه دی، یو لک روپۍ مو زما پلار ته ورکړي د شپږ لکه افغانیو نورو پیدا کول به دې یا په کلي کې زور کړي او یا به دې له هېواده ورک کړي.
شمشاد غلی شو هېڅ یې نه ویل، دې وخت کې د شمشاد ملګری ښایسته خان د هغه خواته راغی، ویل یې:
شمشاده ! مبارک د ملک فتح خان له لور سره دې کوژده وکړه، پرته له دې چې له سولې سره شمشاد مخه ښه وکړي اړیکه یې پرې کړه.
دوه شپې وروسته جانباز، نومیالي او ملالې یو لک افغانۍ نورې هم ملک فتح خان ته ور وړې، دپاتې پنځه لکه افغانیو پیدا کولو ته د ملالې توره تبه وه، تر هر لمانځه وروسته به یې دعا ګانې کولې چې خدایه ج ته پخیر د شمشاد واده وکړې، وختونه همداسې تېرېدل، منی راورسېده .
بله ورځ شمشاد چې لوستی و خپل وریرونو ته یې زده کړه ورکول پیل کړه ، خپلو بې پلاره وریرو ته یې ویل:
لوستی کاکا دې درنه ځار شي درس وواییئ ، زده کړې مو له سیلانو سره سیال کولای شي ، بیا یې خپلې وریرې بسو ته ویل
:
خورې بسو ته به ډېر درس وایې زه غواړم له تا په راتلونکی کې ډاکټره جوړه کړم او له وراره ګل مې نعمت جان انجنیر.......

د منې په لومړیو ورځو کې شمشاد او مور یې ملالۍ د څرګند خان کور ته په میلمستیا تللی و، ناڅاپه کلي کې د جګړې آوازه خپره شوه، یوه بل ته ویل چې نن شپه جګړه کېږي،دا خبره په کلي کې زیاته شوه، ورو ورو له کلي کورنۍ په وتو شوې، ځینو خو آن خپل څاروي هم په مخکې واچول او هغه کلو ته روان شول چې د جګړې آوازه پکې نه وه.
نومیالي شمشاد ته زنګ وواهه، ویل یې:
شمشاده ! رانه شئ چې په کلي کې د جګړې آوازه توده ده مونږ هم ښار ته درځو
هغه ویل:
پخیر راشئ
مازدیګر مهال یې نومیالي خپله مېرمن، وریرونه او درېواړه وریندارګانې په خپل موټر کې کېنولې او د ښار پر لور روان شول، د نومیالي په ګډون یولس ماشومان او ښځې په دې موټر کې سپرې وې، له خپل کلي تېر شول څو ښار ته ځان ورسوي، دوی له دې وېرې تښتېدل چې په کور یې مرمۍ ونه لګېږي، څوک مړه او ټپیان نه شي خو دوی له په خپل هغه قسمت ناخبره و چې لا دمخه یې انتظار باسي، په لاره کې ددوی موټر یوه خښ کړل شوي ماین ته برابر شو، درز شول، سراچه موټر ټوټې ټوټې شو، د بل کلي خلکو رامنډې کړې، ګوري چې د انسانانو د غوښو او د موټر ټوټې پرتې دي، کلیوالو د مړو ټوټې راټولې کړې، د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې، حیران حیران یوه بل ته کتل، ټول کلي هڅه کوله چې په ماین چاودنه کې وژل شوي کسان وپېژني چې څوک دي، د ماین له ځایه سل متره لرې یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټه ښکارېده، ددې کلي يوه اوسېدونکي چې تر لسم ټولګي يې ښوونځي لوستی و ورمنډې يې کړې، واسکټ نيم پاتې و، جېب يې وکوت چې پکې پېژند پاڼه پرته ده، ژر يې په پېژند پاڼه سترګې ورخښې کړې، بيا يې خپل تندي ته پړق ورکړ، ويل يې :

وا خلکو ! معلوم شول چې دا وژل شوي څوک دي، دغه ده پېژندپاڼه يې، يو وژل شوی نوميالی نوميږي د کوز کلي اوسېدونکی دی، هغه چې دا دوه درې کلونو کې يې څلور ورونه مړل شول.

ماښام شو، د برکلي ملک انارګل د کوز کلي ملک فتح خان ته زنګ وواهه، ويل يې:

څو دقيقې وړاندې يو سراچه موټر زمونږ کلي سره نژدې ماين والوزاوه، سپاره کسان پکې لکه چې ښځې او ماشومان دي، ټول مړه شوي دي، هېڅ نه پېژندل کېږي، بيا يې ويل:

د واسکټ يوه ټوټه مو پيدا کړه، پېژندپاڼه پکې پرته وه، يو وژل شوی نوميالی نوميږي ستاسې د کلي دی.

فتح خان په بېړه ويل:

اوس ريښتيا وايې؟

هغه ويل:

هو زمونږ کلي خواته ژر له څو نفرو سره راشه.

د سولې په سترګو تور ماښام شو، ژر يې د شمشاد ټيلفون ته زنګ وواهه، هغه ټيلفون اوکې کړ، سولې ويل:

ته چېره يې؟

شمشاد ورته ځواب ورکړ چې زه او مور مې د څرګند په کور کې يو او له نوميالي لالا سره مې نور ټول راروان دي، ويل يې:

ولې څه خبره ده.

سوله غلې شوه، بيا يې ويل:

همدا سې په کلي کې د جګړې آوازه وه ځکه مې دې پوښتنه وکړه بياغږېږو.

فتح خان د ماين ځای ته ځان ورساوه، ويې ليدل چې د شمشاد دوی ټوله کورنۍ وژل شوې، دې وخت کې يې مېرمنې غوټۍ ورته زنګ وواهه، ويل يې:

ملکه شمشاد اوملاله د څرګند کور ته تللي و، ته دا وژل شوي وګوره چې څوک دي

فتخ خان ويل:

سمه ده، په مخه ښه

فتح خان او جانباز دواړو د وژل شوو د غوښو ټوټې ټولې کړې، ژر يې بل موټر راوغوښته او د يولس وژل شوو د خوښو ټوټې يې پکې بار کړې، په وژل شوو کې د لېمې، او هوسۍ جسدونه لږ روغ و خود نوميالي، زرکې او نورو ماشومان مړي هېڅ نه پېژندل کېدل، مخصد يې غوښې سره راټولې کړې.

جانباز ويل:

مړي به له ښاره خښ کړو، ښايي په کلي کې جګړه وشي، مړي يې په موټر کې بار کړل او د روغتون په لور روان شول څو هلته هر مړی تر پېژندو وروسته په کفن کړي او تابوت کې يې کېږدي.

فتح خان خپل ټيلفون راوويسته، څرګند ته يې زنګ وواهه، ويل يې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کورنۍ دې یوځه لرې لاړ شه کار درسره لرم
هغه ویل:
سمه ده وایه لرې لاړم.
فتح خان ویل:
نومیالي دوی له جګړې درتښتېدل، موټر یې ماین ته برابر شوی او ټول پکې وژل شوي دي، ته یې مور او شمشاد مه خبروه، یوه بانه ورته وکړه او د روغتون په لوري را روان شه مونږ مړي په موټر کې بار کړي دي او در روان یو.
ټوله شپه، ځرګند ،فتح خان او جانبار په روغتون کې هم ژړا کوله اوهم یې مړي په کفن او تابوت کړل، ځرګند به چې د خپلې لور لېمې او زوم نومیالي مړي ته ودرېده چیغې به یې بیخي په لوړ غږ شوې.
یولس جنازې یې په کفن کړې او تابوتونه یې ورلو ته تیار کړل، د سهار ملایانو چې اذانونه پیل کړل جانباز دوی مړي په امبولانسونو کې بار کړل، فتح خان سولې ته زنګ وواهه، ویل یې:
لورې شمشاد او ملاله جوړ دي نور ټول وژل شوي دي، ډېر مړي ټوټه ټوټه دي، هېڅ نه پېژندل کېږي، جنازه یې یولس بجې کوو، ته او مور دې راشئ، نور یې ټیلفون پرې کړ.
سهار یې مړي د ځرګند د کور پر لور روان کړل، ځرګند د خپلې لور لېمې او زوم نومیالی مړي چې په یوه موټر کې بار کړي و سر ته یې ناست و او تر خپل کوره یې لپې لپې اوښکې تویې کړې.

لا سمه رڼا شوې نه وه چې فتح خان او جانباز دوی د ځرګند کور ته یوولس جنازې ور وړې، جانباز دوی جنازې د ځرګند کور ته ننویستې، له مخامخ کړکۍ د شمشاد، ملالې او د ځرګند د کشرې لور شیبې سترګې په جنازو ولګېدې، یوناڅاپه چیغې شوې، ټولو په چیغو جنازو ته رامنډې کړې، ملالې ویل:
جانبازه ! دا څوک مړه شوي دي؟
جانباز خړ څادر خپلو سترګو ته نیولی و او غلی ولاړ و، په دې وخت کې فتح خان او ځرګند بل تابوت د حویلۍ انګړ ته رادننه کړ، فتح خان ویل:
ملالې خورې! څه چې د خدای رضا وي، ستا زریالی، نګورګانې او لمسیان ټول په لاره کې په خښ شوي ماین وربرابر شوي، یو هم جوړ نه دی، بیخي مړي پېژندل کېږي نه، موټر یې په بم الوتی، شمشاد د خپل خسر ددې خبرو په اورېدو سره په لوړ غږ چیغې پیل کړې او ملاله په خپل ځای کې راولوېده، د ځرګند کورنۍ او شمشاد په زوره زوره کوکارې وهلې، ملاله بې هوښه پرته وه، شیبې لږ د بورې شربت په خولې کې ورڅڅاوه او نور د خپلې خور لېمې د تابوت سرته کېناسته.
فتح خان او جانباز غلي ولاړ و، له سترګو یې لارې لارې اوښکې روانې وې، د ځرګند ګاونډیان په منډه د هغوی کور ته راغلل، په دروازه کې ټول لاس تر زنې ولاړ و، عمرخوړلې ښځې تابوتونو ته حیرانې ناستې وې، دوه بوډیو د ملالې مخ ته یخې اوبه ورشیندلې او د بورې شربت یې په خوله کې ورڅڅاوه چې ببره په هوښ راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فتح خان او جانباز بیرون ووتل، د ځرګند کلیوالو ته یې د کبر د
کیندلو دنده ورکړه، اته بجې شوې چې د شمشاد دوی خپلوان
او کلیوال هم راورسېدل، هره ډله سپین سرې ښځې به چې د
ځرګند په حویلۍ راننوتې ورسره سم به چیغې په حویلۍ کې ځو
برابره زیاتېدې، غوټۍ او سوله هم راورسېدې، غوټۍ ملالې
ته ورمنډې کړې خو ملاله بې هوښه په خپل ځای کې پرته وه
د سولې له سترګو اوښکې روانې وې، مخامخ شمشاد ته
ودرېده، بیا یې یو مړی وکوت، ځو شیبې وروسته ملاله په
هوښ راغله، ویې لیدل چې دنګورګانو مړي یې پېژندل کېږي
خو د زریالی او لمسیانو مړي یې ټوټې ټوټې دي، په لوړ غږ یې
چیغې وهلې، غوټۍ له یوه لاسه او سولې له بله لاسه نیولې وه،
د هر مړي سرته به یې چې وروسته سوې سوې کوکې به یې کولې
او پرې ورټیټېده به.

د مور چیغې یې چې ډېرې شوې شمشاد بې هوښه شو، سولې ژر
ورمنډې کړې، نور د کلي سپین سرې ښځې او خپلوانې یې
راغلې، سوله لرې ودرېده .

ټول حیران حیران ولاړ و، یولس بجې شوې، جانباز او فتح خان
د ځرګند کور ته راننوتل، جانباز ویل:

هلئ ژر ژر مړي وګورئ چې وخت پوره دی جنازې کوو، مړي ډېر
دي ترځو یې چې خښوو ناوخته کېږي، دوه درې شیبې غلي غلي
هغوی په خپل ځای کې ودرېدل، بیا جانباز په دروازه کې ولاړ
ځوانانو ته لاس وخوازاوه، ورته ویل یې جنازې پورته کړئ
دې وخت کې چیغې ډېرې شوې، د ملالې، شمشاد، شیبې او
سولې په ګډون ټولو خپلو او پردیو ښځو چیغې ووهلې، آن

دومره په لوړ غږ چیغې وهل کېدې چې فکر به دې کاوه آسمان
کړنګیږي.

ټولې یوولس جنازې د ځرګند له کوره خاورو ته وسپارل شوې.

شپږ میاشتې تېرې شوې، شمشاد په دې موده کې هڅه وکړه
چې چیرته دنده ځان ته پیدا کړي خو د زور او زر د نه شتون له
امله چا دنده ورنکړه، بله ورځ تر سلا مشورو وروسته شمشاد
او ملاله د جانباز کور ته ورغلل، ملالې ویل:

زه خو تباه شوم، کور مې په مرګ سپېره شو، جانبازه وروره یو
لک افغانۍ به نورې مونږ فتح خان ته ورکړو، لږ زارۍ به هم
ورته وکړو که مونږ ته واده راکړي، جانباز په خپل ځای کې
وپشېده، ویل یې:

فتح خان ډېر بل ډول سړی دی فکر نه کوم چې د خپلې لور ولور
دې درې لکه افغانۍ واخلي او نورې دې معاف کړي.

ملاله او جانباز یې په توره شپه کور ته ورغلل، یو لک افغانۍ
یې ور وسپارلې، ملالې ساړه ساړه آسویلي وویستل، بیا یې
ملک فتح خان ته ویل:

ملکه وروره! خپله ناروغه یم، په لاره ګرځېدی نه شم، او ورځ په
ورځ مې ناروغي زیاتیږي ښایي چې ښه نه شم نو خیر دی که دا
نورې پیسې مونږ ته راوبښې ځو مونږ واده وکړو؟

مخکې تر دې چې فتح خان څه ووایي جانباز په خپل ځای کې په
ګونډو نیغ کیناسته، ویل یې:

ځومره د ډوډۍ لګښت چې کېږي ملک فتح خانه هغه به زه
راوړم، اوس ددوی ټوله کورنۍ تباه شوه، دا ښه مونږ سره وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او واده راکړه خو جانباز تندی تروش نیولی و او خپلې پښې یې په یوه موزه کې کړې وې چې د لور ولور یې کم نه اخلي.

یو کال نور هم تېر شو، شمشاد ټولو حکومتي ادارو ته لاړ څو دنده پیدا کړي خو چا ورته دنده ورنه کړه ځکه د دندې معیار د وطن په ډېرو ادارو کې د وړتیا او پوهې پرځای اړیکې، زور او زر و، بله ورځ د سولې دوی کور ته ورغی، له ډېرې مودې وروسته یې له خپلې کوژدنۍ سولې سره ولیدل، د شمشاد رنګ زېړ اوښتی و او د کورنۍ د یوولسو غړو مرګ بیا بیخي داسې تک تور اړولی و چې هېڅ پېژندل کېده نه.

سولې ته یې ویل:

چې له پوهنتون فارغه شوی یم دغه ده یو نیم کال تېر شو خو دنده مې پیدا نکړه، بیا یې د هغې په تورو زلفو لاس وواهه، سولې یې سترګو ته وکتل، د شمشاد سترګو کې ډنډ اوښکې ولاړې وې، د یوې اوږدې بیوسۍ تصویر یې د سترګو په نینیګک کې ښکارېده، نبغ نبغ یې ورته وکتل بیا یې د خپل بکس په لور روانه شوه، په سنډو یوه ګنډل شوې سپین دستمال کې تاوکړې یو لک روپۍ یې راوړې، شمشاد ته یې ویل:

دا پیسې واخله، سبا مې پلار ته راوړه چې دی پرې موړ شوي او خېټه یې پرې ډکه شي.

هغه پیسې په جیب کې واچولې او د خپل کور په لور روان شو.

شپږ میاشتې نورې هم تېرې شوې، شمشاد دنده پیدا نه کړه، ځمکې ځای نه ورکاوه، ملالې همدا یو لک روپۍ فتح خان ته راوړې، ویل یې:

ملکه وروره دا یو لک روپۍ هم واخله خو خیر دی زمونږ واده راکړه نورې پیسې نه لرو، زوی مې دنده نه لري، اخر څه وکړو خو فتح خان په تریو تندي ویل:

ما خو په لومړیو کې درته ویلي و چې کم ولور نه اخلم، جانباز شاهد دی اوس مې نو ولې غموئ.

لس واره ملاله د فتح خان کور ته راغله خو هغه په دې پلمه چې درې لکه افغانۍ ولور یې پاتې دي نو واده یې ورنه کړ.

بله ورځ شمشاد او مور یې په کور کې ناست و، شمشاد ویل:

مورې! دنده مې پیدا نه کړه که دې خوښه وي ته یو کال د جانباز اکا په کور کې واوسېږه او زه به ایران ته لاړ شم، درې لکه افغانۍ به وګټم او را به یې وړم څو ولور خلاص شي او فتح خان راته واده راکړي.

ملالۍ دا شپه په ژړا تېره کړه، د همدې شپې په سبا یې شمشاد ته ویل:

سمه ده زویه، زه د جانباز په کور کې اوسېږم او ته نو ایران ته لاړ شه، د خسر له غمه دې ځان بې غمه کړه.

په همدې ورځ د سولې دوی کور ته ورغی، هغې سره یې ستړې مه شې وکړه، سولې په خپلو وېښتانو مخ ته وواهه، شمشاد ته یې کټ کټ وخندل، ویل یې:

ته څومره خوږ شوی یې، ډېر مې یادېږې، څه وکړم پلار مې ضد نیولی او نغواړي چې ژر مې تاته در واده کړي، شمشاد غلی شو، سولې ته یې په ځیر ځیر او په مینه وکتل، ویل یې:

تر څو به دلته بې دندې ګرځم، پلار دې پیسو ته هېڅ اړتیا نه لري، ماته د زوم په سترګه نه ګوري دوښمني یې راسره پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، بیا یې د کوټې چت ته وکتل، د سولې ورته پام شو چې په سترګو کې یې اوښکې ډنډ دي، ویې خندل، ویل یې:
شمشاده وخانده، څومره په سختیو دې خپله کړم او څومره په آسانۍ به مې واده کړې، غم مه کوه دا وختونه تېرېږي.
شمشاد ورته مسکی شو، وروستی ځل یې ورته له نژدې وخندل، ویل یې:
سولې خورې ! ما او مور مې مشوره وکړه چې دا پیسې دلته نه پیدا کېږي، دنده نلرم نو زه به سبا ایران ته لاړ شم، خدای پاماني ته راغلی یم
سولې نه غوښتل چې شمشاد ته د تلو اجازه ورکړي خو د پلار فتح خان له ضده یې خپل زړه راغټ کړ، دا د زهرو غړپ یې هم وکړ، شمشاد ته یې ویل:
ورځه لاړ شه، زما قسمت به همدا و، بیا یې آسمان ته لاسونه پورته کړل، ویل یې:
خدایه! په څنګه یوه کورنۍ کې دې پیدا کړې یم چې پلرونه خپلې لوڼې د ولور په نامه خرڅوي، بیا یې آه کړل نور غلې شوه، سترګې یې پټې کړې، دا شیبه دواړو ته ډېره سخته وه، شمشاد سولې ته وکتل چې سترګې یې پټې نیولې دي، آه یې کړل او د خپل کور پر لور روان شو.
سبا د ایران په لوري وخوځېده، شل ورځې یې په لاره کې تېرې کړې، سختۍ یې په ځان وګاللې، اته میاشتې یې په ایران کې تېرې کړې، په دغه موده کې یې ۱۵۰۰۰۰ افغانۍ نورې هم راولېږلې خو لاهم ۱۵۰۰۰۰ نورې افغانۍ کمې وې څو د سولې اووه لکه افغانۍ ولورو خلاص شي.

شمشاد ته په ایران کې سوله او سولې ته په افغانستان کې شمشاد یادېده، هغه مینه چې تړون یې په ډېرو ستونزو او نواتو شوی و خو ستونزو دواړه یوه اوږده بېلتون ته اړ کړل، څلور میاشتې نورې هم شمشاد په ایران کې تېرې کړې، د مساپرۍ یې کال پوره شو، دا یو کال په شمشاد باندې داسې تېر شو لکه سل کاله یې چې مساپري کړې وي، هره ورځ به یې سوله او خپله مور ملاله یادېده، ډېرې شپې به یې د سولې په یاد کې په رڼو سترګو سبا کولې.
ډېرو اندېښنو او غمونو ناروغ کړ، په خپله کوټه کې پروت و، تودې تبې نیولی و، سوله یې په زړه راوګرځېده، هغې ته یې زنګ وواهه، ورسره خبرې یې پیل کړې.
ویل یې:
سولې ! دعا راته کوه ناروغ یم، ستا اندېښنو بیخي داسې تک تور کړی یم لکه اور لوګی، دا شل ورځې کېږي چې هېڅ کار ته هم نه یم تللی، چې سترګې پټې کړم ته او ملاله ادې مې یادېږئ، بیګا مې هم په خوب لیدې، اوف یې کړل او خپلې غزولې پښې یې راټولې کړې، بیا یې ویل:

مینه دې اور دی او په ما پور دی
رنګ مې تک تور دی غم دې زور دی مړ به شمه

سولې د شمشاد دا خبرې واورېدې، په ژړا شوه، د خپل ټیلفون په ښیښه کې یې د شمشاد انځور ته وکتل، په ډېرې بېوسۍ سره یې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دې د خولې لاړې دارو کړه
زه درتلــــی نـــــه شـــــمه دعـــــا درتـــــه کومـــــه

شمشاد ورته ویل:
سولې که ښه شوم لخیره نیت مې دی چې ترکیې تـه واوړم، هلتـه کارونه زیات دي، یو کال ترکیه کې کار کوم او بیا افغانستان ته درځم واده کوم.
سولې خپل زړه غټ کړ، ورته ویل یې:
افرین زمریه، غم ونه کړې پـه نارینـه دا ورځې راځي، پـه زحمت پسې راحت شته، مخکې تر دې چې دواړه مخه ښه وکړي اړیکه یې پرې شوه، په اصل کې همدا اړیکه ددوی وروستۍ وه.
درې ورځې وروسته شمشاد ښه شو، ملالې مور او جانباز ته یې زنګ وواهه، هغوی ته یې ویل چې غواړي ترکیې تـه واوړي، خدای پامانې یې ورسره وکړه، د خپل کلیوال زېړوک، لعل جان او غنمرنګ سره د ترکیې پـه لور روان شو، لاره کې یې زېړوک ته ویل:
چې ترکیه کې دوه لکه افغانۍ پیدا کړم یوه ورځ هم نوره پکې نه تېروم، ځم افغانستان ته او خپل واده کوم.
ترکیې تـه دوی پـه ناقانونـه لارو تلـل، د سین د لارې د ترکیې خاورې ته په شپه کې تېر شول، دې وخت کې لعل جان تـه زنګ راغی، ټیلفون یې وشرنګېده، د سین څنډې ته د ترکیې پولیسو پام شو، د شمشاد دوی په لور یې څو تنو رامنډې کړې، یوه یې ورباندې ډزې وکړې، د مرمیو یو جاغور یې په دا توره شپه کې په دوی تش کړ، منډې شوې، شمشاد ځان ببرته سین ته واچوه، ملګرو یې دی ونه لیده، ترکي پولیس په زېړوک، لعل جان او

غنمرنګ پسې لاړل، شمشاد چې هرڅومره هڅه وکړه خو ونـه توانېده چې ځان د سین څنډې ته کړي.
اوبو کې ډوب شو، پـه اوبو کې یې هره خواتـه لاس واچوه، آن ځګونو ته یې لاس واچوه چې ځان پرې وژغوري خو بخت ورسره یاري ونکړه او اوبو ډوب کړ، کله چې د پولیسو پـام شو هغـه وخت شمشاد اوبو وژلی و.
شمشاد یو عالم هیلې درلودې څو لـه سولې سره واده وکړي، هغې تـه پـه مینـه وګوري، خپلـه راتلونکې ښـه برابره کړي او د بورې مور ملالۍ هیلې یې پوره کړي خو لـه دې نـه وخبر چې پـه څلورو پنځو زامنو بوره شوې مور ملالۍ به یې ده هم بوره کېږي. ملاله او سولې شمشاد ته په تمه وې چې د ولور پیسې به ګټي خو د ولـور پیسـو یې سر وخوړ، پولیسـو د هغـه مړی لـه اوبـو راووېسته، د ترکیې پولیسو بلې پوستې زېړوک، لعل جان او غنم رنګ درې واړه یې ونیول، پولیسو لـه هغوی ټیلفونونـه هم اخیستي و، لـس ورځې تېرې شوې، پـه دې لسـو ورځـو کې د شمشاد ملګري له ترکیې پولیسو سره بندیان و او دده جنازه هم پـه سړه خونـه کې ساتـل کېده، پـه یولسـمه ورځ د شمشاد جنازه ورته پولیسو پـه الوتکـه کې بار کړه، لعل جان، زېړوک او غنم رنګ یې هم په همدې الوتکـه کې کېنول، درېواړو یـوه اوبـل تـه ړډ ړډ کتل، الوتکه هوا ته پورته شوه، وروسته تر څو شېبو یې جنازه او دوی د حامد کرزي پـه نړیـوال هـوایي ډګـر کې ښکته کړل، مرجان او غنم رنګ دواړه د شمشاد تـابوت تـه ناست و او ژړل یې، زېـړوک پـه هـوایي ډګـر کې لـه یـوه سرتېرې ټیلفـون واخیسته، د جانباز شمېرې ته یې زنګ وواهه، ویل یې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه زېړوک يم، ترکيې ته اوښتو، پوليسو په موټر باندې ډزې وکړې، وتښتېدو، شمشاد ځان سين ته اچولی و، اوبو وړلی دی، جنازه مو د کابل هوايي ډګر ته راورسوله، نن شپه يې بغلان ته دروړو ته دې خبر يې د جانباز شونډې ورپېدې، ويل يې:
هلکه دورغ وايې که رېښتيا؟
زېړوک په ژړا شو، ويل يې:
کاکا والاکه دروغ وايم غنمرنګ او مرجان هم راسره دي، يواځې نه يم نور يې ټيلفون پرې کړ.
ټوله شپه جانباز ويده نه شو، فتح خان يې هم خبر کړ چې په ولور پسې تللی زوم يې د ترکيې اوبو کې غرق کړی دی او مړ دی.
سبا نهه بجې د جانباز کور سره يو سراچه ډوله موټر ودرېده، په کوڅه کې منډې منډې شوې چې هله جنازه يې راوړه، زېړوک، غنم رنګ، مرجان، او بهير جنازه د جانباز کورته راننوېسته، جانباز خپل ګريوان څيرې کړ، چيغې کړې، ويل يې:
وا شمشاده ! اوف خدايه !
له کوټې ملالۍ جنازه وليده رامنډه يې کړه، جنازې ته يې ځان راورساوه، ځان يې پورته کړ او په ځمکه يې ووشته، په خپلو وېښتو کې يې ګوتې بندې کړې، غوټه وښتان يې له غمه وشکول، د تابوت د مخ تخته يې لرې کړه چې شمشاد مړ دی، خپل مخ يې د شمشاد په مخ يې خپل مخ کېښوده، بې اختياره يې له سترګو اوښکې روانې وې، لس دقيقې همداسې يې سر د شمشاد په مخ وراېښی و، بيا يې ځان پرمخې په تابوت ور واچوه، ټولو فکر کاوه چې ملاله ژاړي، د جانباز ميرمن رڼا په

ببړه راغله، ملاله يې له لاسو ونيوله، ويې ليدل چې د ملالې زړه درېدلی او په وجود کې يې ساه نه چلېږي.
رڼا ويل:
هله جانبازه ملاله ترور ساه نه باسي، دې وخت کې د جانباز د ګاونډي ملک سلام بوډۍ ميرمن ښاپيرۍ حويلۍ ته راننوته، د شمشاد د تابوت ترڅنګ يې وليدل چې ملالۍ اوږده غزېدلې او رڼا يې کله په خوله لاس ږدي او کله يې په سينې لاس ږدي چې ساه باسي او کنه؟
ژر ژر ورته راغله، رڼا ويل:
ښاپيرۍ مورې ته دا وګوره چې ساه باسي کنه؟
ښاپيرۍ خپل لړزېدلي لاسونه د ملالې په خولې او سينې کېښودل، ويل يې:
فکر کوم ساه نه باسي، هلۍ هنداره راوړئ چې په خوله يې ورته کېږدم، بيا معلومېږي چې ژوندۍ ده که مړه؟
رڼا ژر ورته هنداره راوړه، ښاپيرۍ چې د ملالې په خوله هنداره کېښوده، خپل لاسونه يې وټکول، ويل يې:
خدای ج دې وبښي دا هم مړه شوې ده.
دا وخت نو د جانباز حويلۍ له د کليوالو ډکه وه، خپل او خپلوان يې حيران دريان ولاړ او سلګۍ يې وهلې.
د يوې دردېدلې او بورې مور د مهربان زړه په درېدو سره په کلي کې د يوې اولس کسيزې کورنۍ روښانه ډېوه په نږدې يوه لسيزه کې له يوې مخې مړه شوه، خپلوانو او کليوالو ته يې يوازې ساړه اهونه او ځوروونکي يادونه پرېښودل، ددې آهونو او دردونو په اور کې تر ټولو ډېر درد او سوی د ګلونو رنګينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـولې تـه ور ورسـېده، د اور او مينـې پـه دې جګـړه کـې د هغـې محبوب سـمندرونو واخيست او دا د خپلـو اوښـکو او فريـادونو په سيند کې ډوبه وه.

و من الله توفيق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library